

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.50

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 24 strani.

Lelošnje vstajenje.

Bili so časi, ko je slovensko ljudstvo pač z globoko pobožnimi čustvi proslavljalo vstajenje Gospoda, ni pa moglo obhajati lastnega, in časih so nadloge naše ljudi trle tako, da se tudi za bodočnost niso nobenega vstajenja nadejali. Bile so nam sovražne postave, sovražni tisti, ki so jih imeli izvrševati, drli so nas istokrvni bratje, bogatin in gosposka sta bila sklenila trdno alijanco zoper siromaka, zaščitnika pa ni imel slovenski kmet in delavec razun slovenskega duhovnika nikogar pod nebom.

Danes je slovensko ime spoštovano med narodi, zlahta, kateri je bil liberalizem samo etiketa za izkoriščanje in izsesovanje bližnjika, je vržena na tla, postave se ne delajo več brez kmeta, oblastnjice se začenejo zavedati svojih dolžnosti do ljudstva, za tiste pa, ki še niso prišli do tega spoznanja, dan obračuna ni daleč. Bog je vstal in njegovo ljudstvo je vstalo, sovražniki pa se skrivajo in kujejo svoje naklepe v onemoglem in brezplodnem srdu.

Vstajenski dan bo letos signal za nove boje in zmage. Na vse strani volitve, za občinski svet v slovenski prestolnici, za deželni, za državni zbor, za občine po deželi. Vendar so ti boji danes nekaj drugega kakor takrat, ko smo se borili, da odvalimo kamen iz svojega groba; danes gre za to, da prežene slovensko ljudstvo zadnje tmine, da se obrišejo zadnje pajčevine, ki jih še prede kakšen liberalen pajk v kakšnem kotu. In kmalu napoči dan, ko bo zastopstvo avstrijskih narodov videlo v svoji sredi poslanike slovenskega ljudstva v še obilnejšem številu, še trdnje in složnejše kakor so bili, odločne in dosledne na potu, ki vede do sreče in slave vsega jugoslovanskega ljudstva.

Ko pa bo volivni boj končan, se zbere vsa slovenska krščanska mladina v Ljubljani in ta velika manifestacija — gotovo največja, kar smo jih kdaj priredili — bo najprimernejši, najslavnejši in najlepši izraz zmagoslavja celega ljudstva, ta prelepi dan, ta prvi slovenski fantovski tabor avgusta tega leta, to bo vstajenje našega vstajenja! To so tisti mladi cvetovi, ki se bodo razcveteli, ko bo že legel življenja večer na naše prve delavce, to je tisto kipeče brstje, ki bo po slovenski zemlji

pognalo tako na daleč in na visoko, kakor se svoje čase nismo niti sanjati upali.

Zato naj bo tisti dan, ko se zberejo naši mladeniči v Ljubljani, že danes pozdravljen! Zvone naj mu velikonočni zvonovi in naj oznanjajo širom domovine, da je za prvim našim rodом vstal že drugi in Bog daj, da bi bil še srenejši, silnejši in boljši!

Odgovor liberalnim agitatorjem.

Na velikem shodu v »Ljudskem domu« je govoril deželni odbornik dr. Lampe:

Kakor sem rekel v »Unionu«, bomo zdaj začeli mi govoriti. Dozdaj smo pustili govoriti samo one. V ponedeljek bodeta velika shoda naše stranke in vse volilce in volilke S. L. S. vabim, da se teh shodov udeležite. Danes se hočem baviti samo z nekaterimi drobnarijami z liberalnih shodov, nekako za malo južno.

Pregledal sem govore liberalnih govornikov. Če pa človek te govorance prebere, se počuti ravnotako kakor če bi polena grizel. Vedno eno in isto premlevajo; ničesar novega se ne nauče, samo kako stvar še pozabijo.

Liberalni kulturobojnik.

Izmed liberalnih govornikov mi v prvi vrsti dopada dr. Triller. V deželnem zboru imam to čast, da ponavadi zmiraj govorim za njim in da moram vsakokrat konstatirati, da, bodisi razprava o kanalih ali cestah, pride nazadnje vedno na mežnarje in kapucine. (Veselosť.)

V Debečevci gostilni je dr. Triller govoril o zlorabi spovednice. Pripovedoval je, da se v spovednicah dela liberalcem velika sila in da je to zloraba zakramenta, kar delajo z nami v spovednicah. Zdaj vsaj vemo, kdo je bil pri spovedi (Veselosť), ko dr. Triller pravi, da se spovednice tako zlorabljajo, da bi jih trebalo preobrniti.

Dr. Triller kaže že veliko let, da tiči v njem revolucionar, ki bi rad delal revolucijo, pa se ne upa. Na nekem shodu je tudi upil, da bodi naše geslo: Proč od Rima in proč od Dunaja. Toda proč od Rima še ni šel, še manj pa proč od Dunaja, — ker mu ne kaže! (Smeh.) Dr. Triller kaže, da bi rad imel kulturni boj, kakor se je pojavil na Portugalskem in na Francoskem, in da bi v resnici prišlo tudi pri nas do tega, da bi revolucionarji spovednice prevračali.

peljala bogvekam, ki ne čakaš dneva, ker ga ne slutiš . . . Pozdravljen, popotnik!

X X X

Velikonočne sobote zvečer je bilo, ko se je začela pravljica in nadaljevala natančno tako — — — — —

Jasno nebo in pod nebom jasni glasovi velikonočnih zvonov in krog in krog razlito pričakovanje . . .

Kmet je odmolil v krogu svoje družine večerno molitev. Vtihi je nena doma, kot bi mu zmanjkalo besed in položil molek pred se. Na to je cela družina poklekala še par trenutkov na klopeh ob oknih in mizi, in še ta ali oni je zmolil očenaš in pristavil na tistem prošnjo, ki mu je bila na duši in ki je ne sme vsakdo slišati.

Vse je bilo tiho in mirno, le zdaj pa zdaj se je izvil vzdih, spomin na gorečo molitev in se vzpel pod nebosa . . .

Vsedel se je zadnji; gospodar za mizo, zraven žena, z dojenčkom v naročju in drugi otroci na desno in levo; ded pa je položil trudne kosti na klop ob peči.

Gospodar ni prižgal pipe, kot ponavadi; motil bi tobakov dim tesno svečanost; samo pogladil je rjavo brado, posejano z sivimi nitmi, ozrl se po družini in izpregovoril.

Liberalci in socialna demokracija.

V tem oziru pa ga je na laž postavil njegov prijatelj dr. Tavčar, ki bi tudi rad revolucijo delal kakor dr. Triller, pa se tudi ne upa. On je v tem oziru tudi veliko bolj skromen.

Dr. Trillerju je na misli zveza liberalcev in socialnih demokratov. Govoril je v neki gostilni sledeče:

»Proti socialnim demokratom se ne bojujemo, ker nas vežejo taka podobna stremljenja, da principialna nasprotstva v glavnih momentih socialnega in gospodarskega vprašanja pri tem boju sploh v poštev ne pridejo, ker so ravno premajhna.«

Ta liberalci bi torej rad imel zvezo s socialno demokracijo in jo snubi pri vsaki priložnosti. Toda, kakor vse kaže, tudi socialna demokracija, ki se je že z marsikom na levo roko poročila, za tega ženina ne mara. (Dobro!)

Dr. Tavčar ima drugačen okus. Ljubezen med njim in med ljudmi demokratskega mišljenja ni velika. Dr. Tavčar se čez vse na svetu boji treh reči: avtomobila, smrti in socialnega demokrata. (Burna veselost.) Če o eni teh reči sliši, postane nervozen. Kadar v deželnem odboru govorimo o bolnici ali o prosekuri, noče dr. Tavčar o tem nič slišati. Še bolj pa sovraži socialno demokracijo, ki mu je pravi gnjus.

Kako je to prijateljstvo, ki je liberalci usiljujejo soc. demokraciji, in tudi prijateljstvo do delavstva, pokazalo se je najbolj takrat, ko je izbruhnila stavka v predilnici. Saj so pisali takrat v »Slov. Narodu«, da smo brez povoda pognali delavstvo v stavko. (Klici: Ni res!) Res pa je, da je naša stranka, ko je pokazala, da je stavka opravičena, pokazala, da se nikomur ne priljuje in nikogar ne snubi, ampak če kako stvar obljubi, obljubo tudi drži, se za delavca postavi in pomaga njim, ki so tlačeni.

Mesto in dežela.

Liberalci sedaj sploh govore na dve plati. V mestu pripovedujejo volilcem, da je naša stranka samo stranka kmetov, ki zastopa koristi veleposestva in latifundij, stranka, ki je kriva, da se živina draži, da je mleko drago itd. in pravi: če boste s to stranko držali, vas bo popolnoma izstradala. Potem pa grede liberalci na kmete in okoličanskim volilcem govorijo prav nasprotno: da bo naša stranka ves kmečki stan na boben spravila. Tako je bilo v Rudniku, kjer je dr. Triller kmetom razlagal, da boj liberalne stranke ni noben verski boj; pripovedoval je, kako dobre katoličane ima liberalna stranka

v svojih vrstah in da naša kmete uničuje in bo vse na boben spravila, ako zmaga. Tako govorijo liberalci enkrat tako, drugič drugače, nobenkrat pa po pravici.

Šolstvo in S. L. S.

Profesor Reisner, čisto nov politik, se je v nekem govoru zaletel v našo stranko, češ, da ni storila nikjer nič za šolstvo in da je sovražnica šolstva.

Kar je naša stranka v deželnem odboru v večini, se je veliko novih razredov odprlo in mnogo novih šol zgradilo. To se je vršilo mnogo hitreje kakor takrat, ko je bila liberalna stranka v večini. Najmanj povoda pa ima ravno profesor Reisner očitati duhovščini terorizem in napadati škofa in duhovščino, kajti edino tem se ima zahvaliti, da je danes profesor.

Prišel je brez mature v semenišče, kjer so pa gospodje kmalu spoznali, da ne spada v semenišče. Pokoj. ravnatelj prelat Kulovic pa je dejal: Imejmo ga tu celo leto, da bo imel vsaj varno streho nad seboj in potem naj napravi maturo in gre na vseučilišče. (Cujte!) Tak človek naj ne govori, da smo mi sovražniki šolstva! (Tako je!) Mi smo mu izposlovali, da je prišel v Ljubljano za profesorja; mi smo mu izposlovali, da je dobil dopust in predujem za učno knjigo, katere do danes še nismo videli. (Škandal!)

Tako nastopajo liberalni govorniki, ki razkladajo svojo modrost po raznih gostilnah. Če pride tak profesor še enkrat med naše ljudi, bodo vedeli kaj je z njim storiti.

Liberalne laži se same vračajo.

Na eni strani pravijo liberalni govorniki, da sipljemo denar kmetom, na drugi strani pa pripoveduje prvi govornik Ljubljane (Klic: Ribnikar! — Smeh), da naša stranka tira kmeta v gospodarski polom. V Rudniku je urednik »Slov. Naroda« Pustoslemšek govoril, da nismo za koristi kmeta storili prav ničesar.

Po tem jih lahko sodimo, kakor govorijo: na eni strani, da za meščane nismo nič storili, ker samo za kmeta delamo, na drugi strani pa, da tudi za kmete nismo storili nič in da smo se zvezali z njegovimi sovražniki.

Ljubljana po potresu.

Dr. Triller je rekel: Iz razvalin je dvignil bivši občinski svet Ljubljano in je napravil iz nje rastoče mesto, — kakor da bi sezidal vse nove hiše Eribar. (Veselosť.) Če pa pogledamo delovanje občinskega sveta po potresu, mo-

ne v milosti poln nasmešek bližajoče se rešitve.

Tedaj je zaškrnilo pri vratih, na kljuki se je zganilo in v tečajih, vrata so se odprla in vstopil je popotnik.

Palica, ki mu je bila v rokah, je trepetala; prestopil je prag nalahno in boječe, kot bi stopil v svetilnice in se bal, da ga svečeniki ne poženejo iz posvečenega kraja, njega, raztrganega in ubogega na telesu in — duši . . .

»Mir vam bodi! . . .«

»Mir i tebi, popotnik! Pozdravljen v naši sredi, četudi nam je tuj tvoj obraz in neznana misel, ki te je k nam pripeljala. Povej, od kod je tvoja pot in kam je tvoj cilj?«

Rekel je gospodar, a vpraševala je cela družina in zrla v tujca.

»Od kod prihajam? . . . Poslovil sem se ne vem kdaj in ne vem kje in vzel popotnico ter se podal na pot. Mislim sem: iz teme grem v luč — in ko sem dosegel cilj sem spoznal: iz luči sem prišel v temo. Zavrgel sem popotnico, dar matere moje, katere obraz sem pozabil in tedaj so se mi odprle oči: iz nič sem prišel v nič in ne teme, ne luči ni . . . Nasmehnil sem se: koliko časa sem nosil popotnico, ki mi je bila dana na pot k luči s seboj! Smešno, brezmišlno! Nič je vse in mi blodimo v njem, brez cilja, brez ljubečih, brez koticke,

LISTEK.

R. Bevk:

Velikonočna pravljica.

Pozdravljena, poljska gruda, ki si se izkopala izpod snega, vzvalovila v brazde in sprejela v naročje semena, ki ti jih je kmet zaupal, da mu zazeleniš hrepenenje in rodliš ljubezen iz tenkih, nežnih kali udane vere, ki so prepregale njegovo delo in puščale za seboj sled sreče in zadovoljnosti. Pozdravljena!

Pozdravljena, pomlad, ki si izlila kipeče moči v črno prst, da bo vzklila nova čvrsta mladost; ki si vse prepregla z bajnimi sanjami, krasote polnimi in nedoumljivimi, cilji žarečih oči. Pozdravljena!

Pozdravljena, Velika noč, obljubljeni dan dopolnitve prerokb, čas, ki ga težko čakajo trudni, revni in žalostni, potrjeni v veri.

Pozdravljena!

Pozdravljena, koča med sadnim drevjem, ob razoru plodnih njiv, bivališče kmeta, ki čaka dneva v trdnem upanju, v goreči veri. Pozdravljena, koča! Pozdravljena, kmetova družina, najsrečnejša pod solncem!

Pozdravljen tudi ti, popotnik, ki te je pripeljala cesta od bogvekod in te bo

ramo priznati, da takrat ni bilo mož s pravim pogledom na pravem mestu. Če bi se Ljubljana po potresu zazidala po dobro premišljenem regulacijskem načrtu, bi imela naša bela Ljubljana danes vse drugačno lice, kakor je ima.

Sicer pa ni zasluga bivšega liberalnega občinskega sveta, da je potres podrli staro Ljubljano. (Veselosť.) Saj se pripeti lahko tudi kak požar na kmetih, vas pogori in ljudje sezidajo nove lepše hiše. Pri tem odstranijo razne napake. To bi se lahko zgodilo tudi v Ljubljani po potresu. Toda tukaj je ozir na osebe odločeval: zaradi posameznih oseb so dopustili, da se je spakedrala cela Ljubljana. Kdor je bil gospodi na magistratu vseh, ta je smel graditi, kakor mu je kazalo. Vzemimo trg pred sodiščem, »Slovenski trg«, kakor ga je ponosno imenoval Hribar. Ta je zazidan na eni strani z dvonadstropnimi hišami, na drugi pa so samo enonadstropne. To bi bil lahko eden najlepših trgov na svetu, podoben na primer Zrinskega trgu v Zagrebu, toda ko se je odločevalo o njem, so bili na magistratu ljudje brez daljšega pogleda, ki niso imeli čistega očesa za bodočnost. (Klic: Ljudje brez značaja!)

Melioračni zaklad.

Posebno pa vpijejo liberalci, kako smo Ljubljano strašno oškodovali z desetmilijonskim posojilom. Pripovedujejo, koliko milijonov na leto bo morala plačati Ljubljana, ker se je to posojilo najelo.

To posojilo pa se bo začelo odplačevati šele leta 1929, ko bo odplačan sedanjí dolg 8 milijonov, ki ga nismo mi naredili. Lahko smo torej mirni do leta 1929. Med tem pa bo najeti denar že nesel deželi svoje obilne obresti.

Če primerjamo rast ljubljanskega mesta z rastjo drugih mest po deželi, vidimo, da Ljubljana veliko bolj počasi raste kakor druga mesta. Ako ne prištejemo vojakov nima še danes niti 40 tisoč prebivalcev. Zakaj? Ker je to glavno mesto dežele, iz katere ljudje proci hitijo, ko nimajo doma zasluzka. (Tako je!) Bežijo v Ameriko, Afriko in na Nemško; samo doma ne služijo, ker se ne morejo preživljati v glavnem mestu dežele, kjer procvita poljedelstvo in tudi industrija, za katero so dani vsi predpogoji.

Kaj se bo s tem posojilom zgodilo? V prvi vrsti pride v prilogo Ljubljani; največji del tega posojila se uporabi za osuševanje ljubljanskega barja. Deželni odbor je dal to vprašanje jako temeljito in znanstveno proučiti in je po uspehih tega proučevanja prišel do prepričanja, da postane ljubljansko barje, če se bo pravilno osuševalo in potem z njim pravilno ravnalo, tako rodovitna zemlja, kakor je danes Banat v južni Ogrski. Kolikor bo lepšega sveta v ljubljanski okolici, toliko več bo zaslužila Ljubljana, njeni trgovci in obrtniki. Poznam kmete, ki ne sodijo tako, kakor liberalni govorniki. Oni prav sodijo, da, če ima kmet denar, dobi od tega tudi štacnar svoj vinar in krčmar svoj prispevek. (Klici: Tako je!)

Ne razumem, da liberalci niso prišli že prej na to, da je najetje desetmilijonskega posojila škodljivo. Trikrat je bila dotična predloga v deželnem zboru v razpravi in dvakrat so liberalci soglasno zanjo glasovali. Tretjikrat pa so prišli na to, da bi se ta reč dala upo-

rabiti v volilne mahinacije, da si bil nobeden izmed njih prepričan, da bi mogla kakšna škoda izhajati iz desetmilijonskega posojila. Ako da dežela 10 milijonov, bo prispevala država s 15 milijoni in občine same bodo tudi prispevale s svoje strani 10 milijonov, torej ne bomo razpolagali samo z 10 milijoni, marveč s 35 milijoni.

Mi smo osrednji vladi predložili proračun 38 milijonov kron za najpotrebnejše stvari in rekli: Mi reveži živujemo toliko, zahtevamo pa, naj se tudi deželi Kranjski iz državne blagajne da kakor drugim deželam. Zahtevamo denar, ki je doslej šel na Češko, Galicijo, Dalmacijo in drugam, samo na Kranjsko ne. Druge dežele so glede deželne kulture daleč pred nami, ker so znale v pravem času z državno pomočjo izboljšati svoje gospodarske razmere. Šele zadnja tri leta se pri nas v istem smislu dela, in zdaj pridejo razni Jeremijs, ki tožijo, da bomo tem potom celo deželo na kant spravili!

Še nekaj! Če mi razpisujemo javna dela, se zglašajo za sprejetje podjetniki iz Ljubljane, denar ostane večinoma v Ljubljani, zaslužijo pri tem trgovci in obrtniki. Laško rečem, ves denar, kar se ga pri deželnih delih zasluži, gre skozi Ljubljano in vsaj del tega zaslužka pride Ljubljani v korist.

V tem vprašanju bi se morali postaviti na širše na široko stališče. Takih mož pa, ki bi to umeli, med liberalci ni! (Res je!)

Koliko dobí Ljubljana od dežele?

Moj prijatelj dr. Tavčar pripoveduje po vseh oštarijah, da Ljubljana od deželnih izdatkov nič ne dobi. Toda konstatirati moram, da nobena občina ne dobi toliko od rednih izdatkov dežele, kakor ravno Ljubljana. Naši deželni uradniki na primer ne nosijo svojih plač ven na kmete, ampak skoro vse pač ostane v Ljubljani hišnim posestnikom, trgovcem in obrtnikom. Naši dobredelniki zavodi: bolnišnica, prisilna delavnica itd. izdajajo dan za dnevom ogromne vsote denarja. Skoro vse to ostane v Ljubljani. Poznam liberalne trgovce, liberalne dobavitelje, ki so obogate pri naših zavodih, in se še bogate, pa so tako nesramni, da zabavljajo, da Ljubljana deželnega denarja nič ne dobi. (Klici: ogorčenja.) Z mirno vestjo rečem, da ostane deželnega denarja več ko milijon kron na leto v Ljubljani, medtem ko kaka hribovska vas niti vinarja ne dobi. In potem še razni liberalni dobavitelji vpijejo, da se jim krivica godi. To bo treba revidirati, da bodo odslej vodstva deželnih dobredelnih zavodov, ki imajo dobave v rokah, razločevali med podjetniki in dobavitelji, katerim je dati zaslužka in katerim ne! (Veliko pritrdjevanje.)

Ker sem ravno omenil deželno bolnišnico, naj potem še to, da je v eni zadnjih sej deželni odbornik dr. Zajec predlagal, da se naj za dobrobit bolnikov vsaj to stori, kar je neobhodno potrebno. V porodniškem oddelku leže na tleh porodnice in otroci, ker ni dovolj postelj, glede bolnih na očesih pa je znano, da so pospravljeni v kleteh. Mi smo rekli: potrebno je, da v tem oziru nekaj storimo in da začnemo zidati potrebne prostore, ker na sklepe deželnega zbora ne moremo čakati morja še celo leto. Saj se med tem časom bol-

niki še lahko nalezajo drugih bolezni; mi ne moremo prevzeti v tem oziru odgovornosti. Sklenili smo torej, da se naredi potrebne nove stavbe. Pri tem smo mislili tudi na to, da bodo te stavbe gotovo Ljubljani v korist. Zastopnik ljubljanskega mesta dr. Tavčar pa je glasoval proti temu predlogu, zaradi tega pač, ker smo mi sovražniki Ljubljane, on pa njen prijatelj. (Ogorčeno vzklikanje.)

Davek na prirastek od vrednosti.

Dr. Tavčar nam je očital tudi, da smo sklenili davek na prirastek od vrednosti. Ta davek še sicer ni vpeljan, kakor še tudi nismo dolžni desetmilijonskega posojila, ampak liberalci vseeno že vpijejo. Mi smo sklenili, da se naj ta davščina pobira s posebnim ozrom na korist Ljubljane. Deželni zastop se je po naši iniciativi odločil, da je na prste stopiti brezvestnim spekulantom z zemljišči, ki stavbišča in vsled tega tudi stanovanja dražé, in je sklenil, če vsled zgradbe nove ceste ali železnice poskoči cena kakega posestva, da naj pride del prirastka na vrednosti v korist dežele.

V Beli Krajini se bo zdaj gradila železnica in svet, ki bi prej nihče nič zanj ne dal, bo naenkrat poskočil v ceni. Kako pride posestnik takega zemljišča do tega, da postane v hipu premožen, ko vendar mi vsi plačujemo stroške za železnico. Prav je, da si nekaj tega dobička delja dežela in občina. Ljubljana bo dobila vsako leto delež takih prirastkov na vrednosti, ne da bi z mezincem zganila. Sicer pa ne želim, da bi se stavbišča v Ljubljani še bolj podražila.

Električna centrala.

Dr. Triller se je enkrat nekoč silno zagal v električno centralo. Kaj pa je s tem? Nikjer nimajo tako dragega električnega toka, kakor v Ljubljani. Marsikdo bi si uredil za svoje stanovanje električno luč, za svoj obrat električni tok, ako bi to ne bilo tako drago. Mi smo se lotili tega vprašanja in hočemo, da bi se cena električnemu toku znižala. Liberalci pravijo, da smo s tem že milijone napravili — v računih še niso bili nikdar natančni. Toda vsa ta stvar je danes šele v študiju in dežela bo naredila tako napravo šele, ko bo račun pokazal, da se bo sama sebe vzdrževala, ne da bi dežela pri tem imela kaj škode.

Iz ljubljanske elektrarne stane kilovatna ura 70 h pri razsvetljavi. To je silno drag električni tok! Drugod lahko oddajajo obrtnikom tok za kilovatno uro z dobičkom po 8 h. v ljubljanski elektrarni pa jih same stane vsaka kilovatna ura 29 h. Iz tega sledi, da je ta naprava ponesrečena. Veliko predrago delajo in ne morejo toka tako po ceni oddajati, kakor po drugih mestih. To je stvar, ki jo je treba popraviti; ne bo se pa popravila, če ne pride tudi v obli svetlo ljubljanskem do večine S. L. S.

Liberalci in projekti.

Glede te točke, ki jo vedno meni očitajo, glede vodnih sil, vam lahko povem, da je nekdo svoj čas bivšemu županu Hribarju ponudil vodne sile na prodaj, toda najprvo vprašanje županovo je bilo: Kolko pa dobim provizije? (Čujmo! Smeh.) Dokler se tako dela, ne bo občinska uprava nikoli pra-

vega zadela. Naša dolžnost je da pošljemo z magistrata ven ljudi, ki tako delajo. (Živio! Tako je!)

Meni so očitali, da zapravljam milijone in napadam v deželnem zboru, zakaj to misel študiram; mislim, študirati sme vsak! Zdaj pa je prišel k deželnemu odboru liberalci ki je zahteval, da naj da dežela poldrug milijon za neke projekte ob Savi. (Čujte!) To pa se je zgodilo zaradi tega, ker rabijo denar, da bi zamašili luknje v »Glavni posojilnici«. Tako je liberalno prepričanje! Taki so tisti ljudje, ki so nas napadali, zakaj nismo poldrug milijon na tje vrgli, v žrelo »Glavne posojilnice«!

Sto vodovodov, ne samo enega.

Potem pravijo: Če bi ne bilo nas liberalcev, ali bi imela Ljubljana danes svoj vodovod? Smehno! Naš deželni odbor je napravil že več ko sto vodovodov po deželi, in čudno bi bilo, če bi ga Ljubljana ne dobila.

Mestna hranilnica.

Nadalje se liberalci hvalijo, da so ustanovili »Ljubljansko mestno hranilnico«. Neukusno in škodljivo je, če se proglasi za političen zavod, ki bi moral ostati izven političnih bojev. Kajti na tisoče ljudi je, ki so tej hranilnici zaupali svoj denar in ki ne pripadajo liberalni stranki.

Kdor proglasi tak zavod za političen institut, je največji škodljivec in sovražnik tistih, ki zavodu nosijo svoj denar. Previden gospodar tako ne ravna. Nikjer na svetu ni primere, da bi se mestne hranilnice proglaševale za strankarske zavode. (Pritrdjevanje.)

Poleg tega pa liberalci tudi nimajo najmanjšega povoda, da bi se s svojo »Mestno hranilnico« bahali. Ljubljana je bila ena izmed tistih mest, ki je z ustanovitvijo hranilnice nazadnje pričljala. In prepričan sem, da bi je ne ustanovili, če bi imeli takrat v Ljubljani kak zavod, v katerega upravnem svetu bi imeli liberalci svoje sedeže in dohodke. (Tako je!)

Pa tudi sicer nimajo razloga, da bi se s tem bahali. 26 let je že, kar so »Mestno hranilnico« ustanovili, pa še niti enega vinarja niso mogli dati v dobredelne namene in v korist ljubljanskega mesta. In kakor zdaj kaže, bo preteklo še 26 let, predno bo mogla »Mestna hranilnica« izpolnovati svoj namen, ker so danes razmere njenega rezervnega zaklada take, da je naložena šele polovica tiste vsote, ki je po razmerju s hranilnimi vlogami potrebna. V drugih mestih je drugače!

Obrtna šola.

Potem se liberalci na svojih shodih silno bahajo z obrtno šolo. Tudi to ni okusno, da proglašajo to šolo za politikum. Mladi ljudje bodo se šli v to šolo učiti, ne pa politike. Drugače bi pa seveda bilo, če bi ta šola dobila na čelo kakega živinozdravnika. (Veselosť.)

Liberalni govorniki pravijo, da je mesto pri tem napravilo velik profit, ker mu je država odpustila 900.000 K na potresnem posojilu. Po mnenju liberalnih govornikov je mestna občina pri tem napravila izvrstno kupčijo. Stvar pa je taka: Mesto zgradi obrtno šolo in hiša pride državi v last. Naša stranka je takrat rekla, da mora država na svoje stroške zgraditi obrtno šolo, ne pa na račun potresnega posojila.

kamor bi položili trudno glavo . . .

Govoril je popotnik odkrito, kot bi klečal pred spovednikom in razkladal hudobije.

Usmiljenje se je otrnilo v vseh, vanj vprtili oči in balzam na razbolelo rano so bile gospodarjeve besede.

»Tem pristraneje pozdravljen popotnik! Deni palico in culo na klop in sedi v naš krog, položi glavo na naša prsa in ogrej se z našo ljubeznijo in bo lje ti bo! Čakali bomo vstajenja. Prav si imel enkrat: tema je — toda, glej, dan je zablestel iz dalje, krvava zarja je pomrenila vzhod: luč se bliža . . .«

»Teme ni in luči ni! . . .«

Popotnik se ni zganil; in z eno kret-

njo se ni odzval vabilu.

»Kaj gledaš in ugovarjaš, ko je jasno! Kako bi ne bilo luči, ko nas je ona rodila, a je ugasnila za hip, ko je nismo spoznali, da vstané večja in svetlejša in se tem veličastneje izpriča. Kako bi ne bilo luči in teme, ko je oboje izšlo iz Boga! . . .«

»Boga ni! . . .«

Kot blisk nad polje, polno zorečega klasja je bila ta beseda; starčku se je vtrnila glava in dojenček je zaplakal in skril solzice v materino nedrje; kmet pa je vstal in dvignil desnico, kot bi hotel varovati deco, z levico pa je pokazal proti izhodu.

»Da Ga ni, čemu smo živeli in hrepeneli dolgo dobo troljenja! Utruleni

obrazi, žuljave roke, pravica priča: On je! . . . Zakaj nam deliš dvome, ko smo ti ponujali gostoljubnost! Še enkrat: odloži brašnjo, pokliči v srce to, kar si zavrgel in stopi med nas. Počakali bomo jutra, da pride luč . . . Otroci te bodo ljubili, kot ljubijo mene . . . Samo enega jim ne jemlji! . . .«

»Spoznal sem . . .«

Stopil je popotnik za korak proti vratom.

»Spoznal si? . . .«

» . . . da ni nobenega nad nami.«

»Nisi spoznal tega, ker Njegovo bistvo je daleč nad tvojim razumom. Samo pot, ki pelje do Njegovega spoznanja si zagrešil. Priznaj temo in luč in začutil boš Boga a prvo ne pozabi: veruj mnogo, mnogo! . . .«

»Vera je nesmisel: zavrgel sem jo; tema in luč je sanja, ki jo razžene življenje; vir vsemu pa je Bog, vir niča, tedaj ga ni . . .«

»Ne skruni moje hiše, ne kliči prokletstvo nad moje otroke!«

Izginil je popotnik za vrati in kmet se je sklonil k družini; zakril je z dlanmi obraz in cela družina je čakala v velikem hrepenenju, ki mu je bil pri-mešan grenek dvom; čakala je jutra dneva, luči, vstajenja . . . čakala je na prihod Gospoda.

Počasi in leno so potekale ure . . .

× × ×

»Boga ni! . . .«

Zašel je s ceste na stezo med njive; do gležnjev mu je bila mehka, mlada trava, tako prijeten mrak polja ga je objemal in cela širna ravnina ga je pozdravljala.

Takrat je začutil večjo osamljenost kot kdaj prej in vse uboštvo in vsa šibkost mu je stopila pred oči v tako silni podobi, da je prvič zahrepenel po nečem, česar ni prej hotel spoznati.

Ljudje ga ne spoznajo več: zavrgli so ga, ker jim je v svoji slabosti slabo razodeval. Kdo je, ki ga ljubi? Ali je res brez ljubezni, on, zašel tujec, brez domovja?

»Nimam kotička, nimam ljubezni . . .«

Spustil se je ob stezi na trato, del culo pod glavo, položil palico ob stran in prekril roke na prsih.

Tako mehka je bila trava! . . . Utrujenost mu je zginjala iz udov in sladkost ljubezni prstene poljske grude se mu je razlila kot dragoceno olje, skozi telo . . .

Sveža, gorka sapa je plula nad njim; njena žametna roka ga je božala; nalahko je polzela čez čelo in lica, dokanila se trepalnic in mu odvzela vtrujenost oči . . .

Tam v dalji je zopet gozd; zazvenelo je skoz ozračje, kot bi bili to angeljski glasovi . . .

In nebo se mu je smehljalo . . .

Zaprl je trepalnice, kot bi se branil nečesa . . .

»Boga ni! . . .«

Odpri je zopet oči in gledal in strmél: Ni bilo več narave krog njega, ki mu je stregla in ga je božala ter mu delila edino ljubezen. Pred njim je stala lepota, polna čudesov. In še je prihajala čaroba od vseh strani. Ljubezen, moč, ki preraja vse . . . v vsem veličanstvu je stal pred njim blesk in lil v njegovo dušo svoj sijaj . . .

»Božanstvo, to si ti?! . . .«

Tedaj je dosegel zarjo, a menil je: dan je . . .

Obrnil je obraz k zemlji in preplakal, prevzet od spoznanja, čas od polnoči, pa do prvih žarkov jutra v naročju svojega Boga . . .

Zazvonilo je; daleč tam za poljem nekje se je oglasila velikonočna pesem in hitela čez njive v spremstvu Onega, ki jo je rodil ter se je ustavila ob popotniku.

Stopil je nevidni On k ležečemu in mu je vtil pesem v srce. Ta se je zdramil in je pogledal. Začudenja so se mu potresle ustnice in udane groze.

Kje je njegov Bog? Tam v dalji, v megli je, v nerazločnih, bledih obri-sih . . . Ne, ni ga več . . . Izginil je. Pred njim pa stoji človek — ne, saj to ni človek! — Veličastna prikazen je, ki je ni nikdar slutil . . . Kraljevski zanos ji gleda iz oči, a obenem pastirjeva

Ne gre se samo za 900.000 K, marveč za 1.200.000, da lahko za 1.300.000 kron, ker faktično ne vemo, koliko se bo izdalo. Za potresno posojilo 900.000 kron bi se plačevalo 30dostotne obresti v skupnem znesku 27.000 K, za denar pa, s katerim se zida obrtna šola, se mora plačevati vsaj 4 in pol odstotne obresti, in sicer od cele potrebne vsote, kar znaša lahko več ko 60.000 kron na leto. To je tista sijajna kupčija! (Veselost.) Seveda v gostilnah človek ni tako razpoložen, da bi računal obresti. (Smeh.)

Iz tehničnih ozirov smo morali nadaljevanje tega zanimivega govora odložiti do ene prihodnjih števil.

V boj!

(Nadaljevanje govora dr. Iv. Zajca v »Rokodelskem Domu«.)

Stanovanjsko vprašanje.

Ob tej priliki bi Vam, gospoda moja, ker smatram, da je stanovanjsko vprašanje za delavstvo največje važnosti, napravil nekaj opazk o delavskih domovih. Skrb za delavska stanovanja, zgodovina o tem vprašanju sega precej daleč v prejšnje stoletje. Od leta 1860. naprej so začela mesta hitro rasti, začele so se graditi železnice, industrija po mestih in drugod se je začela hitro razvijati, tovarne so rastle iz tal, manjše in večje, na stotisoče delavskih mas je pridrlo iskat zaslužka in mesta in industrijalni kraji so morali skrbeti za zgradbo hiš tem delavskim masam.

Ako se ozremo v tej dobi na Nemško, vidimo dve smeri, v katerih se je reševalo vprašanje delavskih stanovanj. Eno smer opazimo na severu in severovzhodu Nemčije in središče temu teritoriju je renška pokrajina z mesti Düsseldorf, Crefeld, Elbenfeld in Barmen. Tam niso pozabili, da je najlepše in najzdravejše bivanje v hišah z enim ali največ z dvema stanovanjema, in tako vidimo, da so se mesta razvila v lična delavska mesta s prijaznimi delavskimi domovi, obdanimi od vrtov in zelenja. Ta mala stanovanja so brez dvoma v socialnem in zdravstvenem oziru silno velike vrednosti in tod je delavstvo tudi veliko bolj stalno, tako da ni občutiti skoro nobene fluktuacije. To vpoštevata tudi industrija, ki vsled tega prav močno podpira zgradbo takih domov.

Vse drugače so se razvile razmere na vzhodu in jugovzhodu Nemčije z glavnim mestom Berlinom. V Berlinu je liberalni kapitalizem ustvaril popolnoma nov tip delavskih hiš. Leta 1870. so začeli bogati izkoriščevalci delavskih mas z zgradbami takozvanih delavskih kasarn. Berlin so si vzela za zgled še druga nemška mesta in si prilastila moderni »napredek« zgradb delavskih kasarn. V razvoju delavskega stanovanjskega vprašanja delajo delavske kasarne največjo sramoto kulturnemu človeštvu, liberalizem je lahko ponosen na to, da je oče teh delavskih kasarn in te stvari hočejo sedaj seveda posnemati ljubljanski liberalci! (Klici: »Sram jih bodi!«)

Nepopisne in sramotne so razmere, ki so vsled tega nastale med proletariatom. Ki ga je izkoriščal in ga žalil še izkorišča liberalni kapitalizem po delavskih kasarnah! Ne samo zdravst-

vena statistika, ki priča z nepobitnimi številkami o veliki umrljivosti na tuberkulozi po delavskih kasarnah, marveč tudi kriminalistika piše s kruto roko črna poglavja o moralni pogubi, v katero je pahnjeno ž njimi ubogo delavstvo.

Kadar slišim o delavskih kasarnah, se moram zgražati nad tem, zato pa tudi noben vesten človek neče niti slišati o njih, ker ve, da je reševati vprašanje o delavskih domovih v popolnoma drugi smeri. Seveda se danes še ne morem globlje spuščati v to vprašanje, ampak eno lahko rečem, da bo naša stranka ravno kar se tiče delavskih domov morala začeti popolnoma novo delo v občinskem svetu. (Bravo!) Doslej je to polje še čisto nerazorano, naši zastopniki v občinskem svetu je bodo morali šele začeti obdelavati, in jaz sem trdno prepričan, da če bomo s tem delom resno začeli kaj v početku, da bo v tem pogledu za delavstvo silno veliko dobrega storjeno. (Odobranje.)

Torej to je ena najvažnejših točk v delovnem našem programu in zato sem se ž njo tudi moral nekoliko dalje pečati.

Kako liberalci ljubijo delavstvo.

Tudi ni vseeno, v kakih rokah je občinski svet, ako nastanejo pri delavcih mezdne vojske. V tem pogledu opazim samo na veliki štrajk, ki ga je imelo naše delavstvo v Vevčah, na tisti največji štrajk našega delavstva, ki je silno dolgo trajal in pri katerem je res obstajala nevarnost, da delavstvo omaga. In takrat, gospoda moja, je prišel kmetiški župan, ki je nastopil takorekoč kot oče delavstva ter zažugal tovarnarju, da se bodo, če se štrajk hitro ne konča, ob nastalih razmerah morali vsi delavci kot reveži oskrbovati na občinske stroške in vsled tega grozovito zvišati občinske doklade. Tukaj vidite, kako lepo je lahko župan, in to je bil kmetiški župan, nastopil za svoje občane-delavce, in tako hoče naša stranka povsod skrbeti, da zavlađa podobno in slično razmerje med delavstvom in drugimi stanovi. Kako se je stvar v Vevčah izšla, Vam je znano, — tovarnar se je zvišanja občinske doklade ustrašil, je ugodil delavskim zahtevam in štrajk je bil končan.

Sedaj Vas pa vprašam, ali Vam je znano, kako so nastopili liberalci pri predilniškem štrajku? Delavstvo predilnice je nenadoma stopilo v štrajk, jugoslovanska delavska organizacija je morala stopiti na pozorišče in stvar je bila v 48 urah končana s sijajno zmago delavstva. In kako vlogo je pri tej stvari igralo naše liberalno časopisje? (Klici: »Sramotno!«) Ko je bilo reševati vprašanje izboljšanja plač okoli 300 delavcem, potegnili so je za pisarniškega ravnatelja Debevca, ki je slučajno liberalec, ne zmeneč se za vseh 300 predilniških delavcev. (Fej!-klici.) Ljubši je torej našim liberalcem en ošaben liberalen pisarniški ravnatelj, kakor pa stotine poštenega, trpečega, zatiranega delavstva! (Velikansko ogorčenje.)

Gospodje, jaz sem žalosten bil tega pojava v mestu ljubljanskem, ampak tolažil sem se zopet s tem, da bo ljudstvo izprevidelo, da od liberalcev sploh nikdar nima nič pametnega pričakovati. (Klici: »Tako je!«)

Šolstvo.

Občinski svet je za delavstvo pa tudi važen glede šolstva, in tu se jaz ne postavim samo na stališče ljudskega ali srednjega šolstva, marveč razumem pod šolstvom tudi vse, kar služi ljudstvu v pouk v vseh gospodarskih strokah. Mi, naša stranka je začela po deželi snovati gospodinske tečaje. Kako silno velikega pomena so ti gospodinski tečaji v narodnogospodarskem oziru, je pač jasno, — vsaj pravi star pregovor, da vzdržuje gospodinja tri vogale hiše, gospodar pa samo enega. Začela je naša stranka delo v tej obliki za kmetijske hčere, ne misli pa tu pozabiti na delavstvo. Tudi delavstvo je potrebno gospodinskega pouka, in tako smo mi v deželni odbor že izdelali podrobne načrte za take gospodinske tečaje, ki se bodo prirejali po raznih industrijskih krajih in tudi v Ljubljani. (Odobranje.) Občinski svet bo moral skrbeti tudi za to stroko. Da od liberalcev že zbog njihove lenobe in nepopolnosti socialnih potreb ni ničesar pričakovati (veselost), je vsakemu jasno, in vsled tega bo naša stranka morala tudi v tem oziru nastopiti za interes delavstva in podpirati razvoj takih gospodinskih tečajev. (Odobranje.)

Mestni uslužbenci.

Potem je zopet ena važna točka našega programa skrb, da se vendar že enkrat rešijo dosedanjega suženjstva mestni uslužbenci in dobijo vsaj tolike plače, da jim bo mogoče človeku podobno živeti. Vprašajte mestne sluga, užitinske paznike, stražnike, pometalce cest, prižigalce svetilk itd. in izvedeli boste, da so njihove plače tako škandalozne, da je to naravnost sramota »napredni« Ljubljani. (Pritrjevanje.) Prva naša naloga v občinskem svetu bo ta, da se potegnemo za te reveže in jih spravimo nekoliko pokoncu. (»Dobro«-klici.)

Preskrba z živili.

Za delavce bo pa silno velike važnosti tudi preskrba, oziroma aprovizacija mesta z živili. Liberalci tudi v tem oziru niso storili prav nič. Pač farbajo ljudi, da hočejo napraviti tržnice, ampak kaj resnega v tem pogledu niso začeli. Bodoči občinski svet pa se bo imel velikopotezno pečati tudi s tem vprašanjem, z vprašanjem aprovizacije, ker mi vemo, da je le v tej obliki mogoče omiliti neznosno draginjo, ki vlada ravno v Ljubljani morda bolj, kakor v drugih mestih.

Toliko, gospoda, kar se tiče delavskega programa. Postavili so me volilci kot kandidata na prvo mesto v tretjem, to je v splošnem volilskem razredu. Krščanskosocialno delavstvo je to storilo in zato smatram kot svojo dolžnost, tukaj na javnem shodu povedati, da bo prva moja naloga, da bom program krščanskosocialnega delavstva izvajal tudi v občinskem svetu. (Živahno odobranje.)

Obrtniki.

Pa tudi drugi stanovi, gospoda moja, čakajo in pričakujejo po pravici od občinskega sveta dejanj. Vprašam v tem oziru n. pr. samo cenjene gospode obrtnike, kaj so liberalci storili za Vas? Ne samo, da vidim le eno veliko ničlo, so Vam marveč narobe storili še veliko negativnega. (Tako je!) Polom »Glavne

posojilnice« je izpodkopal kredit Ljubljani in celi kranjski deželi in tako je sploh vsa liberalna politika šla za tem, da popolnoma uniči ravno one sloje, ki so v prvi vrsti navezani na kredit. Naj povejo gospodje obrtniki, kako silno trpijo na posledicah liberalne gospodarske politike! Deželni zbor je storil v tem oziru svojo dolžnost, omilile so se razmere in upati je, če bo bodoči občinski svet ljubljanski pametno in uljudno postopal v sporazumu z deželnim odborom, da se bodo skoro in skoro iz sveta spravili nasledki tega nesrečnega poloma. (Bravo!)

To je torej prva naloga, ki jo bo moral započeti bodoči občinski svet. Obrtniki pa potrebujejo še veliko drugih stvari.

V prvi vrsti bo treba gledati na to, da se napravi krepka organizacija obrtnikov, in sicer je treba gledati na denarno kreditno organizacijo in obenem na blagovno organizacijo. Na ta način bo pomagano obrtnemu stanu, ki je dosedaj bil pritiskan na eni strani od velike konfekcije in velike obrti, na drugi strani pa od liberalizma, od katerega se mu nikdar ni prišlo na pomoč. (Tako je!)

Torej tudi v tem oziru je želeli, da pride pametna večina v občinski svet in tu vas lahko zagotavljam v imenu cele stranke, da bo S. L. S. z ravno isto pozornostjo skrbela za obrtnike, kakor bo skrbela za delavce in kakor tudi skrbi za kmetijski stan. (Klici: »Dobro!«)

Hišni posestniki.

Pa tudi hišnim posestnikom ne more biti vseeno, ali se konsolidirajo razmere v občinskem svetu. Kaj bo z občinskimi prikladami? Liberalci jih bodo morali zopet zvišati in jako znatno zvišati, ker si drugače pomagati ne bodo mogli. Če pride S. L. S. v občinskem svetu do večine, je pa čisto gotovo, da se bo dobil medus med deželo in mestom, nekaj prijeten modus, da bodo Ljubljanci lahko zadovoljni. (Bravo!) Vsaj S. L. S. ni sovražnica Ljubljane! Narobe, ona jo ljubi. Če bi bila sovražnica, potem bi vendar najbolj pametno storila, ako jo prepusti liberalcem, da jo »fentajo«. Mi pa nasprotno hočemo rešiti Ljubljano in hočemo, ker je to želeli z narodno-gospodarskega stališča in želeli tudi z drž. stališča.

Ljubljana s slovenskim ljudstvom!

Saj je čisto gotovo, da je Ljubljana središče celega Jugoslovanstva, da je Ljubljana v to poklicana in da bo igrala v bodočnosti veliko vlogo in ni vseeno, katera stranka bo vladala v Ljubljani ali falitna liberalna ali krepka, čila S. L. S., katere pozicija je v državnem zboru silno močna in dobiva veliko zaslonbo tudi na jugu. Gospodje, take so razmere, in zdrava pamet, da govorim z gospodom dr. Tavčarjem, mora siliti vsakega Ljubljancana, da gre s S. L. S. in da ji pomaga dne 23. aprila do zmage.

Dne 23. aprila naj Ljubljana vstane v taboru S. L. S., v taboru združene jugoslovanstva. (Viharno, dolgotrajno pritrdjevanje in odobranje.)

: Naročajte „Slovenca“ . :

skrbnost in dobrohotnost... Ni mogoče gledati vanj; narava se mu klanja in njena krasota umira...

»Kdo si ti, ki ti ne morem gledati v obličje?«

»Sin sem Onega, ki »Ga ni«, Luč in preganjalec teme, kar je »namišljenost« in oznanjevalec onega, kar si ti zavrgel...«

Padel je pred Njega in jecljal...

»Saj te spoznavam, Gospod!«... »Pojdi in razveseli jih, ki te čakajo! Spoznali te bodo, ko te prej niso spoznali. Domač jim boš, ko si jim bil prej tujec. A pravim ti samo eno: veruj, veruj in zopet: veruj!«

Izginila je prikazen, pesem je zopet odhitela naprej, popotnik pa se je dvignil.

Šel je iskat doma...

Ko se je zopet ustavil pred kmeto-vo hišo, jo je spoznal za dom in je vstopil.

Sedaj so ga spoznali in objeli so ga vsi za povrstjo. Sreče solza mu je stopila v oči, a sočutna roka starejše kmeto-ve hčere, mu jo je izbrisala.

»Ne plakaj, zakaj vstala je Luč in vsi dvomi so bili brezplodni! Bog je! Da Ga ni, čemu naše življenje!...«

Na velikonočno nedeljo se je pravljica dopolnila z vsem veseljem in nebeško radostjo.

Pozdravljen, popotnik, ki si se vrnil, ali ki se vračaš! Pozdravljen!

Brajne za nedela.

Že šter dni nism šou nekamer ud duma. Ja, še kost nism šou nekamer, ampak sm s kar mal regrata nabrau ukul hiše, pa sm s žnim duša prvezvou. Ta četrt dan, preke večer sm s pa mislu: mal morš jt use glih u mest pu-gledat, uš saj vidu, kuku iblanska kre-ditna banka glaunem pusujilničarjen, gnar tala, če že druga ne; in uzeu sm klubuc s žebila in sm ja mahnu preke klaunc.

Kumija prmaham ke du tisteh rant pr klaunc, iz kerem maja ub sejm-neh dneh kuštrune in kozle zarantane, m pa telebne ke pred noge u blat ena

prkazen, de sm se ja prou gvišn pu-šten ustrašu. Ke sm pa usmilenga srca, sm se hitr prpognu in začeu prkazen ulečt vn iz blata in ja pustaulat na nuge, ke sa ble videt precej švoh.

Ke sm nazadne iz velika muja pu-stavu ta prkazen na nuge in ja prslonu h tistem rantam, de m ni spet umahna-la u blat nazaj, spuznou sm naenkat u te prkazn mojga starga znanca Ro-žnkaukenga Mihata in se sm mu mal iz ksihta blat dol izprasku in ga ustr-gu, vidu sm tud, de se je Mihata nus še za ena dva in pu milimetra pr tem te-lebneju bl u lft zakrivu, kokr je biu preh zakreulen.

»Za božja vola; kašn pa s, Miha? Kua t pa je ajgentleh?« hitu sm ga prašvat iz sučutjam, ke sm vidu, de se mu kar noge šebeja.

»Hvala Bogu!« zdihnu je Miha in ksiht se mu je ud vesela kar zasvetu, kulkr se ga je glih vidl vn iz blata.

»Za kua pa hvaleš Buga? A zatu ke s u blat telebnu?« prašu sm ga za-čuden. »Sej drgač, kulkr te jest pu-znam, se mal kerkat spouneš na Buga.«

»Hvala Bugu, de sm te dubu!« je zdihnu še enkat Miha in se tku na-redu, kokr de b me na šlišu, de sm ga zafrknu.

»Kaj je taka sreča mene dubit? Sej sm vnder usm puštenem ldem zmeri na frej vola duma in še nekol

nism nubenga vn vrgu, če ni glih pre-več sitnast ugajnu.«

»Ze vem, že vem; al jest se use glih nism upu h teb, ke sm s mislu: Buh ve, če m je Pepe udpustu, ke sm ga u sojmo »Jutre« tku razžalu in u soj jez b m znou še tisteh par truhlnih kusti iz kašnmo purajklam združbit, če se mu prkažem pred uči. Zatu sm pa raj že ene tri dni tlela ukul stiku in te ča-ku na frej, de b te narajnu.«

»Kua m pa maš tku važnga za pu-vedat, de te je tku gnal h men? A s u kašn putreb? Če me misleš pumpat, s me zastojn čaku in t je žihr žou za ta čas, kar ga s iz čakajnam zgubu, ke u tem čas b lohka ta nar mn tri guldin-arje zaslužu, če b šou prou fige pu mest puberat in tku b t blu saj za ta prva sila iz tem pumagan.«

»Prou nč te na mislem pumpat; sej tku vem, d b m nč na dau, če b te prou pumpu, zatu pa iz pumpajnam tebe raj pregmah pestim in se na dru-ge ldi ubrnem, ke me nimaja še tku skus in skus puštederanga, kokr me naš ti.«

»Za kua s me pa pol čaku in lazu tle ukul kuzlouskega sejmiša?«

»Neki b te rad prašu; pa prou za-upn b te rad prašu in ubluht m morš že naprej, de na uš nubenmo puvedu, de na uš prou nubn žiu duš puvedu.«

»Dokler na puveš, kua b rad, tulk časa jest teb tud nč ubluht na morm. A misleš, de sm jest tak, ket ti, de ub-

Sodba izkušenega moža - izobraženca o slovenskih naprednjakih!

Liberalno akademično društvo »Triglav« v Gradcu se je povodom svoje slavnosti obrnilo tudi do inženirja g. Fernanda Šusteršiča v Mehiki, brata poslanca dr. Šusteršiča. Gospod inženir Fernando Šusteršič je na to pismo tako-le odgovoril:

Guadalajara, mesca marca 1911
Slavno društvo »Triglav«
v Gradcu.

Vaše pismo od 25. listopada sem prejel, ali odlagal sem odgovor, ker se s sedanjo strujo v »Triglavu« nikakor ne strinjam in toraj Vaši želji za podporo ustreči ne morem, a ker ste mi že dvakrat pisali, Vam vendarle odgovorim.

Žal mi je, da je »Triglav« tako daleč v gnjile liberalne ideje zalazil. Za mojega časa smo bili v »Triglavu« samo Slovenci, brez razločka političnih naziranj in le vsled tega sem tedaj »Triglavu« pristopil. Zdaj pa pravite da ste »narodno - napredni«! Kaj pa mislite s tem izrazom? Ker kakor jaz poznam razmere na Slovenskem, **niste niti narodni, niti napredni.** Niste narodni, ker se pri vsaki priliki, ko se za »farško« gonjo gre, z našimi najhujšimi sovražniki, Nemci in Italijani brez-pogojno vežete in jim takorekoč čevlje snažite, in napredni niste, **ker ste v gospodarskih in socialnih vprašanjih, ki so edina, ki dandanes na vesoljnem svetu v poštev pridejo, absolutno nazadnjaški in srednjeveški.**

Vi samo znate razdirati, in ne znate nič, absolutno nič sezidati, toraj ne zamerite, ako se nam ameriškim republikancem vaša politika zelo smešna zdi. V vaši nevednosti mislite, da »farška« gonja, in boj zoper vero, je napredek, in vaš uzorec je gnjila francoska republika, katera se od prave republike tako razloči, kot noč od dneva.

Ze petindvajset let bivam v istinitih republikah, kjer se ne vpraša, katera vere si in kaj je tvoje mišljenje, ampak le ali si mož, ki zna s svojim delom prispevati v občni blagor.

Slavni predsednik mehikanski, Benito Juarez, je nekoč rekel: »El respeto del derecho ajeno es la paz« (Spoštovanje pravic drugih je mir!), in če bi se ves svet tega gesla držal, bi bil mir povsodi, tudi na Slovenskem.

Toraj pomilujem Vas, da ste v vaši zaslepljenosti tako nenarodni in nazadnjaški. Veliko sveta sem prepotoval, ali tako ne umne politike, kot jo uganja slovenska narodno - napredna in posebno mladinska stranka, še sploh nikjer našel nisem.

Po mojem mnenju, edina stranka, ki ma pravico obstoja na Slovenskem, je Vseslovenska Ljudska Stranka, **ki je edina, ki je istinito napredna in ki ima moderna načela.**

To Vam pravim jaz, kot Mehikanec in zvest republikanec.

Z velespoštovanjem

Ferdinand Šusteršič.

Prijateljem »Ljudskega odra«.

»Ljudski oder« otvori v petek dne 21. t. m. ob 1/2 8. uri zvečer v dvorani (II. nadstropje) »Ljudskega doma« dramatično šolo.

Vabimo tem potom vsakogar, ki ima veselje do igranja, kot posameznika in vsa izobraževalna društva iz okolice, kot korporacije, da se udeležijo dramatične šole.

Namen šole je vzgojiti porabne in dobre diletante za »Ljudski oder« v Ljubljani in za naša posamezna društva in jim podati temelj o vseh vprašanjih, ki se tičejo gledišča. Odbor »Ljudskega odra« si je pridobil izvrstno kvalificirane učitelje, ki se bodo z vso vneto posvetili izobraževalnemu delu.

Pristop ima vsakdo, kdor je celoleten član ali članica S. K. S. Z. Kdor ni, se lahko vpiše vsak dan v »Ljudskem domu« od 6. do 8. ure zvečer. Člarnina 1 K 20 vin. Za vpisovanje v dramatično šolo zadostuje legitimacija S. K. S. Z. ali pa kakega drugega društva, ki je včlanjeno v Zvezi.

Pouk je popolnoma brezplačen in se bo vršil dvakrat na teden; dnevi in ure se bodo določili v petek 21. t. m. Samo vsak učenec in vsaka učenka se bo morala obvezati, da v slučaju eventualne potrebe sodeluje pri »Ljudskem odru« v Ljubljani tri seje brezplačno. Ob koncu šole se bo vršila javna produkcija gojenk in gojencev. Kdor se pa ne bo hotel ali mogel obvezati, da sodeluje in igra pri »Ljudskem odru«, plača za cel tečaj 10 kron šolnine, ki se bo vplačala vnaprej.

1. Predmeti, ki se bodo poučevali, bodo obsegali praktično in teoretično stran. Nudila se bo vsakemu obiskovalcu šole prilika, da se izuri v gimnastiki dihanja, v pravilni izgovarjavi in vokalizaciji, v deklamaciji in recitaciji. Poučevalo se bo praktično šminkanje na figurinah in obrazih; nauk o maskah in borovkah se bo priklopil temu pouku.

2. Predavalo se bo o ustroju odra, perspektivi, kulisah, razsvetljavi, inscenaciji, tehniških aparatih, režiji itd. in se obenem tolmačilo s slikami in vadilo praktično na odru samem.

3. Nauk o historičnih kostumih raznih stoletij in o oblekah raznih stanov bo ravnotako zanimiv kot uvod v razumevanje umetnine, estetike itd.

4. Kretnje, geste, mimika, nastopi, modulacija glasu ob raznih afektih, kretanje v različnih položajih bodo tvorile važen oddelek šole.

5. Podal se bo uvod v tehniko drame in poetiko, skiciral v kratkem razvoj in zgodovina gledišča in predavalo se bo o svetovnem in slovenskem dramatičnem slovstvu.

Pod točko 1. in 4. navedeni predmeti bodo za vsakogar obvezni; 2., 3. in 5. pa bodo prosti predmeti, ki jih bo posejal le oni, ki se bo prostovoljno odločil za to, dobro bo seveda, ako bo vsakdo obiskaval vse.

Tako bo šola obsegala vse stroke, ki pridejo v poštev za igranje.

Ob koncu šole bodo pa najbolj si gojenci se vadili v igran in nastopih na odru samem in tako imeli pri-

liko postati strokovno naobraženi diletante, učenci druge stopnje pa bodo v prihodnji jeseni imeli posebno šolo, kjer se bodo učili še bolj podrobno in ločeno.

Z ustanovitvijo te šole se S. K. S. Z. ni ustrašila ne truda, ne stroškov, ker je s tem zopet dala svojim članom priliko, da se tudi na tem polju izobražujejo.

Pridite torej v petek, 21. t. m. ob 1/2 8. uri v »Ljudski dom« vsi tisti, ki imate veselje do dramatične umetnosti. Vabljeni ste vsi in vsak posameznik in vsakdo naj pove o šoli in opozori nanjo svoje znanke.

Odbor »Ljudskega odra«.

Opomba. Priglasitve in vprašanja naj se pošiljajo na naslov: »Ljudski oder«, Ljubljana, Rožna ulica 25.

Jeseniske novice.

j Samoumor. Kakor smo že poročali, ustrelil se je 7. t. m. ponoči na Jesenicah poštni uradnik g. Konrad Klinar. Zdravniška obdukcija je do gnala, da se je nesrečnežu omračil um. Siromak imel je še pri sebi svetinjo Matere božje. Ranjki je bil blaga, poštna duša, kateri je rad vsakemu vse dobro storil. Kako je bil priljubljen, bila je priča ogromna udeležba ljudstva, ki ga je spremilo k zadnjemu počitku. Pogreb se je vršil iz mrtvašnice na Jesenicah do cerkve na Savi kjer so truplo v cerkvi blagoslovili. Prepeljan je bil nato v rojstni kraj Kropo, kjer so ga položili v domačo gomilo k večnemu počitku. Naj mu bode zemljica lahka! Nesrečni materi pa, katera je na tako tragičen način izgubila toliko ljubljene sina naše iskreno sožalje. Dodatno se nam k tej notici še poroča: Ustrelil se je prav pod križem, ki stoji ob cesti na Planino. Baje je še prej prižgal lučico, visečo ob križu. Službo na pošti je opravljal v redu. Menda je še en teden prej igral v liberalnem »gledališkem društvu«.

j Tovarniško delavko šumloj, o kateri smo zadnjič poročali, je pretepal na cesti tovarniški blagajnik Pongratz. Slučaj je bil naznanjen orožništvu, ki bo brez dvoma storilo svojo dolžnost; upamo pa, da bo tudi državni pravdnik odprl oko v obrambo tepene in sedaj bolne reve.

j Argentinsko meso smo dobili pretekli dnevi tudi na Jesenice. Bogve, če bodo sedaj soc. demokrati zadovoljni, ali bodo zopet nergali, kakor so poprej, ko ga ni bilo. Bržkone bodo ostali stari godrnjači.

j Nove razglednice smo tudi dobili na Jesenicah. Ona dva »gospoda«, ki sta hodila na pustni dan napravljena kot kapucin in nuna. sta se dala za Veliko noč fotografirati in napraviti razglednice. Sedaj jih lahko vsak pozna. Postavi pa sta v tem zanimivi, da kapucin nima nič brade, nuna pa velike brke. Tako sta vlekla pust prav do Velike noči in ga bosta gotovo še naprej.

j Politični glasovi. Od tu in tam se čuje, da bi stari liberalci za prihodnje občinske volitve radi sklenili z nami nekaj kompromis. Kaj pa porečemo mi k temu? Gospodje liberalci! Ali se spominjate, da sta imeli obe slovenski

stranki na Jesenicah svoj čas kompromis? Kdo ga je prelomil v jeseni leta 1909? Ali niste ravno vi nastopili kljub kompromisu proti nam? Ali niste že za te občinske volitve, ki se imajo vršiti, iskali zveze pri vseh nam nasprotnih strankah? Ali se ni vaš dični oča Humer, ki je bil duša vaše politike, smellil sedaj pri tej sedaj pri oni stranki, ki je nam v dno duše sovražna? Kdo je prirejal shode svobodomiselncev na Jesenicah in s tem žalil najsvetejša čustva našega ljudstva? Ali se spominjate na ostudne napade z Jesenic na našo stranko v liberalnih časnikih? Moremo li mi iti roko v roki s tako stranko? Ali je čudno, ako smo izgubili vso vero v liberalno stranko na Jesenicah in nje ne kompromisne, dokler ima take voditelje? Ne rečemo, da ni nekaj mož v liberalni stranki, s katerimi bi se dalo vsaj govoriti, in ti možje sami v srcu obsojajo liberalno - svobodomiselno početje. Ti možje pa naj se odresejo svojih svobodomiselnih voditeljev in naj gredo z nami na program S. L. S., pa mirna Bosna! Ali praznujete z nami veselo alelujo vstajenja iz svobodomiselnih okovov, ali pa ležite pod mrzlim kamnom svobodomiselne more! Kompromisov pa ne moremo poznati več!

Idrijske novice.

i Dve nezgodi v 24. dneh sta bili v Idriji. Torej, 11. aprila dopoldne je pri podiranju notranjih sten hiše gospe Trček udarilo 25 let starega zidarja Franceta Razpet iz Cerknega tako močno v glavo, da je prišel takoj ob zavest in v sredo jutraj umrl. Veliko sredo jutraj pa je v jami poškodoval strel rudarja Jožefa Pajer. Odrtgalo mu je tri prste na desni roki.

i Priziv proti računskemu zaključku mestne občine za leto 1910 nekatere ljudi precej jezi. Svoje nevolje ne morejo utajiti ti čudaki, kakor bi bilo res kaj tako hudega. V nedeljo 9. t. m. so šli trije sosedje iz »pronta« prositi naj se s popravo poti letos nadaljuje od tam, kjer so lani nehali. Tajnik naroči prosilcem: »Pojdite k Oswaldu, če dovoli.« Može so to res storili in zvedeli, da ni Oswald še nikdar bil proti temu, da bi se gradile dobre ceste in pota in da je ravno iz tega namena tudi podpisal priziv. Sedanje postopanje županstva ni pravilno. Brez vsakega pravega načrta se dela. Županstvo prične popravljati kako res potrebno pot, a ne izvrši nič celotnega, kakor bi se igrali. Izgovarja se potem, da je nastopilo slabo vreme, in zato se mora s popravilanjem ustaviti slučajno večkrat ravno pri hiši kakega naprednega prijatelja. Vsega tega bi ne bilo, če bi županstvo dalo napraviti celotne načrte o cestah in potih s proračunom in jih predložilo občinskemu odboru pri novemberski proračunski seji. Odbor bi ne ugovarjal kakor tudi noben občinec, če bi se videlo, da se res zgradi kaj potrebnega in poštenega, in pomladi bi se delo razpisalo, oddalo in izvršilo pred jesenskim deževjem. Sedaj pa morajo davkoplačevalci pritiskati kljuko v mestni pisarni, da se ne opusti že začeto grajenje ali popraviljanje cest in potov. Ali je to prav? Za leto 1910. so

lubu: ja, jutri um že nazaj prnesu, pol te pa spet bliz ni preh, de spet kej nucas? Ta peru puvej, kua b rad, pol um pa jest teb puvedu, a um mouču al ne.

»Al lub moj Pepe, na ta viža na tva midva neko skp pršla. Jest t vnder na smem preh zint, de mam toja beseda, de uš mouču; ke četi ukul už nedraš, kar te mislem jest prašat, sm falen, sm za večn zgehlen za Iblana.«

»Škode zavle tega Iblana gvišn na u trpela.«

»Sej tistga jest na trdem, lub moj prjatu Pepe, dej m ublubt, in jest t ublubm, de s um raj soj jezek pr tist prič preč udgriznu, kokr de b čez tebe kerkat kera vn bleknu.«

»Teb jest tulk verjamem, ket Lahumu koš, pa ne dohtar Lehumu, ampak koš tistga Laha, ke je šter leta tubak čez grenca kutrubant nosu. Če čš tku, puvej, al me pa prgmah pust. Men se medi u mest, če ne um še tist talajne Kreditne banke zamudu. Ala, le hitr puvej!«

»Na morm — — —«

Pol pa adija! Jest se nimam časa tiela na cest iz taba sm pa ke štrajtat.«

»Oh mejčkn še putrp, Pepe!« in ufej me je za rukau in me nazaj h seb putegnu. »Saj tu m puvej; a res klerekalci daja za usakeh pet glasou za ubčinske vultive pu dvestu kron na roka?«

»Za kua b pa ti tu rad vedu? Kua pa tebe tu briga?«

»Oh, na bodna tak, Pepe! A s res še zmeri hud name?«

»Ni vredn bt nate hud; ampak čudn se m zdi, de me kej tacga prašat. Sej ti mende vndr na mišleš jt za klerekalce glasove luvit, ke se tku napredn?«

»Med nama rečen, Pepe, če je res, de daja klerekalci pu dve stu kron za usakeh pet glasov, t ublubm, de jm še placrešpetarja, prefesar Rajsnarja, Trillarja in nazadne še samga dohtar Taučarja prcefram, de uja klerekalce vulil. In uredništvu mojga »Jutra« jm vsa prpelem iz Ambatam na špic. Sam puvej m, če je tu res!«

»Ti morš tu bulš vedet, ket jest, ke s u »Jutre« ta nuvica prnesu.«

»Jest ena figa vem! Jest holt tu prnesem u »Jutre«, kar tkula ukul šlišem; če je pa tistga še premal, se pa še sam kej zmislem.«

»A tku veradustojn je toj »Jutr«?«

»Bod na tih! Nekar tku glasu na guvor, de te ker na šliš! Med šterem učmi t puvem, pa morš zase uhrant, de u »Jutre« prouzaprou ni prou nč res. Ud prve vrstice pa du zadné je use zmišlen. Ja, še tist ni res, de sm jest lastnik in glaun urednik »Jutra«, ke u resnic je lastniku tulk, de se že sam več na spuznam pr tem, glaun uredniki sa pa tud usi tist, ke sa lastniki; jest sm pr »Jutre« sam, de fegura delam.«

»Fegura pa, fegura in pa še kašna!«

»No viš! Zdej m pa žihr puveš?«

»Tu morš pa Štefeta prašat! U ta ke rči se na meša.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.«

Brayne za punedelk.

Vultive sa pa res ena heđu dobra in putrebna reč na svet. Saj za naše leberalce sa vultive tku ena neubhodn putrebna reč, kokr za puređne in neubuglive utroke — brezuka.

Le puglejma, kašn sa leberalci, kedr ni nubeneh vultu! Ušabn sa, faulast, hedobn, krat in mal tak, kokr puređn utroc, kedr ni učeta duma. Kokr se pa kašne vultive bližaja, sa pa kokr prerujen: puhleun, prjazn, rad se učeja iz glave soje govare iz kerm ldi farbaja, deluven, iz ena beseda tak, kokr utroc, če jm oče brezuka pukaže. In kokr hedobn utroc, če s na morja drgač iz zadrege pumagat in se bujeja, de b jh brezuka na ušvrkala lažeja, tku lažeja tud leberalci pred vultivam, de se kar kadi, sam de b vultive zajne dobr vn spadle.

Lepu vas prosm; kašn pa b že bli naš leberalci, če b na blu neko nubeneh vultu? Napihnen b bli, ket žabe, faulast, ket mrhe in težku b blu in nim za shajat. Tku se pa use glih pred vultivam mal uneseja in se spouneja, de nisa sami na svet in de na gre, de b delal kokr b se jm pulebil.

Sevede vultive našeh leberalcu na nardeja nč bulš, kokr brezuka na nardi utroc nč bulš, če sa že ud frdamenta pukvarjen in na ta slaba plat nagnen. In leberalci sa skus in skus pukvarjen in pufarderban, zatu je tud usak naumen, če jm verjame, kar zdej ublebujeja, de uja tu in tu dobrga sturl in de uja drgačn, kokr sa bli du zdej.

Prou nč bulš na uja nkol, tu je gvišn, ket amen u učenaš; ke u vultivna narnast za nim, pa uja padl spet u ta stare grehe: u ušabnast in u lenoba. Jest jm že nč na verjamem, jest jm tud tulk na verjamem, kulkr je za nuhtam črnaga.

Puglejma no! Sej sa mel dežela že u rukah in kua sa naredi? Nč! Ključaunce na nhneh kancelijah u deželnem dvorce, sa ble čist zarjevene, de jh je mogu pridet šlosar udperat, de sa mogli ta nou udborni iz Sluvsenske Ludske Stranke notr, in pajčun je blu tulk, de je blu use preprežen pu kanceli. Za dežela Kranjska sa se pa tulk brigal, kokr za kašna kinezarska.

Iblanska občna sa mel tud zadost douh u rukah in sa ja še le spustl iz rok, ke jh je ulada pu prsteh krečna. In kua sa naredi za Iblana družga, kokr de sa na rotuže balkon przidal; use ta druh, kokr voduvod, elektrika in tku naprej ima pa že tud skori usaka vas na Kranjskem in drgod, in b bla ta nar več sramota, če b Iblana tega na mela. Tu sa holt mogli nardet, kokr more oče kupt sojmo fantičke hlače, kedr začne hodet. De pa tu nisa naredl tku, de b blu lohka drugem mestem za mušter, tu je pa tud gvišn, zatu se prouzaprou na morja iz nubena rčjo glih bahat.

Kokr sa pa delal na iblanskem rotuže leberalci du zdej, tku b delal sevede tud naprej, če b mel tud zanaprej muč u sojeh rukah, ke tu še u sajnah na more past nubenmo u glava, de b leberalci ratal tkurekoč kar čez nuč

„Slovenska Straža.“

Novi ustanovniki:

Duhovščina novomeškega dekana-
ta 200 K. — Somišljeniki S. L. S. v Tr-
žiču 200 K.

Slomškov dar čez 20 K:

Čisti prispevek predstave »Brez
žrtev ni zmage«, ki jo priredila podruž-
nica »Slovenske Straže Vič-Glince« dne
9. aprila t. l. 50 K. — Zložili farani v
Vavtvasi 50 K.

Slomškov dar po 20 K:

Dr. Vladislav Pegan, odvetnik,
Ljubljana, od neke kazenske poravna-
ve, 20 K. — Od veselice »Ljudske knjiž-
nice Šmihel« 20 K. — Josip Novak,
župnik, Povir - Sežana, 20 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Anton Petek, slikarski mojster,
Ljubljana 1 K. — Zbrala vesela družba,
Jelševnik, 1 K. — I. Šašelj, župnik v
Adlešičah, 5 K. — Tarokisti v Možici,
Koroško, 4 K 26 v.

Sklad Mohorjanov 1910:

265. Mohorjani Studeno pri Postoj-
ni, po g. Dom. Janežu, župniku 2 K. —
266. Mohorjani župnije sv. Jakoba v Tr-
stu 8 K. — 267. Mohorjani Hrenovice,
po g. Ivanu Zupan, župniku, 15 K.

**Na velikonočne praznike se povsod
spominjajte »Slovenske Straže«. Nabi-
rajte zanjo povsod zlate, srebrne in po-
pirne pirole!**

**Popir »Slovenske Straže« v vse pi-
sarni! Zahtevajte vzorce in cenik po-
tom »Slovenske Straže«.**

Kdor se namerava **zavarovati za
doživetje ali smrt, za doto, ali za po-
greb**, naj se prej obrne na pisarno »Sl.
Straže«.

Če rabite **vence za pogrebe** pišite
ali telegrafirajte »Slovenski Straži« in
sporočite ali želite svež ali suh venec
s trakom ali brez trakov.

Veliko pomanjkanje v drožah (kva-
su), je bilo zadnje dni v Ljubljani.
**Edino drožarna Josipa Košmeri je svoje
odjemalce postregla točno.** Zatekli so
se k nji tudi trgovci, kateri drugače
nad vse radi podpirajo tujce. Tudi tem
se je postreglo, le najbolj zakrknjeni
grešniki so se zavrnili. Prav tako!

Zvezdna tkanina, znamka »zlata
repata zvezda«, katero prodaja na de-
belo domača ljubljanska tvrdka »Pod-
jetje zvezdnih tkanin Hermes« v Ljub-
ljani v korist »Slovenski Straže«, je
priznana dobro in trpežno blago za
obleke in perilo. Priporočamo.

Kupujte **narodni kolek in razgled-
nice »Slovenske Straže«!**

Tamburaške potrebščine naročajte
po pisarni »Slovenske Straže«!

Skioplični aparati naj se naročajo
potom »Slovenske Straže«. Ceniki bodo
v kratkem na razpolago.

Maks Tušek, Ljubljana, Sv. Petra
nasip 7. Stavbno in umetno steklarstvo,
slikanje na okna. **Edini slovenski stro-**

kovnjak. Prav toplo priporočamo mla-
dega izvrstnega mojstra vsej slovenski
javnosti, posebno č. g. župnikom pri
cerkvenih delih.

**Užigalice: V korist obmejnih Slo-
vencem.** Glavni založnik C. Menardi v
Ljubljani je izročil od užigalic 900 K.
Dolžnost vseh naših somišljenikov je,
da se med našim ljudstvom v vsaki
hiši, v vsaki gostilni, v vsaki trgovini
nahajajo naše užigalice.

C. Menardi, Ljubljana. Glavna za-
loga navadnega **perilnega mila**, ki se
kosá z vsakim tujim izdelkom. Zahte-
vajte povsod!

Kregar in Seljak v Ljubljani, Sv.
Petra cesta, izdelujeta **izvrstno čistilo
za čevlje** in vsako usnje.

S podpiranjem domačih podjetij
podpiramo sami sebe in »Slovensko
Stražo«. Čemu kupovati tuje izdelke,
ko imamo izvrstne domače?! Poznajmo
najprej sebe in svoje dobro, potem šele
pridejo tujci na vrsto!

Iz krogov žrtev „Glavne posojilnice“

smo prejeli že dokaj dopisov, posebno
v zadnjem času pa nam prihajajo nar-
avnost iz vrst še nedavno pristašev li-
beralne stranke. Evo ga!

»Bližajo se razne volitve za ljub-
ljanski občinski svet, za deželni zbor
pa tudi za državni zbor. Liberalna
stranka se posebno napenja na vse
moči, da si ohrani vsaj še nekaj man-
datov, vsaj še nekaj moči, ki je bila ne-
kdaj vsa v njenih rokah. Posebno se-
daj, ko se gre v prvi vrsti za ljubljans-
ki občinski svet, prireajo liberalci
dan za dnem po najohskurnejših go-
stilnah nebroj shodov. Druga pa na
teh shodih ne sliši, kot zabavljanje na
S. L. S. Nič ne povedo o tem, kako da
mislijo v bodoče gospodariti, ako bi se
jim posrečilo zopet dobiti moč na ljub-
ljanskem magistratu, kako da se ho-
čejo hvaležne izkazati še posebej onim
volilcem, ki so prizadeti po polomu li-
beralne »Glavne«, kako da hočejo po-
magati tem nedolžnim žrtvam, osobito
uradnikom in obrtnikom, da ne bodo
uničene njih eksistence. Da bi se kdo
izmed raznih dr. Tavčarjev, Reisnerjev
in Ribnikarjev ter dr. Trilerjev, ki na-
stopajo dan za dnem kot govorniki na
teh liberalnih shodih, le z besedico
spomnil zadnjih liberalnih polomov
pri »Agro-Merkurju« in »Glavni« ter se
lotil vprašanja, kako bi bilo tem ne-
dolžnim žrtvam, ki so po ogromni ve-
čini njih lastni pristaši, pomagati, te-
ga še nisi čul. Edini dr. Tavčar se je
toliko osokolil, da je proglasil na ne-
kem takem shodu občinski program li-
beralne stranke, ki se glasi »zdrava pa-
met«. In res! Zdravo pamet so ti libe-
ralni veljaki vedno imeli — a samo

**za-se in za svojo korist, ne pa za pri-
staše svoje stranke.** Spominjam se še
onega časa, ko se je ustanovila sedaj
falirana »Glavna«. Takrat so švigali le-
taki, ki so nas vabili k pristopu k
»Glavni« in imena prvih liberalnih
veljakov so se blestela takrat na teh
oklicih. A vseh teh, ki so nas takrat
zvalili v ta polom, ne najdeš danes
med žrtvami, edino o Tavčarju se go-
vori, da ima tudi vpisanih nekaj dele-
žev pri »Glavni«, katerih pa ni vplačal
in tudi njegove pristopne terjatve ni
menda najti. Se li to ne pravi »zdravo
pamet« imeti, ako se pravočasno
umakneš ter pripustiš, da zadene ne-
sreča le druge? Ti ljudje, ki jim je mo-
ralo pri »Glavni« že od nje početka
smrdeti — kajti ako bi bili o njeni re-
celnosti prepričani, bi bili postali pravi
njeni člani že radi obetajočih se divi-
dend in tantijem — so pač skrbeli za
to, da sami ne bodo škode trpeli, niso
pa smatrali po njih zapeljanih žrtev za
vredne, da bi jih bilj opozorili na čud-
no gospodarstvo pri »Glavni«. In še
danes si upajo ti ljudje po svojem ča-
sopisju se norčevati iz po njih žrtvo-
vanih članov »Glavne«, trdeč, da je
bila članov samih dolžnost, pregledo-
vati in nadzorovati poslovanje »Glav-
ne«. In ta falitna liberalna stranka si
upa sedaj pred volitvami, ko se gre za
njeno moč in moč posameznih liberal-
nih veljakov, ravno pri nedolžnih žrt-
vah »Glavne« prositi pomoči in mole-
dovati za glasove. Učite se vi vsi urad-
niki, trgovci, obrtniki in delavci iz po-
loma »Glavne«! Uvidite vendar enkrat,
da se vam sicer danes prilzujejo libe-
ralni kolovodje, a ne mislite, da kadar
bodete rabili pomoči, da bo prišel kdo
izmed njih blizu. Noben liberelec ne
Hribar, ne dr. Tavčar in noben libera-
len advokat še ni skušal rešiti vpra-
šanja, kako bi se pomagalo žrtvam
»Glavne«, češ, »saj bomo iz tega po-
loma itak le mi kapital kovali, z žrt-
vami pa po volitvah na cesto! Da so le
pri volitvah ti zaslepljenci z nami in
da podpirajo naše tiskarne in naše ča-
sopise — po volitvah naj se pa rešijo
sami, kakor se znajo.«

Kdor bode od liberalnih prvakov
kake pomoči pričakoval, ta se zelo mo-
ti. Saj še ni niti Hribar niti dr. Tavčar
niti kak drug liberalni matador mig-
nil niti z mezinem, da bi se zavzel kdo
izmed njih za žrtve »Glavne«, medtem
ko se S. L. S. z njenim načelnikom g.
dr. Susteršičem vred v resnici trudi za
te reveže, in to še celo za liberalce. Da
se ob takim položaju uradništvu, tr-
govstvu, obrtništvu in delavstvu, ki
ima le še količkaj zdrave pameti, ne
bo težko odločiti komu oddati pri bo-
dočih volitvah svoj glas, je vsaj zame
jasna stvar.«

Volilci S. L. S.!

Velikonočni ponedeljek dne 17. aprila

vs! na

veliki shod volilcev

Slovenske Ljudske Stranke, ki se vrši
ob 10. uri dop. v veliki dvorani 'Uniona'.

Govori dr. J. Ev. Krek.

Pridite vsi na shod!

Pokažimo, da mora zmagati pravica tudi
na mestnem magistratu ljubljanskem!

Agitirajte od moža do moža!

Zveza pevskih zborov S. K. Z.

+ Našim pevskim zborom nazna-
njamo, da so posvetovanja o njih tes-
nejši organizaciji končana. Večina od-
govorov na vprašalne pole navaja dva
poglavitna nedostataka, ki ovirata raz-
voj glasbe po deželi, t. j. pomanjkanje
dobrih pa požrtvovalnih pevovodij ter
pomanjkanje prikladnih muzikalij. V
objem oziru bo skrbelo glasbeno dru-
štvo »Ljubljana« za odpomoč. S pri-
hodnjim šolskim letom se otvori v
njeni šoli glasbenopedagogični tečaj,
na katerem bodo poslovale akademično
naobražene moči. Natančnejša uredba
bo svoječasn objavljena. Za dovrši-
telje tega tečaja se bodo pozneje po
zmožnosti oskrbela mesta, kjer bodo
lahko plodonosno delovali. V svrhu
produkcije primernih skladb pa se z
današnjim dnem razpisujejo nagrade s
strani »Ljubljane«. Partiture in gla-
sove teh novih skladb bo dobiti pri
»Ljubljani«. Tako bomo tekom časa
dobili lepo novo literaturo, ki bo pri-
stopna našemu ljudstvu, na drugi strani
bo pa pridobil njegov glasbeni
razum in naravno, da se bo dvignil
naš glasbeni nivo sploh v produktiv-
nem in reproduktivnem zmislu. — Še
mnogo smotrenih projektov je v zalogi,
ali za začetek niso še izvedljivi, delo-
ma ker manjka sredstev, deloma ker
pri današnjem položaju še ni potrebe
za to. Zato se oprimemo najnujnejšega,
opustimo vse nepotrebno pisanje in
besedičenje ter pričnemo naravnost z
energičnim smotrenim delom. Prvič se
pojavi naš pevski zbori skupno na
letošnjem **mladeniškem taboru**. Tam
bomo videli, koliko nas je in tam se
ustmeno pomenimo, kaj nam je ukre-
niti podrobneje. Pripominjamo, da daje
vsa pojasnila glasbeno društvo »Ljub-
ljana« (hotel »Union«). Vsak, ki mu je
znan eminenten kulturni pomen slo-
venske pesmi, posebno na naših mejah,
bo z veseljem pozdravil to novo življe-
nje med našimi zbori. Dal Bog da bo
sad obilen!

× × ×

Ij Glasbeno društvo »Ljubljana«
razpisuje s tem tri nagrade po 50, 30 in
20 kron za tri najboljše moške ali me-
šane zборе na izvirno slovensko bese-
dilo neerotične vsebine. Rok do konca
julija tekočega leta. O kvaliteti bo skle-
pal poseben sod večakov, ki se še ob-
javijo. Skladbe, ki imajo vzgojevalen
in ne moderno-literarnega namena, naj
bodo pisane lahko umljivo polifono ali
homofono, drže naj se kar mogoče stro-
gega stavka in naj bodo melodiozne.
Pravico do teh nagrad imajo samo
skladatelji, ki so rodni Slovenci. —
Odbor.

× × ×

Ij III. koncert »Ljubljane« nam pri-
nese poleg že naznanjenih novitet Lajo-
vica, Gerbiča, dr. Schwaba, dr. Kreka
in Svetka dvoje simfoničnih skladb
Lajovica in St. Premrla, katere bo iz-
vajala »Slovenska Filharmonija«. —
Na prihodnjem IV. koncertu namerava
»Ljubljana« proizvajati Cherubinijev
»Requiem«, katerega na Slovenskem še
nismo čuli.

v proračun stavili za ceste 6400 kron,
izdali so pa 21.732 kron, torej 15.332 K.
več. In kaj smo videli? Same »konce«.
Ko bi bilo posebno treba popravila, so
pa nehali, n. pr. v »prontu« pri Brei-
tenbergerju na eni strani, pri Tukaču
na drugi. Bodi stranke, katere hoče,
vsakdo to ravnanje obsoja. Za stvari,
ki niso nujno potrebne, za namene, h
katerim občina prostovoljno prispeva,
so proračunjeni leto za letom deset-
tisočaki, za ceste in pota, za katere pa
občina mora prispevati, ostane pa par
tisočakov. Za elegantne čitalnice in
najmoderneje klavnice bi zadolžili
občino za stotisoče, za napravo prepo-
trebnih javnih potov po naših bregih
pa ponuja županstvo par žakljev ce-
menta zastoj, delavce naj preskrbi pa
davkoplačevalec na svoje stroške. Ali
ni tako pri nas? Če bi se šlo samo za
dohod k posamezni hiši, bi bilo še um-
ljivo tako ravnanje, poti pa, ki jih
stranke splošno rabijo, naj vzdržuje
občina v dobrem stanu. Pri nas bi bil
lep mir, če bi mislili odgovorni organi
v prvi vrsti na življenjske potrebe dav-
koplačevalcev, n. pr. na vodovode, do-
bre ceste in pota, ne pa v prvi vrsti na
podpore raznim prijateljem v fraku in
brez fraka, in šele nazadnje, če bi mor-
da kaj utegnili ostati, na potrebe dav-
koplačevalcev.

i **Kaznovani** bodo pred sodiščem
tisti, ki so podpisali preje omenjeni
priziv. Občinski tajnik vsaj trdi, da se
bodo morali zagovarjati pred sodiščem,
ker so zapisali v prizivu, da ima ob-
čina škodo pri podzidu ceste na Dole
pod gostilno Josipa Šepetavca, ki je bil
postavljen leta 1910. s stroški 2000 K
in je danes v razsulu. Tajnik pravi, da
je stal podzid nekaj nad 1200 K, ne pa
2000 K. Za cesto na Dole je občina
imela lani stroškov 2884 K. Napravili
drugega niso, nego imenovani podzid
pod gostilno in mnogo manjši podzid
ob mostu na meji med Idrijo in Dolami.
Zato smo verjeli gospodu županu
Šepetavcu, ki je tisti dan, ko je komi-
sija pregledovala cesto Idrija—Dole,
povedal, da stane poškodovani podzid
2000 kron. Gospod tajnik naj se pogo-
vori s svojim šefom.

i **Kapelo sv. Janeza** je mestna ob-
čina brezplačno odstopila cerkveni ob-
čini te dni. Cerkev jo bo popravila s
prostovoljnimi darovi.

i **Nov katehet**. V Idriji napreduje-
mo na vse strani. Ker je pri nas znano
da kak katehet ni nobena malenkost,
omislili so si ga tudi pri nekem tukaj-
šnjem uradu. Čujte! Neke stranka pri-
de v urad in vpraša nekaj radi rekurza
na višjo oblast. Dotični gospod pa pravi:
»Znate Očenaš?« Kakor je v Oče-
našu: »kakor v nebesih, tako na zem-
lji«, tako je pri vaši stvari: »kakor v
Ljubljani, tako v Idriji«. Stranki se je
to čudno zdelo in ni vedela, ali je pri
izpraševanju, da dobi listek za veliko-
nočno spoved, ali je na obisku nekje
pri Ljubljani. Malo dobrodejnega soln-
ca na ta veleum bi prav nič ne škodilo.

kunšten in priden, puničen in raduda-
ren du sojeh nižih in pudložnih. Tu je
tulk, kókr pet krau za en groš. Zdej, ke
jm prede, sevede use ublebujeja in se
prilzujeja, kókr psiček, če mu pukažeš
kurubač. Usak deluc, je še clu usak
šnopsar jm je zdej vesokarodn gespuđ
in ublebujeja mu pohane peščance za
prgrizek, dal mu pa še ousenh žgancu
na uja; zatu je butl usak, ker jm ver-
jame in gre na lim.

Lde prauja, de gre še osu sam en-
kat na led; in lde nej uja še bl naumen
ket sa osli in nej greja že spet leberal-
nem frakarjm na led! No, men je na-
zadne use glih; kókr s u ker pustlou,
tku u pa ležu in tak lde, ke uja šli spet
leberalcem na led, na zaslužja nč bulš-
ga. Leberalce sa lohka že zađost pu-
skusl in kdur ni čist slep, gluh, mutast
in zravn še prou posebn prfrknem, je
mogu du zdej sprevidet, de leberalci
nisa za ta raba; sprevidet je mogu, de
sa res dobr plesauci, krokari in gobez-
dači, kar se pa pametnga, resnga dela
am tiče, sa pa ud muh bli, sa in usta-
neja.

Jest, če enkat ena reč uzamem u
roka in ja puskum, če je za raba, pa
sprevidm, de ni, ja na puskum več;
ampak pusežem pu drugi, če prou na
vem, kašna je in še ta poskusm; de b
pa rinu iz glava skus zid in tou na
usaka viža iz žaga lukna prevrtat, iz
svedram pa brun prožugat, tega pa ne
in če b tku naredu, b m lohka usak
reku, de sm butl. In kdur misl, verjame
in u puskusu iz leberalcem Iblana
spraut na kojna in Iblančanem puma-
gat, je glih tak butl, kókr tist, ke b pu-
skusu iz žaga lukne delat.

Zdej je že čas, de s lohka puma-
gama, če s čma in pumagal s uma, če
sma pametn. Res, de znaja leberalci
tku ževu legat, de sami seb verjameja
in de b hmal še clu kašn pameten

člouk mislu, de je res; če pa pumislma,
de laž ustane laž, pa če je še tku lepu
ufurmana, uma pa že vedl, pr čim de
sma.

De pa leberalci lažeja bl kókr ps
teče, more pa usak sprevidet že pu tem,
ke prauja te gobezdači, de »Sluvsenska
Ludska Stranka« če sam zatu dubit na
rotuže kumanda, de b dubila tud
mestne kase u soje ruke. Lde boži! De
se pu iblanskeh kasah še kašnmo ajn-
brehari nisa nekol sline cedile, za tu sa
že leberalci ud nekdi puskrel. De b pa
kdu pu prazneh kasah hrepenou in se
zajne pehou, tu m more pa usak
prznat, de na drži. Sluvsensk Ludsk
Strank se le smilja tist Iblančani, ke
nisa uržah, de sa leberalci tku narodn
fural; tist lde, ke morja zavle neum-
nast drugeh trpet in gledat, kuku Ibla-
na zaustaja za drugem mestem in de
če uja leberalci še en čas vuzil na
iblanskmo rotuž karjola, u hmal Tre-
beleum ratu prau London preke Iblan.
Smil se ji iblansk nižji ludstu, ke ga u
hmal ud leberalnih dubrut enkat za
zmeri konc in pa tist, ke morja pu na-
doužnem tu trpet. Leberalne frakarje
mende ja usi dobr puznate. Puglejte,
uzemima pr en glih, dohtar Taučarja,
dohtar Trillarja e tutti quanti! Kedr ni
vulitu, hodta tku, kókr de b bli lde
mešice in kumari, ke jima ukul glave
brenčeja in ke se ni treba zajne nč
ment, ampak če sa le preveč nadležen,
zamahne z ruko in jh udbiže ud sebe.
Šele kedr se bližaja vulitve, se spou-
neta, de sa tu prouzaprou tud lde in de
jh nucata za soje putrebe in takat za-
čneta te dva ukul teh ldi brenčat in če
ni drgač, gresta clu iz nim u Jeranči-
čuva šupa spat.

Takem ldem naj b kdu kej ver-
jeu?! Pa če se še tku žihraja, jm nu-
bene besede na verjame

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Doli s staro magistratno komando!

Ij **Vstajenje** proslavljajo liberalci na svoj način. V glasilu svinjarjev, »Jutru«, pravijo, kako bo Ljubljana vstala kakor je vstal Kristus in telebnila na tla svoje sovražnike. Ljubljana bo res vstala, kakor trdno upamo, in tiste-ga časa, ko so se okoli nje drenjali liberalni koritarji in zajemali iz nje, da ni drugim nič ostalo, bo za vedno konec. Da tudi »Jutro« to uvideva in že vnaprej proslavlja, to je jako pametno. Samo na eno pozablja pri tem liberalci, na to namreč, kakšna usoda je zadela v Veliki noči Judeža Iškarjota. Mož, ki je našega Gospoda prodal, se je šel obesit in je obvisel na vejah drevesa in tudi liberalci, ki so svoj narod prodali, bodo v kratkem obviseli!

Ij **Podgoršek — cvet liberalne magistratne dobe**. Liberalna samovlada v Ljubljani je, kakor znano, svoj najlepši cvet pognala v gospodu Podgoršku. Ta mož je pod patronanco liberalnega absolutizma in z dopadanjem njegovih gospodarjev uganjal reči, ki so bilo Ljubljano pred celim svetom poniževale na nivo najnečednejšega mesta. Ta človek je pustil, da so se slovenska dekleta prodajala v hišo sramote, je bil s podjetnico v zvezi, da je mogla kruto izkoriščati svoje žrtve, je zavračal tistim nesrečnicam, ki so se hotele rešiti svojega suženjstva, da niso mogle iz krempljev pijavke, je pustil, da se je razširjala kuga nenravnih bolezni, liberalna magistratna gospoda pa je zapirala oči in občinski svet mu je votiral celo 4000 kron penzije za to njegovo »delovanje«. »Narod« skuša zdaj to zadevo zakriti, pa to ne bo šlo! Če so napravili ovadbo zoper Podgorška, zakaj pa so ga hoteli, ko je ovadba bila še vložena, hitro vpokojiti z lepo penzijo in niso čakali izida sodnijske preiskave, kakor bi po besedilu službene pragmatike, sestavljene od Ivana Hribarja, morali vsekakor storiti? Kaj je smel Podgoršek pod očmi liberalne samovlade vse uganjati, o tem priča to, da je ubožni zaklad za več tisoč kron ogoljufal, to se pravi, da je globe mesto v mestno blagajno vtaknil v lastni žep. Gospod ravnatelj Vončina in knjigovodja dobro vesta, kako si je ljubljeneč Ivana Hribarja zaračunal nočne patrolje, katerih ni opravil. Temu človeku so mestni očetje kljub temu, da si je itak veliko nabral, ker mu je Matilda Löwy izplačevala mesečno do 200 K, votirali 4000 K penzije in skrbeli, da jo je mogel popihniti v Ameriko! Podgoršek bi bil še dalje nemoteno goljufal ljubljanske davkoplačevalce, da ni vpokojeni policijski oficijal g. Šveiger vmes posegel. Ivan Hribar in njegovi kompaniji že vedo, zakaj so morali biti prijazni z gospodom dr. Zarnikom in njegovim zapisničarjem Vrhovcem, kajti ta dva sta takrat vodila preiskavo zoper Podgorška in vesta veliko, veliko tajnosti, kaj neda, gospoda? Tisti preiskovalni akt je sicer skrit, ampak utegne se izvedeti, kaj je v njem! Tako se je delalo, ko je županil Ivan Hribar in njegov slavnostni mestni kimovski svet in tako bi se delalo dalje, ako bi zopet liberalne kimovce h koritu pustili!

Ij **Kakšni časi so bili pod liberalnim občinskim svetom**. Za časa Hribarjevega županovanja in kimanja njegovih čestitih tovarišev so stražniki mnogokrat prosili za predujem. Takrat pa je Ivan Hribar tajniku Bleiweisu ukazal, da ne sme niti ene prošnje več sprejeti in če je kakšen stražnik še omenjal draginjo, mu je dal — ukor! To je delal mož, ki se je vedno na mestne stroške vozil okoli in kojega pota v daljnjo Rusijo so morali plačevati ljubljanski davkoplačevalci. Jako zanimivo bo, če si bodo novi občinski svetniki dali predložiti račune bivšega župana za njegova pota, ker tudi mestnemu blagajniku so se lasje ježili, ko jih je moral izplačevati! Poleg tega pa bo dobro izvedeti, koliko so stale tiste pojedine, pri katerih je šampanjec kar po mizi tekel — ker plačevala je vse te orgije Hribarjevih pristašev mestna blagajna! To vse dobro vedo magistratni višji uradniki, kakor tudi vedo, kako so se vsote v proračunu morale spretno zakriti pod različnimi postavkami. — In ta liberalna družba vpije zdaj o korupciji!

Ij **Stranko ljudstva** imenujejo zdaj liberalci svojo stranko in dr. Tavčar izjavlja po svojih shodih, da bo njegova prva skrb na ljubljanskem rolovu pomagati delavstvu. Ko se je pred sedmimi leti dvignil v slovenski javnosti vihar proti liberalni stranki, ker je povodom velikega štrajka jese-

niškega delavstva stal »Slov. Narod« na strani nemške Industrijske družbe, je dr. Tavčar v »Slov. Narodu« maja leta 1904 ozmerjal tiste ljudi v liberalni stranki, katerim oficijelno protidelavsko stališče stranke ni bilo všeč, češ: »Tudi v naši stranki jih je nekaj, ki vsako uro koketujejo z delavstvom, ki pri vsaki priliki svojo ljubezen do delavcev na mizo pokladajo, ki delavca neprestano na jeziku nosijo. Po mnenju teh teoretikov ima delavec vsikdar prav in vsak štrajk, naj je še tako iz trte zvit, jim je opravičen.« — Potem pa je dr. Tavčar zapisal dobesedno: »Enkrat za vselej bodi povedano, da mi nismo kaka delavska stranka, pač pa hočemo biti stranka tistih slojev, ki tvorijo narodnonapredno plast naše dežele. Ti so boljši posestniki in boljši ljudje po mestih. Dasi-ravno marsikateri kar mrzliča trese, če čuje besedo kapitalist, je vendar istina, da se v naši stranki nahajajo po večini tisti, ki nekaj imajo.« — Tako je dr. Tavčar proglasil svojo stranko slovesno za stranko kapitalistov in izrekel načelo: Kdor je revež, ta ni naš! Mi držimo vsikdar z mogočnim zoper siromaka! In res je dr. Tavčar v svojem »Narodu« takrat in še danes vedno in dosledno držal s kapitalizmom — takrat, ko ni privoščil jeseničkim delavkam niti 30 krajcarjev plače na dan, pa danes, ko je njegovo glasililo zmerjalo predilniško delavstvo. Dr. Tavčar je še nedavno na shodu javno rekel, da je liberalna stranka stranka buržoazije in se od leta 1904 do danes ni niti najmanj izpremenil. In tak mož se predreže po svojih shodih napadati dr. Kreka in S. L. S.!

Ij **Dr. Tavčar — prijatelj ljudstva**. Dr. Tavčar se zdaj silno usti, kako je on za razširjenje volivne pravice za ljudske sloje. Mož je menda pozabil, da je, ko se je S. L. S. oziroma katoliškonarodna stranka potegovala za splošno, enako in tajno volivno pravico, na shodu v Črnomlju rekel, da je »razširjenje volivne pravice za ljudstvo nevarno, ker naši so ljudje tako neumni kakor novorojeni otrok in bi pomenilo dati slovenskemu revežu volivno pravico toliko kakor dojenčku nož!« — Zdaj se pa »neumnemu, novorojenemu otroku« po shodih prilizuje!

Ij **Ljubezen do nižjih slojev** ozna-nja zdaj dr. Tavčar po svojih shodih, češ, stari magistratovi kliki je kar srce gorelo za delavstvo in razširjenje njegovih političnih pravic. Ko so pa leta 1900 naši dr. Tavčarja vprašali, ali hoče ustanoviti za ljubljanski občinski zastop četrto kurijo, je dr. Tavčar ošabno rekel: »Ali mislite, da smo na glavo padli?« Istotako je dr. Tavčar v »Slov. Narodu« pisal zoper peto kurijo v času, ko so naši poslanci delali na razširjenju volivne pravice za deželni zbor! — Taka je bila liberalna »ljubezen do nižjih slojev«.

Ij **Skrb liberalcev za delavske trpine**. Leta 1904 je v ljubljanski tobačni tovarni izbruhnil velik boj, ki je končal z zmago organiziranega delavstva. Glasilo dr. Ivana Tavčarja, »Slovenski Narod«, pa je ves čas tega boja stal na strani podjetja, to je znanega Topolanskija, in je nesramno napadal delavstvo, ki je bilo takrat slabše kakor pes plačano. Glasilo liberalne stranke je takrat imelo toliko srca da te trpine, da je pisalo: »Delavcem se sploh ne da pomagati!« — »Vse zlo izvira iz strokovnih društev, ki delavce hujskajo.« — »Najbolje bi bilo, da se strokovno društvo razpusti.« — »Če se razpusti strokovno društvo tobačnih uslužbencev, bi se s tem ne storila nikakr krivica.« — »Tobačni delavci imajo že sedaj preveč plače« — da ne omenimo grdih primkov, ki jih je dajal delavkam, češ, da so »lajdre«, »Panganetmatilde« in podobno. Danes ti ljudje beračijo delavstvo za glasove! Ti ljudje, ki so pred par leti v družbi z nemškonacionalnimi »Freie Stimmen« pisali, da je ljubljanski knezoškoof kriv, »da je tobačne delavke hudič obsedel!«

Ij **Vrhunec ljubezni do ljudstva** je dosegla liberalna stranka pred nekako šestimi leti, ko je tobačno tovarno v Ljubljani ob priliki velikega delavskega gibanja za izboljšanje plač pozval »Slovenski Narod« dobesedno: »Vodstvu tobačne tovarne priporočamo, naj gleda, da že nastane v tobačni tovarni red; če ne gre drugače, pa naj tovarno za nekaj časa zapre!« Tako so liberalci podjetje pozivljali, da delavstvo izstrada, in vse to na ljubo znanemu nemškemu nacionalcu Topolanskiju, ki je

delavce zmerjal s »Krainische Baga-ge«! In pomniti je treba, da so takrat bili vsi delavci brez razlike političnega mišljenja združeni. Liberalci so takrat pokazali isto, kar so zdaj pri štrajku v predilnici: svojo sovražnost do »nižjih stanov«, katere bi v žlici vode utopili, če bi le mogli!

Ij **Srce za delavstvo** ponujajo zdaj liberalci po svojih shodih. Ko je aprila leta 1904 stopilo jeseniško in javniško delavstvo v štrajk, je »Slov. Narod« ves čas tako nesramno lagal in psoval štrajkujoče delavstvo ter se potegoval ves čas za nemško industrijsko družbo, da je celo liberalna celjska »Domovina« pisala: »Zelo čudno je pisanje »Slovenskega Naroda«, ki se poteguje za nemškega bogataša in udriha po ubogih delavcih.« Takrat so imele delavke na jeseňicah 30 krajcarjev plače na dan in »Narod« se je penil jeze, ker so deset krajcarjev več zahtevali! Še po delavski zmagi, ko je Industrijska družba delavstvu ugodila, je dr. Tavčarjev organ zmerjal trpine, češ, da so bili »nahujskani«, »nenasitni agitatorji« itd. itd. Danes dr. Tavčar dela delavcem komplimente!

Ij **Liberalci v službi nemštva in velikega kapitala**. Za časa znane jese-niške stavke je »Narod« pozivljaval nemško industrijsko družbo, naj najame tuje delavce, da ukroji domačo! To je pač »rodoljubje«, da mu ga ni para. In dr. Kreka, ki se je za delavstvo potegoval, je »Narod« takrat opsoval takole: »Ta pijani Krek!« Ta banda pa zdaj farba delavce, kako jih ljubi! Ze takrat je dr. Krek, odgovarjajoč na te lopovski napade na velikem shodu na Jese-nicah dejal, da iz »Narodovih« član-kov »puhti špirit«, in res, še do danes govorita iz liberalnih govornikov sam špirit in alkohol, drugače ne bi mogli ljudi tako slepiti in farbat. »Sloven-ski Narod« je dan po tistem shodu na Jeseňicah ozmerjal delavce, da so »re-veži, ki nimajo zdrave pameti«, »duševni ubožci, ki niso zmognili spoznati, kaj je resnica«. — Na te »duševne ubožce« se pa zdaj bivši magistratovci obračajo za glasove!

Ij **Kako se liberalci potegujejo za delavstvo**. Liberalci so zdaj polni sladkobe za delavski stan in dr. Tavčar je pri »Roži« povzdigoval liberalno stran-ko, kako nič drugega ne misli noč in dan, kakor na izboljšanje delavskih plač in razmer. Mi se pa med drugim še dobro spominjamo, kako je ob času potresa, ko so tuji stavbeniki delavce boljše plačevali kakor je bila dotedaj v Ljubljani navada, dr. Tavčarjev »Slovenski Narod« zapisal: »To ne sme biti, da se delavci ne razvadijo!«

Ij **Kako so usmiljeni liberalni advokati**. Splošno znano je, da je imel advokat in predsednik »Glavne posojilnice« dr. Hudnik svojo dobro cve-točo advokatsko pisarno. Kako je pa ta liberalni prvakar nastopal proti nesrečnim ljudem, jasno dokazuje nastopni slučaj: V Strelšiki ulici imela je znana spoštovana rodbina Tomčeva svojo hišo. Pričela se je med sorodniki neka pravda. Gnalo se je dalje in dalje. Konec vseh pravi bil, da so obe stran-ki, zlasti pa J. T., veliko denarja za-pravdale. Imenovanega J. T. je to toli-ko stalo, da so ga iz njegovega domovja z družino vred pognali. Dr. Hudnik je to izvršil brezobzirno. Sam J. T. je bil pri dr. Hudniku in ga prosil, naj vendar ima usmiljenje, vsaj par ur naj počaka, da preneha deževati, potem pa, ko se vsaj nekoliko zjasni, iznosi vse stvari iz svoje nekdanje hiše. Tisti čas je namreč silno deževalo, lilo je kakor v potokih. Vendar dr. Hudnik se ni oziral na prošnjo osivelega moža, marveč je z osornim glasom odvrnil: »V eni uri mora biti vse iz hiše, ako ne, Vam pustim jaz zmetati na cesto.« Vse prošnje, vsi opomini, da grozno dežuje itd., niso nič pomagali. Ko je J. T. uvidel, da nobena beseda nič ne pomaga in ko se je še dr. Hudnik obrnil k odhodu, mu je J. T. zabrusil v obraz: »Gospod doktor, Vi sedaj druge vnu mečete, vendar tudi pri Vas se niso zadnja vrata zaprta. Jaz še nisem bil nikoli zaprt, Bog ve, kako bo z Vami!« Nato je mož s potrtem srcem in solznimi očmi odšel domov. Čakal je doma, češ, saj ne moremo sedaj nositi na prosto, ker tako zelo dežuje. Vendar J. T. ni dolgo čakal. Prišli so od dr. Hudnika poslanci in pričeli so nositi iz stano-vanja na prosto. Vse so znosili na prosto, celo opravo, perilo, postelje itd. Zunaj pa je bilo in deževalo v potokih. Ljudje, ki so mimo hodili, so izpraše-vali, kaj to pomeni. Vsak pa je zmalj

z glavo in s srdom odšel dalje, ko je zvedel za dr. Hudnikovo — milosrč-nost. Taka srca so liberalna srca.

Ij **Kakšen Slovenec je dr. Tavčar?** Dr. Tavčar, ki zdaj po Ljubljani trobi, da bosta on in liberalna stranka vzdr-ževala slovenstvo Ljubljane, je onega leta, ko so se v Ljubljani vršile znane manifestacije za slovenstvo in je c. kr. korespondenčni urad lažnjivo o Sloven-cih poročal, v deželnem zboru kranj-skem dr. Šusteršiču, ki je predlagal, naj deželni zbor protestira zoper pisa-vo nemških listov, ogorčeno vstal in re-kel, da »klerikalci s tem predlogom na-rodnost le izrabljajo!« In dr. Tavčar je s svojo stranko tako bil pod komando Nemcev, da je proti temu predlogu gla-soval in Ivan Hribar je izjavil, da za protest zoper nemške liste ne more zato glasovati, ker ga veže klubova discipli-na! To je bilo v ravnoistnem letu, ko so liberalci Nemce volili v tolikem številu v vse deželnozborske odseke, da so Nemci v njih imeli večino in je tako kranjska dežela bila na vsej črti od li-beralcev Nemcem prodana, da celo v najvažnejšem odseku, v ustavnem, so liberalni člani tega odseka Tavčar, Hri-bar in Ferjančič volili Nemca, pl. Schöppla, za načelnika! Ali je stranka teh ljudi vredna zdaj kaj vere, ko zago-tavlja svoje čisto slovenstvo?

Ij **Kako so liberalci slovenske ob-čine prodajali Nemcem**. Danes se dr. Tavčar baha okoli, kako je ljubljanski občinski svet po »zaslugi liberalcev« bil vedno v slovenskih rokah. Ta dr. Tavčar pa je leta 1904., ko so se vršile občinske volitve na Gorenjskem, koder se je nemštvo iz Koroškega vrivalo, dal parolo, da liberalci pomagajo Nemcem in res so takrat Nemci z liberalno po-močjo zmagali v Koroški Beli, važni narodni postojanki. Vodil je liberalce takrat po dr. Tavčarjevi komandi Čop iz Most, ki je bil kandidat narodno-napredne stranke na Gorenjskem! Tako so naši liberalci obmejne slo-venske občine Nemcem izdajali! Dr. Tavčar naj na shodu na velikonočni ponedeljek o tem govori!

Ij **Liberalci in slovensko lice Ljub-ljane**. Dr. Tavčar je postavil za prvo točko v programu liberalne stranke v občinskem svetu to, da mora lice Ljub-ljane nazunaj in znotraj v vsakem oziru biti samoslovensko. Zdaj ga pa mi spomnimo na občni zbor »Drama-tičnega društva«, ki se je vršil 15. apri-la 1904 v Ljubljani. Takrat se je dr. Novak, ki je bil tedaj nekoliko bolj pameten kakor je danes, pritoževal, da takratni deželni odbor na opetovane prošnje nikakor ni hotel dati Sloven-cem saj toliko predstav kot Nemcem, češ, kar je sklenjeno, je sklenjeno in brez dovoljenja deželnega zbora deželni odbor ne more storiti ničesar. — Ko je pa S. L. S. prišla na krmilo, je de-želni odbor sam takoj upostavil enako-pravnost v gledališču, še več! dal je Slovencem več predstav kot Nemcem. — Seveda takrat, ko je dr. Novak tako tožil, je dr. Tavčar bil zvezan z Nemci in jim pogodbeno zagotovil pretežno moč tudi v ljubljanskem gledališču. Tako je prvak liberalne stranke skrbel za slovensko lice Ljubljane, ko je bil na vrhuncu svoje moči. Dr. Tavčar — pojte se solit z vašim slovenskim licem!

Ij **O narodnem ponosu** veliko piše »Slovenski Narod« in govore liberalni agitatorji te dni po Ljubljani. V pred-pustu leta 1904. pa se je v Ljubljani zgodilo, da so nemški oficirji sklenili nič več plesati v »Narodnem domu«, ampak v kazini. »Slovenski Narod« je ob tej priliki objavil u v o d e n članek, v katerem je bilo stokal, da so nemški oficirji »Narodni dom« zapustili in jih prosil, naj se primislijo. In ko se nemški oficirji niso premislili, so liberalci šli za njimi in sam dr. Tavčar je šel plesat v kazino! To je »narodni po-nos«, da ga je treba oteti pozabnosti!

+ **Zveza liberalcev z Gustav-Adolf-Vereinom**. »Gustav-Adolf-Verein« je kakor znano najstrupenejši in najne-varnejši nemško bojno društvo, kojega namen je napraviti nemški most do Adrije in v to svrhu posebno Slovence potujčiti, zakar to društvo zmeče vsa-ko leto nekaj milijonov. In temu »Gu-stav-Adolf-Verein« so pri »Sloven-skem Narodu« leta 1904 predstavljali njegove brošure, jih porabili za članke in tako podpirali vilenemško agitacijo!

Ij **Kako so sodili o slovenstvu na-ših liberalcev Slovani?** »Slovenski Na-rod«, glasilo dr. Tavčarjevo je pred par leti prinašalo prestave vsenemških brošur »Gustav-Adolf-Vereina« ter tako delalo za propagando germansko-pro-

testantovske misli med Slovenci. Takratna hrvaška »Slovenska Misel« je zato »Narod« ostro prišla in je odkrila dejstvo, da je »Narod« za to dobival honorar od »Gustav-Adolf-Vereina«! Slovenska Misel je ob tej priliki dr. Tavčarja očito vprašala: »Was hat er dafür bekommen?« — In kaj je »Narod« na to odgovoril? Opsoval je Hrvate z »blagoslovljeni sufti, obešenjaki v talarjih, lopovsko glasilo, tepeni psi, farji, sufti, žegnani lumpi,« češ, da so slovenski »klerikalci« krivi temu pisanju »Slovenske Misli«. A na stvar samo niso liberalci nič odgovorili, ker niso mogli! — To so tisti ljudje, ki zdaj S. L. S. »Jutru« psujejo z »luteransko banjo«!

Lj Liberalni volilni manevar — za nič. Liberalci so pričakovali da se silno okoristijo, ako podtaknejo Kregarju in Štefetu »goljufije in sleparije in trgovski in obrtni zbornici«. Pa se jim smeje Ljubljana, ker se tako očitno kaže, da je to silno neduhovit volilni manevar, kajti kedaj bi že bila Kregar in Štefe zaprta, ako bi res izvršila kake goljufije in sleparije in bi ljubeznjivi naši politični nasprotniki ne čakali dve leti in pol in bi tudi volitve v trgovsko in obrtno zbornico ovrgli. To je za vsakega pametnega človeka dovolj jasno. S svojim volilnim manevrom pa kažejo liberalci tudi na svojih shodih silno revščino. Skoro samo o tem govore, kakor naj bi to klikarstvo na magistratu opravičevalo in bi zavoženo občinsko gospodarstvo vrtelo se okolu te izmišljotine. Nehote kažejo s tem liberalni aranžerji, v kaki silni zadregi so. Bili so nekateri izmed njih tako neumni, da so verjeli pravljicam človeka, ki je v svojih dosežanih službah povsod goljufal, sleparil, kradel in izsiljeval. To je res vreden zaupnik liberalne stranke — pošten človek mu pa ne verjame. Če upije »Narod« o nekem Kregarjevem »dokumentu«, je to prav lepo čitati na »Narodovem« papirju, pa se bo tudi tu pokazalo, da so se gospodje urezali. Koritarji starih magistratovcev so sedaj zopet poslali v svet novico, da sta Kregar in Štefe v »preiskavi«. Najbolj poštenemu človeku lahko obesite »preiskavo«. Sto »preiskav« lahko napravite ali si jih pa izmislite, vse bodo le Kregarju in Štefetu v korist — javnost bode pa videla, da stvar, za katero se liberalni koritarji bore s takimi nizkimi sredstvi, ne more biti dobra, — in da je skrajni čas, da se vrže take ljudi ne samo preko magistratnega, ampak tudi preko slovenskega praga. Za Štefeta in Kregarja ne velja drugo, kakor za dr. Tavčarja, samo da Štefe in Kregar nista prav nič v skrbeh, dr. Hans Tavčar je pa bil v silnih skrbeh takrat, ko je bil v preiskavi, osumljen goljufije v svoji advokatski praksi in je prišel radi tega celo pred porotnike, pa je bil pred ljubljanskimi porotniki oproščen. Zato bi dr. Tavčar prav storil, da bi primerno informiral »Narod«. Tudi bi liberalni poštenjakoviči poštenosti napravili mnogo večjo uslugo, če bi povedali to, kar bomo mi, če se bo po »Narodu« še drežalo: kako se je pri liberalcih sleparilo pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico, kdo je preprečil, da naši volilci v mnogih občinah niti glasovnic niso dobili, kdo je podpisoval glasovnice za liberalce, kdo so bili tisti, ki so falzificirali vsako leto ženska volilna pooblastila pri občinskih volitvah ljubljanskih in kdo so bili tisti, ki so glasove kupovali za Hribarja. Kaj bodo taki lumpje o časti govorili!

Lj Ribnikar nima izpitov. S posnemanja vredno hitrostjo in točnostjo je poizvedel naš dunajski znanec na najmerodajnejšem mestu glede »izpitov« slavnega Koritnikarja. Ribnikar je res predsedal na dunajskem magistratu pol leta kot »Veterinär-amts-Aspirant« s plačo eden tisoč kron. Ker se ni izkazal s predpisanimi izpiti, ga niso mogli v nikakrni činovni razred uvrstiti, dasi se je sam s predobro znano impetoznostjo burno za to tudi v javnosti poganjal in je slovesno rotli »den deutschen Charakter Vindobonas, der guten Mutter, stets zu wahren«; (vedno varovati nemški značaj krušne matere Vindobone). »Abgesehen von seinen herausfordernden marktschreierischen Alluren, die das Dekorum einer so wichtigen Beamtenbranche schwer zu schädigen geeignet sind.« bi bil R. tudi še danes povsod drugod, izvzemši kajpada ljubljansko liberalno korito, nemogoč kot uradni živino-zdravnik, ker nima v to predpisanih izpitov. R. ni nikakr izvedenec za živila (ist kein Lebensmittel-Experte), ni tozadevnega kurza nikdar pohajal, še manj kake izpite polagal. Če ima kako drugo izpričevalo, je mogoče absolvirati kak najnižji partedenski kurz (kakor vaški mesogledniki in babice). Naj nam brez zavijanja odločno odgovori: kje, kdaj in kak tečaj je dovršil in kaka

predizobrazba se zahteva za ta čudežni izpit, pri njem tako tesno spojen z zlatim ovratnikom? V njegovo zasebno življenje ne bomo posegali, le toliko bi omenili: če je ložiral kot dijak (stara hiša) in pozneje prav knežje na dragem dunajskem Ringu, ni draginje prav nič občutil in ni lepo po javnih lokalih opravljati velikodušno mecenatko, čeprav je bila morebiti nemška luteranka. Če še ne bode mirovala ta vkljub bradi in pleši komična figura, bomo temu posvetili v njegovo delovanje v »prospeh« slovenske kolonije na Dunaju, v njegov pasji »senatoriji« turobnega spomina in o znameniti »striži« pri vojakihi.

Lj Argentinsko meso leži na klavnici. Znano je, kako velikanski »haló« so zagnali znani mladini, njim na čelu Dolfe Ribnikar, o argentinskem mesu in njega dobroti. Prva pošiljatev je šla res še nekaj hitro izpod rok, akoravno niso dobili argentinskega mesa tisti, za katere je bil pravzaprav namenjen, to je reveži. Druga pošiljatev se je že bolj upirala in pri prodajalcih argentinskega mesa ni bilo več nalava. Sedaj imamo zopet argentinsko meso v Ljubljani, vendar ne gre in ne gre izpod rok. Prvotno so se vsi mesarji zavezali, da bodo prodajali argentinsko meso, a ko so uvideli, da ne gre, je takoj šest mesarjev odstopilo in so izjavili, da mesa ne marajo prodajati. Tako je prišlo, da se še predzadnja pošiljatev argentinskega mesa ni razprodala. Zadnja pošiljatev, katera je dospela pred kakimi deseti dnevi v Ljubljano pa je še popolnoma nedotaknjena. Tako je prišlo, da leži danes v mestni klavnici 17.000 kg argentinskega mesa. Dobro je bilo, da je sedanji mestni svet dal ledenico popraviti, ker, ako bi bila ledenica v tistem stanu, kakor je bila pod bivšem liberalnem ali narodno-naprednem občinskem svetu, bi bilo danes že polovica argentinskega mesa segnitega in za nobeno rabo. Trebušni Dolfe je res parkrat prišel na klavnico in pustil odrezati večje kose argentinskega mesa, ter ga pustil prenesti v kuhinjo »Domovine«, da so tamkaj napravili golaž za — poskušnjo. Mi pa vprašamo: ali bi ne bilo pametno, ako prebivalstvo ne mara za argentinsko meso, da bi se dalo sedaj za praznike mestnim uslužbencem, mitniškim paznikom, policijskim stražnikom itd., med katerimi so nekateri veliki reveži, nekaj argentinskega mesa brezplačno ali vsaj za zdatno znižano ceno. Pametneje je, da argentinsko meso reveži porabijo, nego pa da leži, oziroma gnije na klavnici. Sedaj pred volitvami tako vneti Dolfe, za mestne uslužbence in reveže seve samo na jeziku, misli samo na svoj želodec in s tem misli, da je stvar opravljena, želodci revežev ga seveda ne brigajo. Zanje se pa celo ne bo zmenil, ko minejo volitve. Revež naj za to gospodo nese samo glasovnico z njihovim kandidatom, in stvar je seveda za liberalno gospodo rešena. Po volitvah pa je tej gospodi vse eno, ali ima revež kaj za v želodec ali ne.

Lj Koritarji so nervozni. Nesramno je napadlo »Jutro« danes zopet zidarskega mojstra g. Ogrina na napade na g. Rojino smo pa že odgovorili. Tuč pri g. Ogrinu se je liberalni pisar debelo urezal in delo g. Ogrina nikakor ni bilo najdražje, kakor se »Jutrovec« laže in popolnoma pravilno oddano. Ali so mislili izvestni ljudje, da smejo tudi pod vladnim komisarjem delati za mesto samo izvestni ljudje? Sedaj gospod Rojina kandidira in po sklepa stranke ne reflektira več za mestna dela, za druge obrtnike bo pa odslej kljub vsemu naporu koritarjev veljalo na magistratu: enaka pravica za vse! Nič več posamezni občinski svetniki ne bodo mogli odpirati ofertov pred časom in potem obveščati svoje protežije. Za vse enaka pravica! Tako bodo vsi zaslužili, ne pa samo koritarji!

Lj Koliko zaslužijo duhovniki! Liberalni listi kriče venomer, koliko zaslužijo za opravila svoje službe duhovniki, zlasti ljubljanski kanoniki. — Da bo občinstvo vedelo, kako »grozne« vsote računajo za cerkvena opravila, naj navedemo, da dobi za opravilo velike slovesne sv. maše ljubljanski kanonik celih 6. recí šest kron; leviti dobe ogromno vsoto po 1 K 40 vin., in bogoslovci po 1 K 05 vin. — Tak je bil račun za slovesno sveto mašo povodom zadnjega zasedanja deželnega zbora. — Za koliko odstotkov je pač dražji kak liberalni advokat kot kanonik? In to za advokatska opravila, ki včasih niso vredna počenega groša. Koliko pa je opravil, ki jih izvršuje duhovnik brezplačno? In kolikokrat mora duhovnik v hribih z zadnjo popotnico po ure daleč brezplačno k bolniku v snežnih zamejih in ostrem mrazu! Kaj pa je še storil brezplačno liberalni advokat?

Lj Kuga na gobcu in na parkljih. Prizor: Predmestna mala gostilna. Celouro je bradati trebuhar trpinčil potrpežljive poslušalce s svojimi otrobi o draginji. Končal je. Vsede se in prične pisati prejšnji svoj »govor« za strankino glasilo. »Kuga, kuga!« pošepeče navzoči Trnovčan sosedu. »Prav imaš! Poprej v gobcu, zdaj pa še na parkljih,« mu odvrne sosed in pomenljivo namigne proti piščočemu debeluharju.

Lj Lepa hvala vsem gg. dopisnikom ki so nas založili s tako dragocenim gradivom, nanašajočim se na značaj naših Teržitov iz učiteljske štamparije. V pripravnem trenutku pride vse na vrsto (odlomki iz tragedij »Miško Palikuča« in »Placrespehtar v Kataribi«). Glede izpitov širokoustnega Jutraša smo se obrnili na Dunaj.

IBLANSKA ŠTINKBOMBA.

Ena bomba priletela,

»Jutro« holt te bomb se prau;
mal naukul je zasrmdela,
ke ja Plut je tle zažgau.

Seer pa bomba ta navarna
za navadne res ni ldi,
al »Učiteljska tiskarna«
z no le hude ma skrbi.

Buhve kulkat že naš Jaka
zavle ne ni mogu spat?
Buhve kulkat tega spaka
že srumak b se znebu rad?

Pa nej Jaka al pa Luka
sučeta ja tku al tku,
zmeri z ne navarnast kuka,
zmeri več je z ne smradu.

Douh na u, tu vem, in usaka
zajne u zastojn pumuč;
takrat uta Luka, Jaka
z bomba ured tud vidva fuč.

Boltatu Pepe.

Dnevne novice.

+ **Slovenija** je poklicana, da pri bodočih volitvah izbere kandidate le ene stranke, in sicer one stranke, ki uživa največje zaupanje slovenskega ljudstva. Le ena stranka naj nudi odgovornost za našo politiko na Dunaju. Če se cepimo, cepimo ugled svoje državnozbornske delegacije in podaljšamo nasprotstva med poslanci samimi, ki so različnih strank in vsled tega ne morejo iti skupaj. Zato pa: Vseslovenska Ljudska Stranka naj zmaga! Delajmo na to!

+ **Za ločitev zakona** so se potegovali liberalni poslanci v zadnjem državnem zboru. Ni čudo! Saj se dobe tudi med bivšimi slovenskimi liberalnimi poslanci močje, ki so ločeni od svoji žena. Da taka roba skupaj drži ni čudo! Kaj pa poreče slovensko ljudstvo! Menda to, da noče takih poslancev, ki hočejo rušiti svetost svetega zakona!

+ **Narodna zavest liberalne stranke** je takā, da glasilo smradinov, »Jutro«, z ozirom na grde čine narodnega izdajstva, ki jih je zagrešila liberalna stranka ravno v Ljubljani s svojo zvezo z Nemci, danes piše, da to ni več aktualno! Torej narodno izdajstvo po mnenju liberalcev zastara, narodno izdajstvo po morali dr. Tavčarjeve stranke po par letih ni več izdajstvo! Lepe pojme imajo ti gospodje o narodnosti!

+ **Volilci v ljubljanski okolici pozor!** Tisti ljudje, ki imajo za Vas po Ljubljani le psovke, ki so poštene kmetovalce v »Narodu« nazivali s »telički«, ki se od svojih krav in teličkov razločujejo samo v toliko, da znaajo par sto besed govoriti, so razposlali po ljubljanski okolici svoj umazani »Slovenski Dom«, ki laže, da se kar kadri in v katerem naznanjajo, da bodo imeli **lovišča za okoličane** za št. Vid, Dravljje, Koseze in okolica pri »Slepem Janezu«, za Ježico, Črnuče, Kleče, Savlje in okolico — pri Figabirtu in v gostilni »Aurovih dedičev« poleg topničarske vojašnice, za Vič - Glince, Brezovico, Dobrovo in okolico pri »Franceljnu« na Tržaški cesti in Marčanu na Rimski cesti, za Barje in okolico pri Česnovariu, Ribiču in

Rastoharju na Dolenjski cesti, za Štepanjo vas, Bizovik in okolico pri »Belem konjičku« na Poljanski cesti, za Sneberje, Moste, Obrje, Tomačevo, Šmartno ob Savi in okolico pri Zupančiču na Martinovi cesti. Te gostilne so torej liberalna lovišča, v katere zavedni volilci ne bodo šli! Opozorjamo zaupnike po okolicah, da o tem dobro pouče volilce in volilke in da jim povedo, kake gostilne so zgoraj navedene.

+ **Ni še pozabljeno.** Da je dobila masa ljubljanskega prebivalstva svoje volilne pravice, se ima zahvaliti edino Slovenski Ljudski Stranki. Liberalci so vselej in povsod nasprotovali razširjenju volilne pravice. Dr. Tavčar, notar Plantan in Ferjančič, bivši državni poslanci, kako so skakali po Dunaju in lovili frake raznih ministrov, da bi preprečili splošno volivno pravico. Ampak čemur se liberalci ustavljajo, to gotovo prodre. Prišla je splošna volivna pravica, liberalni poslanci so naredili svoj testament in legli v grob. Liberalci so nasprotovali razširjenju volivne pravice v kranjskem deželnem zboru. Kdo se ne spominja tiste slabe liberalne muzike, ki so jo uprizorili leta 1906. v našem deželnem zboru. Oglašile so se piščalke, pavke, trompete, kravji zvonci, v dvorani dež. zbora je pel gramofon in dr. Tavčar je plesal in godel kakor star medved; ali ta muzika je bila pogrebna muzika. Volivna pravica v deželni zbor se je razširila, muskontarji so pobrali svoje instrumente in stopili v pokoj, kakor politični invalidi. Povsod je dobilo ljudstvo svojo volilno pravico, samo ljubljanski občinski svet ni hotel ničesar o tem slišati. Kolikokrat so potrkali delavci na vrata občinskega sveta, tolikrat so bili zavrnjeni. Skovali so sicer neko volivno pravico, a častiti mestni očetje so jo okoli prenašali kakor mačka mlade, potem pa komodno nanjo sedli. In ko je Sloven. Ljudska Stranka predložila novo volivno reformo za mesto Ljubljano v deželnem zboru, so planili kakor zdvijani risi pokoncu liberalni poslanci in po deželni zbornici se je razširil smrad liberalnih bomb, ki je grozil udušiti liberalno reformo ljubljanskega mesta. Ali ta smrad je imel nasproten učinek, kakor so ga nameravali liberalni poslanci, ta smrad je namreč razgalil ljubljanske mestne očete naražen in danes imamo vsi volivno pravico za ljubljansko mesto. Vsem tistim, ki bodo letos prvič stopali v volivnim listkom na volišče, pokličemo danes v spomin te dogodke, da bodo znali ceniti tisto lažnjivo priliznjenost, s katero vabijo ljubljanski liberalci meščanske volivce v svojo sredo. Liberalna stranka je danes povsod brez upliva, brez ugleda, četa političnih maroderjev in invalidov. Kakoršno življenje taka smrt. Liberalna stranka je držala pokoncu primojduševstvo in psovke, zato se hoče še enkrat krepko izpljuvati v svojih glasilih »Jutro« in »Slovenski Narod« kakor žganjar predno umrje. Ti plunki, ki padajo sedaj na naše ljudi, posebno na našo duhovščino, so znamenje jetičnega bolnika, ki je pri koncu.

+ **Pupilarna varnost za obveznice kranjskega melioračnega zaklada po § 141** Senzacija na političnem in denarnem trgu v Izraelu! Kakor znano, je kranjska dežela januarja meseca sklenila pod za sedanje razmere izredno ugodnimi pogoji najeti posojilo pri »Union - banki«, v katero svrhu kranjski deželni odbor izda obveznice v znesku 10 milijonov kron. pa bi bila veljavna le, če do 15. aprila kranjski deželni odbor vse predpogoje ustavno reši, med katerimi je tudi ta, da mora biti pupilarna varnost teh popirjev zjamčena, kar se zgodi, z državnim zakonom. Ker je pa državni zbor razpuščen, je to seveda nemogoče. V tem izrednem položaju je min. predsednik baron Bienenrth, uvidevši, da bi inače kranjska dežela bila oškodovana, predložil vladarju ta zakon, da ga sankcionira po § 14., kar se je tudi zgodilo. Vsled tega je nastalo veliko razburjenje. Od glasila borzijskega kapitalizma »Neue Fr. Presse« do socialistične »Arbeiterzeitung« si razbijajo glave državniški tretje in četrte vrste in trdijo, da se v takih slučajih ne sme vporabiti § 14. ter napadajo Bienenrtha, zakaj da Kranjske pomaga. Naši liberalci bodo dobili vsled tega krče in ne moremo garantirati, da se jim vsled tega ne zgodi kak nesreča. Videli bodo najbrže zopet kakšne »Kravje kupčije«, ki so jih tako vajeni. Da bodo duhovi pomirjeni, naj služi sledeče pojasnilo: Ko so zastopniki Kranjske januarja meseca z vednostjo in v sporazumu z ministrskim predsednikom sklepali pogodbo z »Union-banko«, je baron Bienenrth kranjskemu deželnemu glavarju pl. Šukljetu obljubil, da bo preskrbel do 15. aprila vsekako za kranjske melioračne obvez-

nice pupilarno varnost. Baron Bienerth je torej sedaj samo izpolnil svojo obljubo in držal moško besedo, dano deželnemu glavarju. Ker mu to ni bilo mogoče rednim ustavnim potom, je moral seči po § 14. Veliki državniki po raznih redakcijah so torej lahko pomirjeni.

+ **Za »Ljudski sklad«** so prispevali: G. poslanec J. Pogačnik 100 K; g. župan Belec in Neimenovan po 50 K; poslanec Jaklič in trvdka Zajc-Horn po 30 K. Po 20 K so prispevali: Dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zajc, odvetnik Vencajz, dr. Svetina, dr. Derganc, posl. Drobnič. 10 K: g. župnik Kalan; 10 K: g. prelat Kalan, profesor dr. Janežič, dr. Mantuani; 5 K: dr. Dolšak, L. Smolnikar, Neimenovan, dr. Al. Ušeničnik, Neimenovan, g. J. Traven in J. Jovan; 3 K: urednik Krlne in dr. Adlešič; 2 K: g. Mandelj in St. Premrl. — Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

— **Zakaj se antialkoholno gibanje ne širi tako kakor bi zaslužilo?** Vzrokov je več. Gotovo pa je eden glavnih, da ni za alkoholne pijače najti vselej primerne nadomestila. Ena takih pijač pa, ki bi utegnile alkohol v prav izdatni meri izpodrinuti, je kava. Posvečala se ji je v tem oziru do sedaj premajhna paznost. Seveda je prvi pogoj, da je kava res dobra, kajti slaba kava ne bo nikdar v stanu izvršiti svoje antialkoholne naloge. Dobra pa je kava le, če ji je pridejana dobra kavi- na primes. In taka je le Kolinska kavi- na primes v korist obmejnim Slovence. Če torej kupujemo to kavino pri- mes, podpiramo predvsem delo »Slo- venske Straže« za obmejne Slovence, indirektno pa tudi antialkoholno giba- nje, ki je v interesu vseh dobro misle- čih Slovencev, da se kar najmočnejše razvije. — Priporočamo torej najtop- leje »Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovence«, ki je pristna le v škatljicah, ki imajo na ovoju pečat- nik »Slovenske Straže«.

— **Ročne granate v naši armadi.** Naše vojno ministrstvo je odredilo, naj se vrše obširni poizkusi z ročnimi gra- natami. Male granate, ki se mečejo v nasprotnika z roko, so sicer že staro bojno orožje, ki pa je v zadnji rusko- japonski vojni igralo važno vlogo, zla- sti še vsled svojih modernih izpopol- njenj. Znano je, da so bili srbski četaši, ki so se organizirali spomladi l. 1909, za slučaj vojske, preskrbljeni z ročnimi granatami. To orožje, kot že omenjeno, je igralo v zadnji veliki vojski važno vlogo; Rusi kakor Japonci so je vpo- rabljali v bojih za Port Artur, kakor tudi v bojih za utrjene točke v Mand- žuriji. Pri napadih na Port Artur so imeli ruski vojaki navadno, kadar so udarli iz trdnjave, v desni roki priprav- ljeno granato, v levi pa puško. Pri obrambi 203 m visokega griča so Rusi popolnoma odložili puške ter se boje- vali le z ročnimi granatami. Ker so se ročne granate toliko rabile v rusko- japonski vojni, so se začeli tudi po- drobnejše zanimati za to orožje druge države, vendar pa se doslej še ni posre- čilo v inozemstvu konstruirati ročno granato, ki bi v slučaju potrebe zadost- no učinkovale ter ne delale v slučaju vojske preveč težkoč in bile metalcu nevarne. Kakor se kaže, so pri nas v Avstriji iznašli tako granato. Ako se bodo tozadevni poizkusi posrečili, bodo te ročne granate upeljali pri vseh na- ših vojaških četah.

— **Pivovarnar M. Mayr v Kranju** namerava kupiti pivovarniški kartel in in z njim enako narediti kakor svoj čas z Auerjevo in Perlesovo pivovarno. Tu- di je baje ta pivovarna vstopila v kar- tel.

— **»Slovensko planinsko društvo.«** Osrednji odbor »Slovenskega planin- skega društva« v Ljubljani ima svoj letni redni občni zbor dne 29. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega Doma« v Ljub- ljani.

— **Bogat berač.** Goriška policija je aretirala pred nadškofijo nekega 75let- nega starčka nekje s Kanalskega do- ma, ki je izgnan iz Gorice zaradi ved- nega beračenja. Goriška policija je namreč podučena, da ta berač ima nad 20.000 kron lastnega premoženja, a še ni zadovoljen in je v vednem strahu, da mu zmanjka!

Novice iz Amerike.

— **Ameriške vesti.** Po trimesečni bolezni je umrl v Clevelandu v soboto, 11. marca rojak Ivan Boldan podomače Mežnar. Star je bil 52 let. Doma je bil iz žužemberškega okraja. V Ameriko je bil prišel pred 11 leti. Zapustil je žalujočo vdovo, dve hčeri in dva sina. — V Jolietu je umrl 29. marca v bol- nišnici sv. Jožefa, kjer je ležal sedem mesecev, g. Josip Puhek, najstarejši sin g. Mat. Puhka, N. Scott st. — Mr.

Frank Obreza v Richwoodu, W. Va., se je zaročil z Miss Magdaleno Obreza. Poroča bo po Veliki noči.

— **Slovenec v Ameriki ustreljen.** Iz Delague poročajo: Dne 19. marca se je naš solvenski rojak Pongrac Čulk vra- čal v veselem razpoloženju in nekoliko vinjen domov. Potoma so ga prijeli tri- je kompijski detektivi in ga hoteli peljati v zapor. Na potu v zapor je Čulk hotel detektivom pobegniti. V istem trenutku je detektiv ustrelil nanj in ga zadel na desno stran trebuha. Nato je obnemogel in se zgrudil na tla. Takoj so vsi trije detektivi planili nanj in mu premečkali čreva, tako, da je nesrečnož danes, dne 27. ob pol dvanajstih umrl v groznih mukah! Rajni Pongrac Čulk je bil spodnještajerski rojak in sicer iz občine Gomilsko, sodni okraj Vransko, star šele 29 let ter vrl in miroljuben mladenič. V Ameriko je prišel dne 27. decembra 1910, bil je torej tukaj ravno tri mesece, ko je našel nesrečno smrt.

— **Slovenka umrla v Ameriki.** Umrla je v bolnišnici v Monogaheli, Pa., Marija Tekavec, ki so jo pokopali v Riltonu.

NAPREDNAKI — RAKI!

Če nisma martral se zastoja, hmal, hmal spet uma mi na kojn, na kojn, ke spred ma škarje. In dirjal uma z nim naprej pu račje, kokr sma du zdej, in zabaulal čez farje.

Rak je za nas prprauna žvau; tku nam saj Ribnkar je djau, ke se zastop na žvaue. H kurit nubenga na pesti, če z nega že žlampama mi, nej u še tku brihtne glauce.

Sej brihtne glau nam treba ni, mest brihtne glau sma tuki mi, de rotuž skp držema. Z glavam le delaja nej vol, mi ne, prmejš, mi že nekol, mi use z jezikan strema.

Astn, če nečma zad ustati in muč zgebit na gumestrat: Na raka! Naprednaki! Sej u znamne raka sma rujen, za račja pot sma gor zrejen, zatu ustanma — raki!

Boltatu Pepe.

SPRAVA MAŽAROV Z RUMUNCI.

Budimpeštanska »Az Est« poroča, da se zaroči nadvojvoda Karel Franc s princezino Elizabeto, hčerko rumun- skega prestolonaslednika Ferdinanda, mesca oktobra, ko dopolni princezinja 11. leto. Iz Bukarešta se poroča, da so se pričeli pogajati o zaroki, ko je nad- vojvoda Franc Ferdinand prvič obiskal Sinaio, a rumunski dvor je izrazil že- ljo, naj se spravijo Mažari z Rumunci na Ogrskem, ker ne gre, da bi prihod- nja ogrska kraljica pripadala dinastiji, ki vlada Rumunce, ki jih sovražijo Ma- žari. Tudi mažarski politiki so se izja- vili za spravo, nakar se je pričela pravna akcija, za katero se je osobito zavzel grof Štefan Tizsa. Pogajanja so se sicer za zdaj razbila, a jih bodo na- daljevali jeseni in upajo, da bodo do- vedla do zaželenega uspeha.

AMERIČANSKI VOJAKI POSREDO- VALI V MEHIKI.

O mehikanski revoluciji so zopet došla zelo resna poročila. Vlada je izja- vila v mehikanski zbornici, da ni misli- ti na to, da se vstaja kmalu konča, dok- ler Severna Amerika ne onemogoči dohod vstašev iz Zjedinjenih držav. Iz Mexcale se poroča, da se je uprlo 500 mehikanskih dijakov, ki imajo tudi strojno puško. Velevažno je poročilo, ki je došlo iz Angue Prieto. Vstaši so po tem poročilu po boju, ki je trajal celo četrtikovo popoldne, osvojili Anguo Prieto. Američanski vojaki so med bo- jem prekoračili mejo in končali boj, ker so krogile med bojem žvižgale tudi v američanski Arizonir, v Duglasu, kjer so bile tri osebe ubite.

Občinski red in občinski volilni red za mesto Ljubljana velja samo 50 vin. in se dobi v »Katoliški Buk- varnici«.

Kaj naj si vsak ljubljanski volilec in volilka zapomni!

Ako bi kak volilec ali volilka ne dobila ob pravem času po pošti volilne izkaznice ali volilne kuverte, zglesi naj se pri deželni vladl, Simon Gregorčičeva ulica, pritličje, desno, ali pa v pisarni Slovenske Ljudske Stranke, poslopje Katoliške Tiskarne, III. nadstropje.

Spravite dobro volilno izkaznico, da se ž njo izkažete pred volilno komisi-jo, da imate volilno pravico. K volitvi morate izkaz- nico prinesiti seboj. Ako kdo volilno izkaznico izgubi, se mu pre- skrbi pri vladl novo izkaznica.

Voliti smete samo z uradnimi volilnimi kuverti. Ako kdo vo- lilno kuverto izgubi ali pokvari, dobi lahko novo. Tudi pri volilni komisiji se lahko dobi še volilno kuverto.

Volilna kuverta je za I. razred bela, za II. razred modra in za III. razred rdeča.

Na kuverto se ne sme nič pisati, sicer je glas neveljaven.

Glasovnice dobe volilec od stranke. — Glasovnica je pravilno izpolnjena, ako

za I. prvi razred stoji na vrhu:

I.

(ako zapišeš arabsko številko: 1., je glasovnica neveljavna)

Lista Slovenske Ljudske Stranske.

Ivan Kregar,

hišni posestnik, pasar, predsednik deželnega obrtno-pospeševalnega urada in podpredsednik trgovske in obrtne zbornice, Elizabetina cesta 3.

za II. razred se glasi glasovnica:

II.

Lista Slovenske Ljudske Stranke.

Maks Lilleg,

c. kr. višji davčni upravitelj, Slomškova ulica 12.

za III. razred sz glasi glasovnica:

III.

Lista Slovenske Ljudske Stranke.

Dr. Ivan Zajec,

zdravnik, Frančiškanska ulica 2.

Edino take glasovnice so veljavne. Na glasovnicah ni treba imen vseh kandidatov, ki jih je postavila Slovenska Ljudska Stranka, ampak samo prvo ime kandidata, ki ga je v dotičnem razredu po- stavila stranka.

Noben volilec, nobena volilka se ne sme podpisati ne na kuverto, ne na glasovnico s svojim podpisom; noben naj nič ne pripiše, ker sicer postaneta glasovnica in kuverta neveljavna.

Noben naj se ne muči, da bi glasovnico sam napisal, glasovnico dobi od stranke.

Ako bi kdo glasovnico izgubil, jo dobi v pisarni Slo- venske Ljudske Stranke v »Katoliški Tiskarni«, III. nadstropje.

Natančno pazite, da daste glasovnico I. razreda v belo kuverto, glasovnico II. razreda v modro kuverto in glasovnico III. razreda v rdečo kuverto. Če bi se zmotili in zamenjali, je glas neveljaven.

Kuverto, v kateri je glasovnica, se mora zalepiti in paziti, da se kuverta ne pokvari, ker sicer postane glas neveljaven.

Volitev se vrši v nedeljo 23. aprila od 10. ure popoldne do 4. ure popoldne. Vsak volilec naj pravočasno pride na volišče z vo- lilno kuverto, v katero naj prej že doma da glasovnico in naj ku- verto dobro zalepi. Ne glasovnice, ne kuverte, ne prej, ne pozneje ne kažite nasprotnikom, da Vas ne osleparijo! Na volišču pokaže volilec predsedniku legitimacijo, nakar mu izroči zalepljene kuverte. Predsednik položi zaprto kuverto v za to določeno posodo in je tako, ker so vse kuverte enake, zagotovano, da noben ne bo izvedel, kako je volilec volil.

Volilec III. razreda oddaja samo eno glasovnico v rdečo ku- verti, po dve glasovnici in dve kuverti pa oddaš, ako si volilec I. ali II. razr- da, ker voliš tako tudi v III. razredu.

Vsak volilec I in II. volilnega razreda ima istočasno opravi- ti tudi volitev za III. razred.

Na katerem volišču kdo voli, ima vsak zapisano na vo- lilni izkaznici.

Vsak volilec in vsaka volilka mora priti na volišče, ker je volilna dolžnost, sicer je kaznovan!

Vsak volilec pomni: ne gre se za osebo, gre za stranko. S stranko voli!

Volitev je tajna, zato se ni nikomur nič bati, ako vo- li tako, da se razmere na magistratu res temeljito izpremene!

Vabimo na krščanski ženski shod

ki se vrši na velikonočni ponedeljek
17. aprila ob 5. uri popoldne v veliki
dvorani „Uniona“.

Dnevni red:

„Krščanska žena in javno življenje“

govori dr. Ivan Šusteršič.

Somišljenice „Slovenske Ljudske Stranke“,
prihite na shod vse, ki hočete, da bodi
Ljubljana poštena, res bela!

Proč z ljudmi, ki govore, da bodo podrl
spovednice, in ki pišejo, da hočejo pri nas
uvesti ločitev zakona, protiversko šolo in
portugalske razmere!

Proč s tistimi, ki se v svojih listih nor-
čujejo in ženske častil!

Agitirajte povsod za veliko udeležbo!

Na velikonočni ponedeljek vse v „Union“

Ženski odbor.

Vstaja v Albaniji.

Danes ni došlo veliko novih poro-
čil o vstaji Albancev, ki so se dvignili
proti Turkom, da izvojujejo samoupravo.
Sploh se evropski svet malo zanima
za albansko vstajo. Italijani, so popol-
noma pripravljeni, da če se jim bo
zdelo potrebno, v Albaniji intervenirajo.
Najbolj rezervirana je naša država,
ki se niti ne zmiha, da jo požigajo
Turki katoliške cerkve v Albaniji, dasi
je zaščitnica albanskih katoličanov. Se-
veda, gre zgolj za katoličane, če bi Tur-
ki skrivili las kakemu avstrijskemu ali
mažarskemu židju, bi gotovo že na ju-
dovsko komando mobilizirali. O vstaji
so došla danes sledeča poročila:

Turki in albanska vstaja.

Poveljnik turške divizije v Skadru
poroča v Carigradu, da je dobila turška
posadka v Tuziju strelivo in živila.
Turki so zasedli gorovje pri Vuksale-
kaju. Ker je Muhidin že zasedel s svoji-
mi vojniki ceste, je zopet omogočen pro-
met med Skadrom, Kastratijem, Hel-
mom in Tuzijem. Turki so dobro zased-
li postojanke pri Šipkaniku in Tuziji.
Bojev z vstajši ni že dva dni. V boju dne
12. t. m. so izgubili Turki enega stotni-
ka in 21 vojakov, dva poročnika in 18
Turkov je pa bilo ranjenih.

Črnogorci in Turki.

Črnogorski zastopnik v Carigradu
se je 13. t. m. dolgo časa posvetoval s
turškimi zunanjimi ministrom, ker se
očita Črnogorci, da podpira albanske
vstaje. Odločno je zavrnil očitanja, da
Črnogorci podpira vstajo, priznal pa,
da se mogoče posamezni Črnogorci ude-
ležujejo vstaje. Črnogorci ostane nev-
tralna. Končno je zahteval, naj Turki
črnogorsko mejo zaščitajo z močnim
vojaškim kordonom, da ne bodo mogli
vstaji vdreti v Črnogoro, kar je turški
zunanj minister tudi obljubil. Črno-
gorski kralj Nikolaj je z ozirom na al-
bansko vstajo odgovoril svoje namerava-
no potovanje v Rim in se poda najbrže
šele septembra v inozemstvo.

Velevlasti in albanska vstaja.

Iz Rima se poroča, da so zastopniki
velevlasti v Carigradu opozorili turško
vlado, da nastanejo radi albanske vsta-
je lahko mednarodni zapletitaji brez
vsake potrebe, ker Turčija lahko ugodni
željan Albancev, ne da bi trpela sulta-
nova avtoriteta.

Kje se bo volilo v Ljubljani?

Vse ženske - volilke volijo v poslop-
ju mestnega deklškega liceja, Bleiwei-
sova cesta št. 23, v treh voliščih, za ko-
jih vsako se postavi ena volilna komi-
sija, in sicer po sledečem redu:

Ženske - volilke začetnih črk volijo:

A do J

v telovadnici v pritličju,

K do P

v učilnici v I. nadstropju,

R do Ž

v risalnici v II. nadstropju.

Vsi ostali volilci - upravičenci, t. j.
oni moškega spola — bodisi da izvršu-
jejo volilno pravico osebno ali kot za-
stopniki, odnosno pooblaščenici, volijo
po skupinah v naslednjem določenih
na nastopnih voliščih:

Volilni upravičenci začetnih črk volijo:

A in B

v vrtni dvorani hotela »Ilirija«, Kolo-
dvorska ulica.

C, č in D

v telovadnici I. drž. gimnazije, Toma-
nova ulica.

E, F in G

v telovadnici II. državne gimnazije
Poljanska cesta.

H, I, potem J do vštete št. 2700 imenika

III. volilnega razreda

v dvorani »Rokodelskega doma«, Ko-
menskega ulica št. 12, I. nadstropje.

**J (vsi ostali, všteti vse dodatne vpisa-
ne) in K do vštete št. 3400 imenika III.**

volilnega razreda

v veliki dvorani hotela »Union«, vhod
skozi duri v Franciškijski ulici.

L

v šolski dvorani mestne deklške osem-
razrednice pri Sv. Jakobu, Sv. Jakoba
trg.

M

v pritlični veliki učilnici mestne dekl-
ške osemrazrednice pri Sv. Jakobu, Sv.
Jakoba trg.

**N, O, potem P do vštete št. 5400 imeni-
ka III. volilnega razreda**

v telovadnici I. mestne deklške ljud-
ske šole, Komenskega ulica.

**P (vsi ostali, všteti vse dodatno vpisa-
ne) v pritlični učilnici I. mestne dekl-
ške ljudske šole, Komenskega ulica.**

R

v mali dvorani v »Narodnem domu«,
pritličje, dvorana trgovskega društva
»Merkur«, S do vštete št. 7000 imenika

III. volilnega razreda

v veliki dvorani v »Mestnem domu«,
vhod od Streliške ulice.

**S (vsi ostali, všteti vse dodatno vpi-
sane) in Š**

v veliki dvorani v »Mestnem domu«,
vhod nasproti mestni ledenici.

T in U

v telovadnici II. mestne deklške ljudske
šole, Cojzova cesta.

V in W

v pritlični učilnici II. mestne deklške
ljudske šole, Cojzova cesta.

Z in Ž

v mali dvorani v »Ljudskem domu«,
Streliška ulica št. 12, I. nadstropje.

Ljubljanske novice.

Ij **Zmago Pravice** praznujemo dan-
es. Kje so danes nasprotniki kršča-
nstva? Kje je danes njihova ošabnost?
Skriti morajo pod hinavsko krinko
svoje nazore, ki so nekoč pribili Izveli-
čarja na križ. Kako velik stoji On z za-
stavo zmagovalstva v roki, kako majh-
ni so njegovi nasprotniki. Kako molče
danes tisti, ki se navadno rogajo kr-
ščanstvu. Krščansko ljudstvo danes
proslavlja Njega, ki je sebe dal, da je
svet odrešil. In vstalo bo povsod tudi
krščansko ljudstvo, da pripori povsod
zmago Pravici in Resnici. Beli Ljub-
ljani veselo vstajenje!

Ij **Somišljeniki Slovenske Ljudske**
Stranke vsi na velikonočni ponedeljek
ob deseti uri popoldne na shod v veli-
ko dvorani »Uniona«. Govori dr. Jan.
Ev. Krek in več drugih govornikov.
Agitirajte za veliko udeležbo!

Ij **Somišljenice Slovenske Ljudske**
Stranke vse na velikonočni ponedeljek
ob 5. uri popoldne v veliko dvorano
»Uniona«. Govori dr. Ivan Šuster-
šič. Vse na shod!

Ij **Umrli** je včeraj rekviziter dežel-
nega gledališča G. Sch w a r z. Sestra,
meščanska učiteljica iz Plzna, ki ga je
prišla za praznike obiskat, ga je dobila
mrtvega. N. v m. p.!

Ij **Vincencijeva konferenca sv. Pe-
tra v Ljubljani** naznanja, da se vrši
konferenca zaradi praznika v torek, t.
j. 18. aprila 1911 točno ob 6. uri zvečer
v Marijanišču.

Ij **Nova velevažna iznajdba** se je
posrečila železničnemu uradniku v
Ljubljani g. Zvonimiru Masle. Iznajd-
ba je zelo zanimiva in svetovnega po-
mena. Treba je še primernega izboljša-
nja, nakar priobčimo njen popis. Raz-
stavljena bo tudi v Ljubljani.

Ij **Nesreči**. Nogo si je zlomil vče-
raj g. Doktorič. Ista nesreča je za-
delala včeraj tudi slikarskega mojstra g.
Tomaža Bricelja star.

Ij **Slovenska Filharmonija** koncer-
tira na velikonočno nedeljo in veliki
ponedeljek pod osebnim vodstvom ka-
pelnika g. Ed. Czajaneke v hotelu »Ti-
voli«. Začetek koncertov ob pol štirih
popoldne, oziroma ob pol osmih zvečer.
Vstop prost.

Ij **G. Fr. Doberlet** star. je prišel, ka-
kor se nam poroča, na nemško kandi-
datno listo brez svoje vednosti in je
na merodajnem mestu sporočil, da ni-
kakor ne kandidira.

Ij **Ljubljanska policija** si je ustano-
vila podporno društvo, kakršnega ima-
jo že po mnogih drugih mestih in tudi
državna policija je organizirana. Dru-

štvo je popolnoma nevtrarno in zasle-
duje samo interese, kateri bi ga zamog-
li dovesti vsaj do onega cilja, kakršne-
ga so dosegla že vsa tovrstna strokovna
društva. To je najnovejši pojav, da so
se varnostni organi tudi pri nas sami
po sebi začeli zavedati dolžnosti in prav-
ic, katere jim pripadajo kakor vsem
drugim stanovom. »Podporno društvo
za mestno policijsko stražo ljubljansko«
je že začelo delovati in ima v prav-
ilih redne, ustanovne, podporne in
časne člane. Ne samo o naši policiji,
marveč o splošni ti organizaciji hočemo
svoj čas priobčiti zanimivo in obširno
poročilo, ljubljanski Hermondidi pa že-
limo: Pridi srečno do zaželjenega cilja!

Ij **Aretovan** je bil včeraj popoldne
na Bleiweisovi cesti neki A. N., ker se
je po § 516 k. z. hudo pregrešil. Sramo-
tilca npravnosti je policija že dlje časa
zasledovala, a je bil ves trud do sedaj
brezuspešen. Ker je bil postal pa kar
na ulici že čez mero predrzen, ga je baš
ta predrznost dovela do usode. Pri
aretaciji se je bila nabrala velika mno-
žica občinstva.

VSTAJA FRANCOSKIH VINIČARJEV.

Vstaja ponehava.

Dne 13. t. m. so zasedli vojaki celo
Champagno. Korno poveljstvo je poro-
čalo, da bodo s silo zadušili vsak poiz-
kus obnoviti plenjenje. V Verneusu se
je končala vstaja brez krvolitja. Noč od
13. na 14. je bila mirna. Zaprlji so 34
oseb, ki bodo obtoženi zaradi sabotaže
v zvezi s plenjenjem.

Zaradi vstaje se podraži šampanjec.

Ker so viničarji velikanske množi-
ne šampanjca spustili na cesto, je go-
tovo, da bodo cene šampanjcu posko-
čile.

ITALIJANSKE NOVE VOJNE LADJE.

V »Stampie« izjavlja italijanski
mornariški minister, da gradi zdaj Ita-
lija štiri dreadnoughte. Prvi bo dogra-
jen v prvi polovici bodočega leta in spo-
soben za službo, dva bosta sposobna za
službo v prvi, četrti pa v drugi polo-
vici leta-1913. O zgradbi petega dread-
noughta niso še ničesar odločili. Poleg
navedenih štirih dreadnoughtov grade
zdaj Italijani tudi štiri oklopne križa-
rice, 32 torpedovk in 10 torpednih ru-
silcev.

Štajerske novice.

š **Liberalna prognoza o volitvah na**
Spodnjem Štajerskem. Pred kratkim
časom so imeli liberalni poglavarji po-
svetovanje o svojih šansah pri državno-
zbornskih volitvah in prišli po dolgem
tuhtanju števil in poročil iz volilnih
okrajev do sledečega klavnega za-
ključka. V vol. okraju Maribor, desni
breg, Bistrica in Konjice, hočejo milost-
no Piškega prepustiti, da se naj ravsa s
Štajercijanci in okraj obdrži sloven-
stvu (okraj je popolnoma siguran za S.
K. Z.); v ptujsko - ormoškem okraju so
vse upanje stavili na Ploja, pa to upa-
nje je sedaj po vodi splavalo; v okra-
jih Maribor levi breg — Št. Lenart —
Zg. Radgona — Ljutomer, hočejo Roš-
karju malo ponagajati, (tako žele dr.
Gorišek in še nekateri drugi); istotako
hočejo ponagajati Vrstošku v slov.
graškem okraju in dr. Korošcu v koz-
janskem okraju. Preglavice jim dela
Celje in Brežice. Glede Celja upajo, da
se Roblek da pregovoriti, ker drugega
kandidata nimajo, generalom pa je
grozdje prekislilo; po njihovem mnenju
more le Roblek držati okraj (seveda je
ta sodba zelo optimistična, sodeč po
zadnjih deželnozbornskih volitvah, ko je
S. K. Z. v kmečki in splošni kuriji do-
bila znatno večino). Največja ugan-
ka jim je vol. okraj Laško (Trbovlje—
Sevnica — Brežice); l. 1907. jim je moč-
na kandidatura Roš (za tedanje razme-
re!) prinesla 150 glasov nad soc. demo-
kracijo, med tem ko je dr. Benkovič
na se zedinil 4432 glasov S. K. Z., brez
vsake tuje pomoči. Vsled razmer, ki
so se po nekaterih liberalnih občinah
korenito izpremenile, vsled apatije in
desorganizacije njih volilstva in iz dru-
gih, mladinom dobro znanih razlogov,
bi njihov kandidat le za druge kostanj
iz žerjavice pobiral. Tudi kandidata
iščejo z lučjo, pa ga ni dobiti, da bi šel
za »Kanonenfutter«; kajti streljalo se
bo z največjim kalibrom. Mladini so
tedaj sklenili kandidatu S. K. Z. delati
nekaj težav; uvidevajo pa pri tem, da
jim ravno v tem okraju najmanj rožice
cvetó. — Ni čuda, da se mladinom vse
odtujuje. Pripomnimo še, da je to z a-
n es l i v o poročilo prava slika razpo-
loženja pri mladoliberalni stranki.

š **Zopet nova podružnica »Schul-
vereine« v mariborski okolici.** V Račah
se ustanovi v kratkem šulvereinska po-
družnica, katere namen bo, pripravljati
tla za novo šulvereinsko šolo. Na čelu
tega gibanja stoje železniški uradniki

v Račah in Pragerskem ter nekateri ne-
zadovoljni renegatje. Ker je gotovo, da
naši narodni nasprotniki od drznega
sklepa ne bodo odjenjali, je edina od-
pomoč ustanovitev podružnice »Sloven-
ske Straže«. Rodoljubli, požurite se in
ustanovite za Rače in okolico prepo-
trebno podružnico!

š **Maliku slaba prede.** Vsenemški
kričač Malik je dobil v svojem doma-
čem mestu občutno brco, ki mu bo go-
tovo še potem zvenela po ušesih, ko bo
zgubil svoj dosednji mandat. Nemcem
samim že preseda Malikovo nerodno
vpitje in komaj čakajo trenutka, da bi
se ga iznebili. Če se bo krščanskosocial-
na stranka dobro držala, utegne pri-
oži volitvi prodreti njen kandidat. Je
torej veliko vprašanje, če bosta Malik
in Wastian sedela v bodoči zbornici.

š **Štajercijanci** imajo na velikonoč-
ni ponedeljek v Mariboru »konferenco
zaupnikov«.

š **Cigani** se klatijo zopet po Spod-
njem Štajerju. Na Pragerskem so oro-
žniki aretirali celo bando teh uzmovi-
čev, ki so napravili po gostilnah vse
polno dolgov in so si prilastili več tu-
jega premoženja.

š **Odlikovanje.** Gospa Leopoldina
Rakusch je bila od cesarja odlikovana
z zlatim zaslužnim križcem s krono za
zasluge. Dne 12. aprila jej je okrajni
glavar celjski baron Müller izročil
omenjeni križec.

ZAVAROVANJE MONOPOL.

Italijanski ministrski predsednik
Giolitti namerava predložiti zbornici
načrt, ki se bavi z **monopolizovanjem**
zavarovanja. Ta predlog je hudo raz-
burila borzne kroge in delnice tu- in
inozemskih zavarovalnih družb so na
domačih borzah hudo padle. Tako so
padli Assicurazioni Generali takoj prvi
dan po tej novici za okroglo 115 kron.
Giolittijev predlog bi globoko posegel
v današnji način zavarovanja ter bi or-
ganizoval nekako splošno zavarovanje
v državnem okviru. Državna uprava bi
dobila nov vir dohodkov, ki se sedaj iz-
raža v 100 do 120 odstotnih dividendah
privatnih zavarovalnic. Toliko namreč
znaša dejanska dividenda mnogih za-
varovalnic, da ne pokažejo take v bi-
lanci, so krivi mnogi oziri: obdačenje
in drugi motivi, ki vodijo družbo do
vedno večjih dohodkov. Saj se iz tega
dobička vplačuje del glavnice, ti in oni
fondi z najrazličnejšimi imeni, tako da
se morejo dohodki skriti in se razdeli
»samo« 15 do 20 odstotna dividenda.
Novica o predlogu Giolittijevem je bila
kmalu dementovana, vendar je zado-
stovala, da so padle delnice za dobrih
100 K.

Dr. Č.

Razne stvari.

Ustanova za boj proti jetiki. V New
Yorku je umrl na jetiki milijonar Pa-
tien. Zapustil je ustanovo 2 milijonov
dolarjev za preiskovanje in zdravljenje
jetike. Pred nekaj leti je vseučilišču v
Ilinoisu dal v ta namen 5 milijonov do-
larjev, tako da je v ta namen dal skup-
no 7 milijonov dolarjev.

Stavke na Dunaju. Stavka kroja-
skih pomočnikov je tudi na Dunaju
prenehala. Danes preneha na Dunaju
tudi stavka mesarskih pomočnikov,
ker je 300 mesarskih mojstrov napra-
vilo s pomočniki nove pogodbe.

Milijonarjeva oporoka. Večkratni
milijonar dr. Jožef Senta v Kašavi je
zapustil več stotisočakov za dobrodel-
ne namene. V oporoki je zahteval, naj
sežgo njegovo truplo na grmadi v goz-
du, pepel naj pa porabijo za gnoj. Svo-
jim dolžnikom je odpustil vse dolgove.
Oporoko je končal trivialno: »Finita la
comedia! Pfej!«

Kuga v Odesi. Uradno se poroča,
da je umrlo v Odesi več oseb na kugi.

Rop v florentinski stolnici. V slav-
noznani florentinski stolnici so ponoči
13. t. m. roparji oropali vse dragoceno-
sti, vredne 80.000 lir.

**Samoumor afričanskega preisko-
valca.** Znani afričanski preiskovalec
in časnikar Agosto Franzoi se je ustre-
lil 13. t. m. v svoji vili pri Turinu. Star
je bil 60 let.

Zgorela cela vas. Več otrok zgo-
relo. V občini Vizvar na Ogrskem je 14.
t. m. uničil požar celo vas. Zgorelo je
20 hiš. Tudi več otrok je zgorelo. Ga-
siti vsled hudega vetra ni bilo mogoče.

Cilinder, nevaren zdravju. Nek pa-
riški zdravnik je dognal, da je cilinder
jako neprimerno pokrivalo nervoznim
ljudem. S poizkusi je dognal, da zna-
ša temperatura v notranjosti cilindra
30 stopinj Celzija, kadar je zunaj 20
stopinj toplote. Pri 32 stopinjah zrač-
ne temperature znaša ista pod cilin-
drom 40 stopinj. Ta visoka tempera-
tura pa more, kar je čisto naravno, po-
vzročiti pri človeku pojave nervoznosti.

Zakladi denarja. Iz New Yorka
poročajo, da so v kraju Sainin-Brelade

v državi New Jersey izkopal velike zaboje, polne zlatih novcev. Skupna vrednost odkritega zaklada se ceni na poldrug milijon dolarjev.

Smrt v spovednici. V občini Herczeg Szanto je, kakor se poroča, zadela kap ondotnega župnika Andreja Zara, ko je spovedoval v cerkvi.

Šole in gostilne na Ogrskem. Po ravnokar objavljenem statističnem izkazu je imela Ogrska koncem leta 1908. 16.547 elementarnih šol in 66.220 gostiln. Na 1800 duš je prišla šola ena šola, na 250 duš pa ena gostilna. Pri tem pa se uničuje na Ogrskem namen ljudske šole še s tem, da se za ne-mažarske grade mažarske šole in da se pouk omejuje samo na učenje mažarskega jezika. To seveda imenujejo Mažari »nacionalno šole«!

Štiri umore priznal na smrtni postelji. Letos sredi februarja so v Salzderheldnu pri Göttingenu našli na cesti nekega 40 let starega Italijana na smrt bolnega ter so ga izročili v bolnišnico. Pri njem so našli izkazila na ime Luigi Zambieri. Kmalu nato je v bolnišnici umrl. Malo pred smrtjo pa je izpovedal zdravniku, da je v času od 16. aprila do 31. oktobra preteklega leta zagrešil v Šleziji tri umore, pozneje pa še 31. oktobra enega v Harzu. O posameznostih teh umorov ni mogel ničesar več povedati, ker mu je smrt zaprla usta. Državno pravdnštvo v Göttingenu skuša s pomočjo herolinske kriminalne policije celo stvar pojasniti.

325 odstotne dividende donaja kavčuk akcionarjem londonske družbe »Pataling Rubber Estates sindikat«.

Zanimiva iznajdba. Kmalu se bodo porabljale tudi ulice za reklamo. Neki Francoz je namreč iznašel zanimivo iznajbo. To je bicikelj na treh kolesih. Zadnja dva kolesa imata na platiščih črke. Te črke so v zvezi s črnilom, tako da se same namakajo. Treba ni druzega, kakor na platišča zadnjih dveh koles postaviti črke, kakršne si kdo izbere za reklamo, potem se pa voziti po cestah. Seveda morajo biti ceste trdo tlakovane. Toda vozilo se ne bode samo po sredi, ampak tudi pri kraju, kjer so po vsakem večjem kraju trdi hodniki. Mož bode šel na trikolesnico, pa jo gonil kakor navadni bicikel ter bode lahko v enem dnevu popisal več cest. Na asfaltu se rabi navadno belilo, na krajnih hodnikih pa črnilo. More se napraviti tudi tako, da daje vsako kolo svojo barvo. Iznajdba je patentovana. V kratkem nemo pričakovati, da bodo ceste po vseh večjih mestih vse pisane.

Milijonar po nedolžnem v ječi. Iz Bruselja se poroča 12. t. m.: Skoro en mesec je predsedal v ječi angleški milijonar Brandreth, ki ga je lastnik hotela, v katerem je stanoval, naznanil oblasti zaradi sleparstva in pusto-lovstva. Brandreth je namreč jemal pri raznih tveganjih potrebščine na kredit, ker je spremenil smer svojega potovanja in ni pravočasno dobil čeka. Izposodil si je vsled tega tudi od hotelskega natakarija manjšo vsoto denarja. Ker se pa milijonar ni mogel zadostno legitimirati, so ga naznanili oblastem in sodnik ga je obsodil na dve leti ječe. Več kot dva meseca je rabila justična uprava, da je dognala, da so Brandrethove navedbe resnične. Milijonar je uležel vsled postopanja belgijskih oblasti ugovor diplomatskim potom.

Neumna smrtonosna stava. V Cvi-tavi sta stavila trgovec Rabe in neki agent, da bo Rabe izpil 15 kozarcev žganja. Rabe je pojedel nekaj krompirja s sirom in nato res izpil 15 kozarcev žganja, a je nato izgubil zavest, čez nekaj ur je bil že mrtev. Agent, ki se je tudi napil, se je pa zaletel v pijanosti v neko izložbeno okno z glavo, ga razbil in se na glavi zelo nevarno ranil.

Natakarica v hlačah. V Rendsburgu je kaznovala policija nekega gostilničarja, ker je stregla natakarica gostom oblečena v moderne nove hlače. Zdal bo razsodilo še sodišče, če so hlače primerna obleka gostilniških natakaric.

Zanimiv pojav narave. V Peligani-ji so našli na neki gori veliko luknjo, ki jo prej ni bilo. V njej je več skal, ki jih preje tudi ni bilo. Sodi se, da je napravil luknjo meteor, ki so ga videli 10. t. m. pri Messini in ki je med strašnim pokom eksplodiral.

Krompir primeren za shranjevanje **diamantov.** Od stare obleke in opreme naših žensk je kinč najmanj podvržen hudomušni izpreminjajoči se modi. Pač so enkrat bolj cenjeni biseri in diamanti, drugič zopet temnejši kameni, rubini, smaragdi in safiri, toda popol-

noma iz mode ne izgine pravi, res dragoceni kinč. In ravno dandanes, v času splošne druginje, se dičijo v veliki meri ljudje z dragocenostmi, in zlasti v višjih krogih, bržkone ne boljših, uganjajo z dragocenimi kameni luksusa, kot še nikoli. Seveda nastaja pri tem vprašanje, kako se najbolj shranjuje dragocen kinč. To se more zgoditi na več načinov. So aristokratske dame, ki imajo svoj kinč vedno spravljene v bankah ter nosijo čudovito podobna ponarejena okrasja. Druge zopet, ki nimajo najbolj dragocenih predmetov, svojega kinča doma, si ga puste prinesiti le za največje svečanosti iz jeklenih shramb velikih mestnih bank. Toda največ takih aristokratskih žensk se zadovoljuje s tem, da spravljajo zvečer, ko pridejo s kake pojedine ali veselice, zapestnice, uhane, prstane, ovratne verižice in druge take stvari v zato določene usnjene ali baržunaste skrinjice. Za bisere same pa ni boljšega prostora kot na človeškem trupu samem. Kdor je tako srečen, da ima kaj lepih biserov v svoji posesti, stori najbolje, ako jih tudi ponoči ne odstrani z vratu; tako namreč najdalje obdrže svetlikajoči blesek, kar je najlepše pri njih. Tudi diamanti rabijo — kar je pa manj znano — gotovo stopinjo vlažnosti in toplote. Surovi diamant se dostikrat, kadar ga izkopljejo iz zemlje na dan, nenadoma razprši v prah. Zato je dobro shranje-vati diamante v vrečici, napolnjeni z moko. Še boljše pa je, shranjevati jih v — izvoljenem krompirju, kar ima tudi to prednost, da tudi najbolj prebrisan vlomilec ne bo slutil, da so v krompirju dragocenosti.

Razvoj telefona. Najlepši primer o razvoju telefona nam daje mesto Berlin. Pred 30 leti meseca aprila 1881. otvorjen je bil prvi telefon v Berlinu s 33 abonenti, katerih število pa je še isto leto naraslo na 458. L. 1894. je bilo že telefonskih abonentov 28.000. Danes pa ima uradni zapisnik abonentov 1000 strani po tri stolpce, v katerem vsakem je povprečno po 40 abonentov vpisanih. To se pravi, da je sedaj v Berlinu 135 tisoč telefonskih abonentov.

Tekma med zrakoplovom in letalnim strojem. Iz Frankobroda, se poroča, da je dospel 10. t. m. ob pol 2. uri popoldne zrakoplov »Deutschland«. Zrakoplov je spremljal Eulerjev dvokrilni letalni stroj od Darmstadta, kjer sta se oba dvignila v zrak. Eulerjev letalni stroj je vodil enoletni prostovoljec Reichert od darmstadtskega dragonskega polka, ki se je dvignil takrat v zrak, ko je zrakoplov že plul nad darmstadtskim mestom. Reichert je prišel v Frankobrod za šest minut prej kot zrakoplov. Zrakoplov »Deutschland« se je v Frankobrodu spustil na tla ter odplul ob 3. uri proti Düsseldorfu, a se je ob 4. uri zopet vrnil v Frankobrod zaradi neugodnega vremena.

Iz ruskih ječ. V neki peterburški jetnišnici si je pred dnevi večje število kaznjencev prizadelo zelo težke poškodbe. Nekateri so si prerezali trebuh s orodjem, ki so si ga sami napravili ter so se branili zdravniške pomoči. Vzroke tem činom je iskati v »poostrenih« jetniških predpisih. Kaj pa je razumeti v »poostrenih« jetniških določilih v Rusiji, vé vsa Evropa.

Toalete znamenitih pevk. V new-yorški »Metropolitan-operi« se je vršil koncert, na katerem so pele znamenite pevke, Fararova, Delstinova, Homero-va, za temi pa tudi Caruso in drugi sloviti pevci. Vse je bilo že pripravljeno za začetek; čez pol ure je bilo treba pričeti s koncertom. Reditelj je pozval pevke, naj nastopijo na oderu. Pevki Homer in Destin ste odšli na oder, ko ste se pa zagledali, ste obstali, kakor kameniti. Gledali sta druga drugo, nepremično, polne zaničevanja. Kaj je bilo? Obe ste imeli popolnoma enaki obleki: enako barvo, enake nuanse naita, vse do pičice enako. »Kako je mogoče, da vi, madama, imate enako obleko kot jaz?« se je srdila Destinova. — »A kako to, da imate vi isto obleko kot jaz?« odgovarjala je Homero-va vsa besna. No, dognalo se je, da naročati obe pevki svoje toalete pri isti pariški tverdi. Pevki sta izjavili, da ne moreti nastopiti v enakih oblekah, kar je tudi priznal ravnatelj opere, ki ju je prosil, naj ena izmed njiju spremeni toaleto. Končno se je posrečilo ravnatelju, da je pregovoril Destinovo, da se je preoblekla in nastopila v koncertu. Sedaj je seveda veliki revež pariški krojač, ki je dobil obe obleki nazaj in izgubil naročila.

Telefonska in brzojavna poročila.

VLADARSKI ODISKI.

Dunaj, 15. aprila. Bolgarski car obišče našega cesarja na Dunaju ali v Islu. Kralj Peter obišče cesarja Franca Jožefa v Budimpešti. Prestolonaslednik Fran Ferdinand obišče poleti nemško cesarsko dvojico.

SLOVENSKE KANDIDATURE V TRSTU.

Trst, 15. aprila. Društvo »Edinost« je sklenilo, da kandidira v Trstu slov. kandidate in sicer v I. okraju prof. Mandiča, v II. dr. Rybača, v III. dr. Vilfana in v IV. Ivana Škrjanca.

OBČNI ZBOR »SCHULVEREINA«.

Praga, 15. aprila. Z ozirom na letošnje državnozborske volitve letošnji občni zbor nemškega šulferajna ne bo o Binkoštih, kakor običajno druga leta, marveč pozneje.

OGRSKO - RUMUNSKA BANKA.

Veliki Varaždin, 15. aprila. Grof Štefan Tisza dela na to, da se ustanovi ogrsko-rumunska banka. Tisza je potoval nedavno na Nizozemsko, da dobi potreben denar na nizozemskem denarnem trgu.

TOŽBA RADI RAZŽALJENJA ČASTI PROTI GROFU ADALBERTU STERNBERGU.

Trutnov, 15. aprila. Okrajno sodišče v Chrudimu bo 18. t. m. razpravljalo o tožbi, ki jo je vložil proti bivšemu znanemu poslancu Sternbergu urednik lista »Osvita Lidu«, katerega je Sternberg razžalil ob neki porotni razpravi.

PRVI VOJAŠKI ZDRAVNIK DOCENT NA OGRSKEM.

Klausenburg, 15. aprila. Na medicinski fakulteti Franc Jožefove univerze je postal docent honvedni štabni zdravnik dr. Avrel Anka. Predaval bo o vojaški kirurgiji.

VINIČARSKA VSTAJA NA FRAN-COSKEM.

Pariz, 15. aprila. Poveljnik 6. armadnega zbora je, ko je prvič videl, kako so viničarji pustošili, zaklical: »To je najstrašnejša podoba opustošenja, ki sem jih dozdaj videl.«

Pariz, 15. aprila. Zastopniki šest-najstih občin, po katerih bivajo viničarji, so objavili izjavo, v kateri protestirajo proti plenjenju in požigom ter dolže anarhiste, da so povzročili vstajo.

Pariz, 15. aprila. Zdal, ko se lahko trdi, da je končana vstaja francoskih viničarjev, se šele zna, kakšno škodo da je napravila vstaja. Viničarji so razbili 6.000.000 šampanjskih buteljk. Škodo cenijo na 20.000.000 frankov.

Pariz, 15. aprila. V krajih, kjer je divjala viničarska vstaja, je danes mir.

VSTAJA ALBANCEV.

Carigrad, 15. aprila. Turške čete so zasedle Sanaa.

PRASKI MED TURŠKIMI IN BOL-GARSKIMI VOJAKI.

Carigrad, 15. aprila. V četrtek je streljala bolgarska straža pri Vasiliku na turško stražo, ki je streljala nazaj. Bolgari so ustrelili enega turškega podčastnika in enega vojaka.

GARIBALDI IN ALBANSKA VSTAJA.

Rim, 15. aprila. Nasproti poročilom, da zbira Ricciti Garibaldi prostovoljce, ki bi šli na pomoč albanskim vstašem, se poroča iz Rima, da je Ricciti Garibaldi življenja sit, bolan mož, ki hodi po bergljah in ki je popolnoma nesposoben hoditi po albanskih gorah, ker se po stopnicah težko hodi.

VELIK GOZDEN POŽAR NA FRANCO-SKEM.

Pariz, 15. aprila. Gozdi v Basca-rassu, departement Landes, so pričeli te dni goreti. Požar je uničil 1500 ha gozda. Le s težavo so zadušili požar.

TORNADO V AMERIKI.

New York, 15. aprila. Tornado, ki je divjal v četrtek na američanskem zahodu, je napravil veličansko škodo. Pogrešajo 22 oseb.

PO ROPARJIH ZVEZANA 36 UR.

Lugos, 15. aprila. Na Ogrskem v Bernyestu so roparji vdrli v hišo gostilničarja Avrameczkua, zvezali gostilničarko in oropali 600 kron. Gostilničarko so našli šele čez 36 ur. Orožniki so roparje, kmeta Nikolaj Korkan in Ivan Balbure izsledili in izročili sodišču.

TRIJE BRATJE ZGORELI.

Praga, 15. aprila. V gozdu Ponor, ki je last judovske tvrde Seidner &

Comp., se je vnela koča, v kateri so pre-nočevali drvarji; pet oseb. Koča je tako hitro gorela, da sta se rešila le dva dr-varja, trije bratje, Mihael, Vaziljev in Piridon Rus so pa zgoreli.

TAČNA CENA.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 15. aprila.

Pšenica za april 1911	12.39
Pšenica za maj 1911	11.18
Pšenica za oktober 1911	10.02
Rž za april 1911	8.85
Rž za oktober 1911	8.42
Oves za april 1911	9.01
Oves za oktober 1911	8.45
Koruzica za maj 1911	5.87

Zahvala.

1229

Povodom prebitke izgube našega pre-ljubega sina, oziroma brata, strica in svaka, gospoda

Konrada Klinar

c. kr. poštnege oficijanta

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo za vse izraze sožalja in iskrenega sočutja, kakor tudi za darovane krasne vence.

Osobito se zahvaljujemo pokojnikove-mu predstojniku, g. c. kr. nadpoštarju Robertu Tomiz, ki je preskrbel spremstvo; stanovskim kolegom in poštним usluž-bencem iz Jesenic, Jesenic-Fuzin, Lju-bljane, Gorice in Trsta, ki so bili ali osebno ali pa po odposlancih zastopani, zastopnikom c. kr. železn. oskrbovalne sekcije na Jesenicah, gg. stavb. komisar-jema Kunst-u in Schmidt-u, uradničemu osobju c. kr. železn. obratnega urada na Jesenicah, na čelu jim postajenačelnik nadofical g. Viktor Ječminek, želez. de-lovodju g. Jerše-tu iz Lesec, c. kr. fi-nančne straže oddelku na Jesenicah, ce-njenemu učitelstvu na Jesenicah, v Ka-mnigoric in Kropi, gg. uradnikom kranjske obrtne družbe na Savi in ne najzadnje uglednim društvom »Gleda-liško društvo« in »Sokol« na Jesenicah in »Pevsko društvo« v Kropi, zadnje za v srce segajoče žalostinke pod vods vom g. nadučitelja Pleničar-ja, kakor sploh vsem prijateljem in znancem za mnogo-število pogrebno udeležbo.

Končno še naša najiskrenejša zahvala posestniku pogrebnega zavoda na Jese-nicah, g. Filipu Lazar, katerega neumor-nosti se imamo zahvaliti za tako lepo vsplati spreved, kakor tudi točnosti g. Doberlet-a v Ljubljani, s katero nam je stavil konje in mrtvaški voz za pre-peljavo iz Jesenic v Kropo na razpolago.

Kropa, dne 15. aprila 1911.

Za.ujoči ostali.

Izjava.

Obveščam, da nisem plačnik za nikake dolgove svoje žene **MARIJE MÜLLER.**

Spodnja Šiška, 15. aprila 1911.

1239

Eduard Müller.

Dr. Ed. Šlajmer

ne ordinira

od 16. do

26. aprila

1234

Prodajo se v Kranju na živahnem prometnem prostoru

4 stavbene parcele

Pojasnila daje gosp. I. Soklič, pekovski mojster v Kranju. 1240

Sromeljsko vino

z gorice majorja Fridolina Kavčiča je na prodaj, in sicer 30 hl rdečega in 20 hl belega. Pojasnila daje iz prijaznosti prof. Fran Brunet, Tivolski grad, Ljubljana. 1240

H. SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

urar, prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var-silvena znamka: „IKO“

Javno priznanje in priporočilo.

Podpisani župnijski urad sprizuje s tem, da je

g. Viktor Berc, slikar in pleskar v Celju v tukajšnjem župnišču in župni cerkvi Matere Božje na Dobrni, v njegovo stroko spadajoča dela izvršil najpovoljnejše, in sicer po primerani ceni.

Jaz ga z lahko vestjo prav rad priporočam vsem župnijskim in cerkvenim predstojništvom.

Dobrna, dne 8. aprila 1911.

Miroslav Kukovič,

župnik.

1231

Ivan Kacin

Polhov Gradec p. Ljubljani

Izdela valnica harmonijev po najnovejšem ameriškem sistemu. Izdelujejo se harmoniji za cerkve, šole, pevska društva i. t. d.

Sprejemajo se popravila vseh vrst harmonijev, tudi na dom. Na zahtevo se dobijo klavirjate za harmonije, orglje in klavirje, potem jeziki za harmonije, piščalke za orglje in strune za klavirje itd.

Cenik gratis in franko.

Javna zahvala.

Učiteljstvo novomeške petrazredne dekliške šole izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo: slavni novomeški Čitalnici za brezplačno prepustitev svojih prostorov in gledališkega odra, slavnemu p. n. občinstvu za obili obisk ter tako mnogoštevilna preplačila povodom šolske veselice, prirejene dne 9. t. m. v korist revnim šolskim deklicam.

Posebno toplo se pa zahvaljuje za blagohotno in brezplačno sodelovanje slav. novomeškemu salonskemu orkestru, kateri je zlasti in največ pripomogel, da se je šolska veselica izvršila tako krasno ter tako dobro uspela.

Novomesto, 11. aprila 1911.

Učiteljstvo.

1248

Modni kamgarn kakor tudi drugo blago za moške obleke najdete v največji izbiri pri

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Stritarjeva (Špitalska) ulica št. 5.

V prvem nadstropju poseben oddelek za tovarniško skladišče sukna. — 591 — Pošiljajo se tudi vzorci na ogled.

Gostilna v Prešernovi ulici 9 se od 1. maja odda na račun
:: ali v najem. ::
Izve se pri hišnem lastniku št. 7.

1249

Iščem za tukajšnjo podružnico spretnega

1222

poslovodja

špecerijske in železninske stroke, izurjenega v slovenski in nemški korespondenci in knjigovodstvu.

Franz Dolenz, Kranj.

Okusite pivo iz Češke delniške pivovarne v Českih Budejevicah

Je izborno, na plzenjski način varjeno.

1592

Zaloga v Ljubljani: V. H. Rohrmann.

ZALOGE:

Postojna: Emil pl. Garzaroli;
Trnovo: Rudolf Valenčič;
Reka-Sušak: Ante Sablich;
Trst: Schmidt & Pelosi;
— Pulj: Lacko Križ —

Pri večjem jugoslovanskem denarnem zavodu se sprejme

knjigovodja

ki bi bil tudi popolnoma zmo-

žen trgovske korespondence

v slovenskem in nemškem

jeziku. Plača po dogovoru.

Ponudbe do 20. aprila 1911

na upravnništvo „Slovenca“

pod šifro: „I. K.“ 1197

Prodaj svoje obrestonosno 1217

posestvo

v Novem Vodmatu št. 23; polizve se istotam.

Štev. 11405.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski odpošlje tudi letos 10 otrok na stroške mestne občine v pomorski hospic v Gradež. Sprejemajo se v ta hospic le škrofulozni otroci v starosti 6—12 let. Prošnje, opremljene z dokazili o starosti, ubožnosti in pristojnosti ter z zdravniškim spričevalom vložiti je tuuradno do 10. majnika t. l.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 6. aprila 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

1245

St. 235/pr.

Razglas.

Vsled razpisa c. kr. deželnega predsedstva za Kranjsko z dne 7. aprila 1911, št. 835/pr. se bode

nadomestna volitev enega poslanca

deželnega stolnega mesta Ljubljane v deželni zbor vojvodine Kranjske namesto odstopivšega deželnega poslanca dr. Ivana Oražna, ki se ima izvršiti dne 16. maja 1911, vršila v štirih oddelkih in sicer:

1. oddelek za volilce z začetno črko A — H v veliki dvorani „Mestnega doma“ z dohodom iz Strelških ulic;
2. oddelek za volilce z začetno črko J — L v veliki dvorani „Mestnega doma“ z dohodom od strani ob mestnej ledenici;
3. oddelek za volilce z začetno črko M — R v veliki dvorani hotela „Union“;
4. oddelek za volilce z začetno črko S — Ž v veliki dvorani hotela „Union“, oba z dohodom le skozi hišna vrata v Frančiškanski ulici.

Volitev se bode vršila od 8 ure zjutraj do 2 ure popoldne.

To se daje javno na znanje z dostavkom, da bodo na volilnih izkaznicah, ki se volilcem pravočasno dostavijo, vrhutega natančno označena posamezna volišča kakor tudi začetek in konec glasovanja.

Zajedno se daje javno na znanje, da se bode zbrala glavna volilna komisija v smislu § 40 dež. zak. z dne 5. novembra 1893 dne 17. maja 1911 ob 10. uri popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Vsak pri volitvi udeleženi volilec sme, ako se izkaže z izkaznico, stopiti v prostor glavne volilne komisije.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 13. aprila 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

1244

Oblastveno autorizirani in sodno zapriseženi

Ingenieur Ig. Stembov

Ljubljana, Šubičeva ulica 5 Ljubljana

prevzema stavbna vodstva, oddaja strokovna mnenja, izvršuje vse v stavbeno stroko spadajoče načrte, kakor n. pr. za visoke stavbe, vodovode, kanalizacije, ceste, regulacije, parcelacije i. t. d.

818

1233

Prostovoljno sodna dražba nepremičnin.

Nc. I. 372/11
3

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Šoštanju je po prošnji lastnice g. Ivanke Kačič c. kr. notarjeve vdove sedaj v Ljubljani, Gradišče št. 14, naprodaj po javni dražbi zemlj. kn. vl. št. 212 k. o. Šoštanj, h. št. 88 v Šoštanju z vrtom in pritliklami, za katero se je ustanovila vzklicna cena v znešku po 16.000 K. Pod isto se ne bo oddalo. Kaucije je položiti 2000 K.

Dražba se bo vršila dne

1. majnika 1911.

na licu mesta v hiši št. 88 v Šoštanju z začetkom ob 10. uri popoldne.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je po odbitku vknjiženih dolgov s 5% obrestmi od dneva dražbe plačati prodajalki v 2 mesecih.

Dražbene pogoje je mogoče upogledati pri tej sodni sobi št. 3 vsaki dan od 8. do 12. ure popoldne in od 1. do 5. ure popoldne.

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanju

oddelek I, dne 9. aprila 1911.

Finno blago za ženske obleke

najdete v veliki izbiri po ugodnih cenah v veliki trgovini

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Stritarjeve (Špitalske) ulice št. 5.

Došle so tudi novosti perilnega blaga, cefirja, fine svilnene in polsvilnene rute in šerpe. Posebno omenim tudi velikansko izber bele kotenine in modropolana blaga za rjuhe, cvilha za blazine iz prvih tovarn.

Postrežba priznana dobra.

593

Tedenski pregled.

Mohorjeva družba je letos v ljubljanski škofiji nazadovala za 594 udov. Vzroki nazadovanja so različni. Nekateri jemljejo za vzrok slabo vinsko letino. Glavna vzroka pa sta: majhna zavednost ljudstva in liberalizem. — O bosanskih katoličanih je v »Unionu« zelo zanimivo predaval oče Puntigam iz družbe Jezusove. — V Albaniji je nastala velika vstaja. Hočejo samostojno upravo. Vstaji zmaga. — Izšel je protialkoholni katekizem za male in velike ljudi. Stane 10 vinarjev. — Nemški svobodomislci so odpovedali romanje v Rim, ker je zbornica razpuščena. — Kmečka zveza za ljubljansko okolico je naprosila zopet dr. Šusteršiča, da kandidira. — Na Vrhnikih so ustanovili gospodarsko seneno zadruho. — Umrli je v Gorjah veleindustrijalec Jakob Zumer in en dan za njim njegov sin Andrej. — V župno cerkev v Košani so vložili tatovi. — Kranjska ima po novem štetju 525.083 prebivalcev (16.933 več kot leta 1910.). Hiš je na Kranjskem 91.014. — Za notarja v Ljubljani je imenoval justični minister bivšega notarja v Kostanjevici gosp. M. Hafnerja. — Na Koroškem so za slovenski okraj postavili kandidatom za državni zbor g. Grafenauerja. V drugih okrajih se udeležijo Slovenci na celi črti volivnega boja. — Kmečka zveza za novomeški okraj je sklenila kandidirati za državni zbor g. Egena Jarca. — V občini Rekarja vas, dve postaji od Celovca, so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci v vseh treh razredih. — Na Viču so ustanovili patronat Vincencijeve družbe. — Slovanov na svetu je okoli 186 milijonov. — Prvi električni vlak je pričel voziti na nižjeavstrijsko-štajerski planinski železnici, ki vodi v Marjino Celje. — S. L. S. je imela shoda v Podzemlju pri Metliki in v Dragatušu, kjer je bilo pri zadnjih volitvah največ nasprotnih glasov. Na prvem je bilo 400, na drugem 300 ljudi. — Socialna demokracija ni nič vesela volivnega boja, ki se začne. Ves boj socialne demokracije obstoji v tem, da hujska ljudstvo proti državi, liberalne instinkte proti pravicam Cerkve in stan proti stanu. — V Dragomlju je imel shod dr. Krek, ki je pojasnil delo v deželni in državni zboru. — Na Dunaju so našli 1118 Slovencev. Leta 1900 jih je bilo 1329. — Prebivalstvo cele avstro-ogrške monarhije šteje nad 51 milijonov duš. Prekašata nas le Rusija in Nemčija. — Volilski imeniki za deželnozborske volitve v Ljubljani štejejo 3538 volivnih upravičencev, 264 več nego pri zadnji volitvi. — V Gradcu dobimo slovensko poselsko zavetišče. Znano hišo, v kateri je bila gostilna »Pri Andreju Hoferju«, je kupilo društvo sv. Marte za 73.000 kron. — V Carigradu je velik požar uničil 300 hiš, med njimi več javnih poslopij. Škode je do 5 milijonov. — Ljubljano so zapustili domobranci alpinci. Bataljon se več ne vrne. — V Spodnji Šiški je odstopil župan in vsi odborniki. — Nagloma je umrl knjigovodja Ljudske posojilnice g. Franc Kovačič. — S. L. S. je postavila pred velikim zborom v »Unionu« kandidate za občinske volitve. Shodi, ki jih prireja, pričajo, da njena moč med ljubljanskimi volivci vedno bolj narašča. V nedeljo se je vršil velik shod v »Ljudskem domu«, kjer sta gg. Dermastia in Štefe marsikaj zanimivega razkrila. Slovenska Ljudska Stranka je postavila kandidate vseh stanov in iz vseh okrajev. — Komorni pevec Naval-Pogačnik je nastopil v Gradcu z velikim priznanjem. — Na Češkem so Mladočehi in narodni socialci sklenili kompromis ter bosta obe stranki v volivnem boju skupno nastopili. — Nemške stranke so sklepale kompromis za državnozborske volitve, pa se je razbil. — Vpokojen je na lastno prošnjo dr. Šlajmer. — Deželna bolnica kranjska se poveča in se zgradi prosekura, okulistični in porodniški paviljon. — V Cirknici je bil shod Kmečke zveze. Poročal je Gostinčar, ki je zopet prevzel kandidaturu za državni zbor. — V Štepanji vasi je govoril poslanec Povše o potrebi dobrega razmerja med mestom in deželo. — Cela vrsta starih ljubljanskih občinskih svetnikov ne kandidira več. Nekateri so sami odklonili kandidature, drugih si pa liberalci niso več upali postaviti. Stari magistratovci se bahajo okoli, da je liberalna večina gotova stvar. To je zadnja njihova farba. — Gospodinjka šola v Dobropoljah se je zaključila v sredo. To je bil drugi gospodinjki tečaj, ki ga je priredil deželni odbor. Trajal je od 19. februarja do 11. aprila. Gojenk je imel 22. Uspeh je naravnost izborn. — Med nemškimi krščanskimi socialci in svobodomislnimi strankami se je razbil kompromis, za katerega so delali. — Protialkoholnega shoda učitelstva 12. aprila se je udeležilo 60

učiteljev. — Umrli je v uršulinskem samostanu v Ljubljani M. Gabrijela Hinek. Posebno je gojila risanje, slikanje in umetna ženska ročna dela. — Druga pošiljatev argentinskega mesa v Ljubljano leži še popolnoma nedotaknjena. — Viničarji na Francoskem uganjajo grozen vandalizem. Vseh izgrednikov je blizu 12.000.

Godovi prihodnjega tedna.

16. aprila, nedelja: Velika noč. Vstajenje Gospodovo.
17. aprila, ponedeljek: Velikonočni ponedeljek. Varstvo sv. Jožefa.
18. aprila, torek: Apolonij, mučenec; Evleterij, škof.
19. aprila, sredo: Leo IX., papež; Ema, vdova.
20. aprila, četrtek: Marcellin, škof; Neža, devica.
21. aprila, petek: Anzelm, škof; Bruno, spoznavalec.
22. aprila, sobota: Soter in Kaj, papeža mučenca.

Precizijski
896
avtomobili

**LAURIN &
KLEMENT**

akc. dr.

tovarna motornih vozov

Mlada Boleslava

Zastopstvo:
Nicodem & Wetzka
Gradec.

Ali je tržno mleko primerno za dojenčkov hrano? Mleko po mestih je kljub visoki ceni in nadzorstvu po oblastih malokdaj brez bakterij; dostikrat je ponarejeno in predvsem pa za dojenca ni dovolj enakomerno. Kaj naj tedaj napravi mati, katera iz poljubnega vzroka ne more sama dojiti? Skrbi naj za mlečno hrano, katera je sestavljena iz vseh tistih sestavin, ki so za uspevanje otroka potrebne. Tem opravičenim zahtevam gotovo odgovarja v polni meri v 50 letih preizkušena in staro odobrena Nestléjeva otroška moka, ker je popolnoma prosta bolezenskih kali in ima neposnetega planinskega mleka v zadostni množini, da je za njeno pripravljavanje potrebna samo voda. Skatljaja, ki zadostuje vsaj za 25 južin, stane v vsaki lekarni in drogeriji 1 K 80 vin. 698

Poznavalci čaja so letos opozorjeni na Messmerjev takomenovani cesarjev čaj. Ta čaj ruske vrste je najboljši v tej sezoni in je za ceno 10 K za ½ kg (100 gramov zavojčki 2 K) primeroma cenejši.

Glasba.

Foerster Ant.: Ave Marija, za sedmeroglasni mešani zbor (tudi za štiri-glasni moški zbor). Part. 50 v, glasovi po 20 v.

Kimovec Franc: Ave Marija in Češčena Marija za tri moške ali ženske glasove z orglami. Part. 50 v.

Chlondowski dr. Ant. Tantum ergo, za troglasni moški ali ženski zbor z orglami. Part. 50 v, glasovi po 10 v.

Foerster Ant.: Cantica sacra, I. del. cerkvena pesmarica za 4glasne moške ali ženske zборе. II. popravljeni in pomnoženi natis. 2 K 40 v.

Sprejme se v špecerijsko trgovino

trgovski pomočnik in prodajalka

Oziralo se bode na strokovno naobrazene reflektante z večletno prakso in dobrimi priporočili. Pogoji je znanje obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. Služba je stalna, plača po dogovoru.

1206

Ponudbe na naslov: Ljubljana, poštni predal št. 121.

Št. 237/pr.

Razglas.

Da bo mogoče za dne 13. junija t. l. razpisane občne nove volitve za poslansko zbornico državnega zbora

brez posebnih težav in točno izvršiti. razdelil se je po naročilu c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 5. aprila 1911, št. 823/pr. v smislu § 16. al. 4. državnozborskega volilnega reda volilni okraj deželnega stolnega mesta Ljubljane teritorialno na enajst volišč in se bode vršila volitev:

1. v I. (šolskem) mestnem okraju:
v veliki dvorani „Mestnega doma“;
2. v II. (šentjakobskega) mestnega okraja onem delu, ki leži severno od Trubarjeve ulice, podaljšane Rožne ulice in Ulice na grad:
v šolski dvorani mestne dekliške šole pri sv. Jakobu v pritličji na levo;
3. v II. (šentjakobskega) mestnega okraja onem delu, ki leži južno od Trubarjeve ulice, podaljšane Rožne ulice in Ulice na grad:
v šolski dvorani mestne dekliške šole pri Sv. Jakobu v pritličju na desno;
4. v Krakovem in Trnovem:
v šolski dvorani mestnega otroškega vrta v Cerkveni ulici;
5. v III. (dvorskega) mestnega okraja onem delu, ki leži zapadno od Šelenburgove ulice, Gradišča in Gorjupove ulice:
v telovadnici mestnega dekliškega liceja na Bleiweisovi cesti;
6. v III. (dvorskega) mestnega okraja onem delu, ki leži vzhodno od Šelenburgove ulice, Gradišča in Gorjupove ulice:
v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti;
7. v IV. (kolodvorskega) mestnega okraja onem delu, ki leži zapadno od Dunajske ceste:
v telovadnici I. c. kr. državne gimnazije v Tomanovi ulici (vhod skoz vrt v Kolizejski ulici);
8. v IV. (kolodvorskega) mestnega okraja onem delu, ki leži vzhodno od Durajske ceste do Resljeve ceste:
v veliki dvorani hotela Union (vhod le skoz vrata v Frančiškanski ulici);
9. v IV. (kolodvorskega) mestnega okraja onem delu, ki leži vzhodno od Resljeve ceste:
v telovadnici I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici;
10. v VI. mestnem okraju, to je za predkraj Vodmat:
v dvorani mestne jubilejne nbožnice v Japljevi ulici;
11. v V. mestnem okraju, to je za predkraje Hauptmanico, Hradeckega vas, Illovico, Karolinsko zemljo, Orlovo ulico, Črno vas, Dolenjsko cesto in Galjevico:
v šolski dvorani mestne šole na Barji.

Na volilnih izkaznicah, ki se pravočasno dostavijo vsakemu volilcu, bode poleg časa, kedaj se vrši volitev, tudi točno označeno, na katerem navedenih volišč ima vsak posamezni volilec izvršiti volilno pravico.

Ista določila ostanejo veljavna tudi za eventualno potrebne ožje volitve, ki bi se imele vršiti dne 20. junija t. l.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 13. aprila 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

1242

St. 12.261.

1243 (2)

Razglas.

Zaradi oddaje naprave

glavnih cestnih kanalov

v Nadvojvode Eugena in v Gorupovej ulici, kakor tudi radi oddaje izvršenja kanalizacije dvorišč državne obrtne šole vršila se bode

dne 21. aprila letos ob 10. uri dopoldne

javna pismena ponudbena razprava pri mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni mestnega stavbnega urada.

Načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni stavbnega vodstva državne obrtne šole vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne na vpogled.

Ponudbe opremljene s 5% vadijem od preračunjene skupne ponudene svote, v katerih je navesti posamezne cene in preračunjene zneske v številkah in besedah, izročiti je v zapečatenih zavitkih do določenega časa.

Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale razpravnim predpisom ali katere bi se pogojno glasile, ter na ponudbe, katere bi prekasno ali celo naknadno vložene bile, se ne bode oziralo.

Mestni magistrat si pridržuje pravico delo oddati tudi drugemu nego najcenejšemu ponudniku.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 14. aprila 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Gospodarsivo.

g Izvoz in uvoz klavne živine in mesa v letu 1909. Avstrija je v letu 1909 izvozila 83.523 goved, 29.087 ovac in 3774 prašičev v inozemstvo. Razun tega je šlo preko meje tudi 28.334 kvintalov svežega in pr. pravljenega mesa. Glede žive živine se je izvoz v tem letu zmanjšal splošno, posebno pri goveji živini (2%) nasproti prejšnjemu letu, pri ovcah in prašičih ni posebne izpremembe izvoza in je vobče neznačen. Povečal pa se je izvoz mesa in mesnih izdelkov. Skupna vrednost izvoza živine in mesa se ceni skoro na 41 1/2 milijona kron. — Uvoz tega leta znašal v Avstriji 4799 glav goveje živine, 16.531 prašičev in 7234 ovac, vrhu tega pa še 1011 kvintalov mesa. Uvoz govedi se je nasproti letu 1908, zmanjšal, uvoz prašičev in ovac pa povečal. Zmanjšal se je tudi uvoz mesa, ki pa splošno tudi poprej ni bil velikega pomena. Vrednost skupnega uvoza živine in mesa se ceni na skoraj 28 milijonov kron.

g Dunajski trg za prešiče. Leta 1909. je prišlo na Dunaju 783.694, leta 1910. pa 696.403 prešičev na trg. Poslednjega leta je bilo torej 87.291 prešičev manj pripeljanih kot leto pozneje, ves izpad zadeva ogrske prešiče. Pomnožil pa se je dovoz prešičev iz avstrijskih dežel za skoro 4000 glav in iz Bosne za 2000 glav. Na trg je prišlo tudi 2000 prešičev iz Italije. Cene so se z ozirom na pomanjkanje stalno višale in se je plačala marca meseca 1910. najvišja cena 1 K 28 vin. do 1 K 53 vin. za 1 kilogram. Z dunajskega trga se je izvozilo 55.141 prešičev na Češko, Dolnje in Gornje Avstrijsko, Moravsko, Štajersko, Tirolsko in v Šlezijo.

g Kuža bolezen na gobcu in parklji v Avstriji v obče pojema. Dne 22. februarja t. l. je bilo 23.537 dvorcev okuženih po tej bolezni, dne 15. marca t. l. pa le še 14.610 dvorcev. Dal Bog, da bi kmalu popolnoma ponehala!

g Pomorsko društvo »Ungaro-Croata« v Reki je imelo svoj občni zbor. Čisti dobiček za lansko leto znaša 359.984 K. Delničarji dobe za 2000kronsko delnico 300 K dividende, to je 15 odstotkov. Občni zbor je hkratu sklenil, da se glavnica poviša od 2 milijonov na 6 milijonov kron. Delničarjem pa ne bo treba ničesar vplačati, ker se porabi v ta namen rezervni zaklad. Lastnik delnice 2000 K dobi brezplačno še štiri delnice po 1000 K. Ljudstvo tar na o slabih časih, o draginji, a kapitalizem gre vedno bolj v klasje.

g Ribji lov v Jadranskem morju. V Jadranskem morju je bilo leta 1910 naloavljenih 13 milijonov kg rib v vrednosti 9.741.174 K, torej za 600.000 kilogramov več kakor v letu 1909.

g Denarni zavodi v Bosni. Bosna ima danes 20 bank in 18 denarnih zavodov; med drugimi imajo v Sarajevu svoje podružnice: Avstro-ogrsko banka, Union-banka in Ogrsko denarno in trgovsko društvo. V celi Bosni je 28 industrijskih podjetij.

Proda se

1168 3

hiša s pekarijo

v Novem Vodmatu

samo za 21.000 kron. — Ima dve kleti, velik vrt, prostorno dvorišče in več stanovanj. Proda se zaradi preselitve. Naslov pove uprava lista.

Čisti samo s

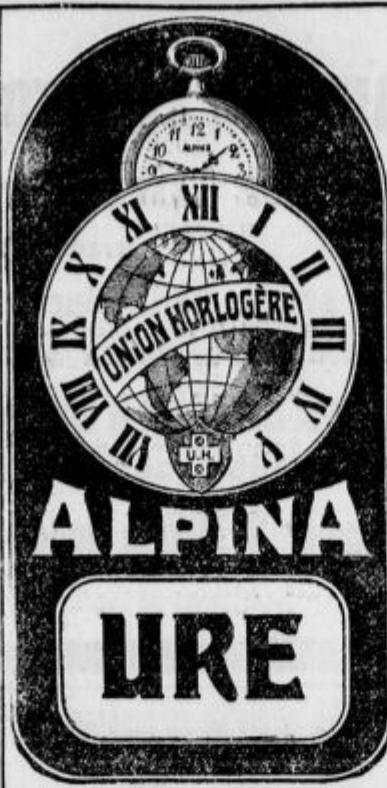
Globus

čistilni izvleček

Globus

čistilni izvleček

Najboljše čistilo za kovine na svetu

Priznana na večja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna turška.

Franc Čuden, urar

Ljubljana, Prešernova ulica 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve

je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »Union« v Genovi in Bielu on torej lahko po originalno tovarniških cenah garantirano zanesljivo, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem v zlatu, tulu, srebru, nikeljnu in jeklu

prodaja.

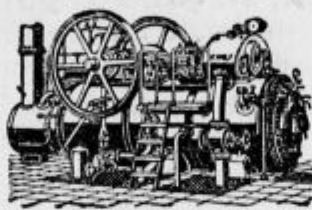
637 1

Nedosežno velika izbira — Večletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljenjem.

Originalno strojedelstvo Wolf 10-800 k. s.

obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

3329 26

Dosedaj izdelanih na 720.000 k. s.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave

Veležgalnica kave

Za bolne! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako trdovratnim in zastarelim slučajem revme, trganja, živčnih bolečin, glavne in zobobole, bolečin v hrbtu in krtah, bodalcev, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklin, hv. li se v obče zadržani, na mnogih kliničnih praktično preizkušeni od 1000 zdravnikov priporočeni

Ichtomental

patentovan v vseh državah, mnogokrat odlikovan, Nedosežen po zdravilnem učinku! Nad 15.000 zahvalnic. Edina razpoložljiva in tovarna, kemični laboratorij svetniša in lekarnarja S. Edelmana, Sambor, Ringstr. št. 13. Franko se pošilja po povzetju 5 stekel kron 6.—, 10 stekel kron 10.—, 25 stekel kron 25.—

Zhiši

že prodasti. Prva v bližini Ljubljane, s 4 stanovanji in lepim ograjenim vrtom; druga je 5 minut od kolodvora Vižmarje pri okrajni cesti. priprava za vsako obrt. Okoli hiše je velik ograjen vrt, v hiši je vodovod. Radi prijazne lege je pripravna za letovišcarje ali gospoda v pokoju. Pojasnila daje Podrekar Gregor, v Vižmarjih st. 61. 1214

Vila

z velikim, lepim, naokoli obzidanim sadnim vrtom se zaradi bolehnosti pod najugodnejšimi pogoji takoj prodava Kamniku. — Natančneje se poizve pri Antonu Sveticu v Kamniku. 1199

POSESTVI na prodaj

Naprodaj sta na Spod. Štajerskem dve posestvi; zraven je tudi mala hiša z malim vrtom, posebno primerna za kolarje ali čevljarje; 2. ure oddaljeni od postaje, blizu župne cerkve, v prav lepem kraju. Prvo posestvo obsega 10-12 oralov travnikov in njiv, 7 oralov gozda, 1500 sadežev hmelja, s hišo in hlevom; drugo ima 15-20 oralov njiv in travnikov ter gozda in 4000 sadežev hmelja, s hišo in hlevom. Več se izve pri g. Avg. Erzinu, Ljubljana, Židovska ulica št. 3. 1201

POZOR KOLESARJI!

Mesto K 110— samo po K 80— s »Torpedo« prostim tekom po K 95— prodajam za reklamo nova prvovrstna kolesa znamka »Sturian-Graz« modeli 1911 s 3 letnim jamstvom, sveže, močne pnevmatike po K 5.—, 6.—, 7.—; cevi po K 3.50, 4.—, 5.—. Vse potrebščine, popravilja, emajliranje in poniklanje poceni. Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastoj in franko! 1185

Tovarniška zaloga koles in šivalnih strojev

A. Weissberg, Dunaj II., Untere Donaustraß 23 III.

Prodaja posestev

v prometnem kraju na Gorenjskem (5600 prebivalcev) iz proste roke:

I. Hiša s staroznano gostilno, ki leži ob državni cesti, tik farne cerkve, v obližju kolodvora in velike tovarne, ter obstoji iz več gostilniških sob, salona in zraven spadajočih prostorov in 15 opremljenih sob za prenočevanje tujcev, ter z gospodarskim poslopjem. Z gostilno je združena trafika, v hišo vpeljan lastni vodovod, acetilenska luč ter začasno nastanjen poštni in brzojavni urad;

II. Lepa, obširna vila, za kako večjo družino, za hotel, zdravilišče ali kak samostan-penzionat zelo prikladna, obstoji iz 41 sob, vse z novo opravo opremljene, s potrebnim pripadninami, 11 arov velik, krasen vrt. Vodotok v hiši in na vrtu. Zraven spada zemljišče v meri 44 arov in 5 ha velik gozd. Z vilo se prodaja tudi ribolovna last. Vila leži v bližini državne ceste in 6 minut oddaljena od kolodvora ter neposredno pri vходу v nanovo otvorojeno romantično sotesko, katera obeta zaradi zanimivih vodopadov obilnega obiska. Vili se nudi raditega lepa prihodnost;

III. Velika vodna žaga na Francis-turbino, 30 konjskih sil. - Z žago je sklenjena hiša, kjer se je prej nahajal mlin; zaradi velikih prostorov zelo primerna za kako večjo mizarstvo ali drugo obrt;

IV. Odda se tudi več polja, njiv, travnikov in gozdov.

Navedena posestva se prodajo skupno ali posamezno. Naslov se izve pri upravnistvu tega lista. 1219

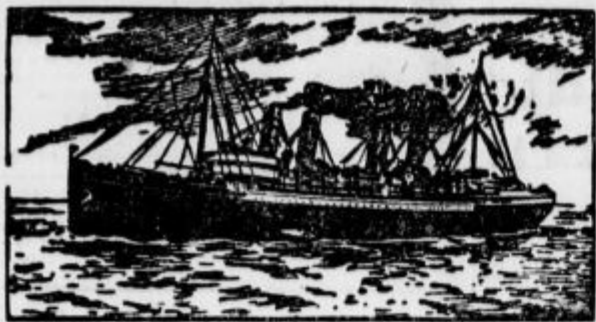
IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNISKA DRUŽBA
Akc. kapital: 40.000.000 kron. Rezervni zakladi: 17.000.000 kron.
Osnovna menjalnica:
„WOLLE“ DUNAJ I., WOLLEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Břeclav, Gabrova, N. Gratiitz, Krakov, Litoměřice, Moravski Zumberg, Mouding, Meran, Novi Jič, Pízen, Praha, Liberec, Dunajsko-Novomesto, Cvičava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obiljaci, državala papirjev, akcij, prioritet, zastavalc, sreč. i. t. d., i. t. d.
Zavarovanja proti izgubi pri državlji sredi in vrtu, pa tudi
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

"AMERIKA"

"AMERIKA"

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52--1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Delniška glavica:
60 milijonov kron
Rezervni in varnostni sklad:
16 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:

Brnu,
Budjevicah,
Iglavi,
Krakovu,
Lvovu,
Moravski Ostravi,
Olomucu,
Pardubicah,
Plznju,
Prostějovu,
Taboru,
na Dunaju,
L. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE OBRTNA BANKA

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestu e vloge na vložne knjižice po 4 %
na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje predjme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbne in carinske kredite. Daje promete za vsa šrebanja. Zavaruje stroške proti kurznim izgubam. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih industrijskih podjetjih.

Brzjavni naslov: Živnostenska Trst.

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamaoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru“

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato
zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. :

Naročila se točno izvršujejo. : : Najcenejša zaloga. : :
Cenik s podobami zastoj in franko. 48 Cene brez konkurence.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana Turj.ški trg št. 7 Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847. Najnižje cene. 3304 Najsolidnejše blago. Ustanovljena 1847.

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana. Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjski, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Tovarna za stroje Andritz akc. dr. Andritz pri Gradcu (Štajersko).

2657

gradi kot specialitete

52

parne stroje, vodne turbine, sesalke, škripce in transmisije najmodernejše vrste in najsolidnejše izpeljave.

Livarna za železne, jeklene in kovinske predmete po lastnih ali vposlanih modelih.

Ponudbe vsak čas radevolje in brezplačno.

Zastopnik: J. Mikula, ingen., Cigaletova ulica 7, Ljubljana.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd.

3314

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:
Dürkopp, Styria (Puch), Waffrad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in eleganca izvršitev iz tovarne v Lincu
Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujemo brezplačno

: Adlerjevi : pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko

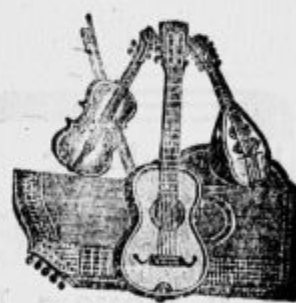
C. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene matice“

LJUBLJANA

ALFONZ BREZNIK

Kongresni trg št. 13

Največja, najstarejša in edina domača tovarna in izposojevalnica klavirjev in harmonijev.
Velikanska zaloga vsega glasb. orodja, inako: violin, citer, kitar, tamburic, harmonik, klarnet itd., najbolj. strun (tudi Weidheide) ter muzikalij. Prodaja na čudovito majhne cene tudi brez zadatka, tako, da je vsakomur dana prilika, izogniti se vsiljivemu »pofelnju« ter si na najugodnejši odplačevanja nabaviti instrumente prve vrste. Dvorna firma klavirjev Czapski, Höpfl & Heitzmann, Stelzhammer in Rösler ter Höpfl in Mauborg (amer. harm.) so svoje zastopstvo za naša jsko meni poverile in imajo te jaz izključno edini te znamenite instrumente v največji zalogi in izbiri. Ključno pismeno jamstvo. Popravila in ugaševanja klavirjev in vseh glasbil po najnižjih cenah. Stari klavirji se najugodnejše jemljejo v zameno. Najnižja izposojevalnina.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Samland“, „Gothland“, „Marquette“, „Menominee“, „Maniton“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so značajnost, izborna hrana, vijudna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katere pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske lce odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tislerju“ 188 (52-1)

Pismo iz Rima.

Petdesetletne slavnosti obhajamo, odkar je bila Italija osrečena z edinstvom in odkar je bil Rim slovesno proglašen kot glavno mesto Italije, čeprav so ga šele deset let kasneje »rešili iz papeške sužnosti« in mu »vrnili zlatost prostost«.

Ne vem, ali sem pravi vtisk dobil od vseh slavnosti ali ne, zakaj zdelo se mi je, da vsaj v Rimu ni bilo nobenega pravega navdušenja med ljudstvom, ki je res ljude vo; trgovci in večji hotelirji (izvečine tujci), so pač svoje hiše oziroma prodajalne in hotele okrasili z zastavami, tako da je bila na Corso Umberto I. in Via Nazionale res z redkimi izjemami vsaka hiša v zastavah; druge ulice več ali manj, v nekaterih mestnih delih, kjer stanuje ljudstvo, si težko našel zastavo. Zato je »Messaggero«, judovsko-socialistični Nathanov list, Rimljane parkrat ozmerjal in s silo hotel zastave. Tudi palač je bilo precej — včasih po več zapored — n. pr. na Corso Vittorio Emanuele brez vsakega znaka. Saj čuda ni, da se ljudstvo ni moglo ravno kdovekaj veseliti, saj preprosto ljudstvo od sedanjih konstelacij zlasti v Rimu pod znano vlado Nathanovo nima nič in je v marsičem na slabšem nego je bilo kdaj prej. Živila so se silno podražila, kruh, jajca, moka, krompir, sploh živila, ki jih vsak dan rabijo siromašni sloji, so tako draga, da nikjer tako. Zato ni nič čudnega, če si na vprašanje, zakaj niso nič navdušeni, slišal odgovor: sempre feste, ma non mai pane; to se pravi: vedno nam dajejo praznike, kruha pa nikoli. Če se upoštevajo še silno slabe, neverjetne stanovanjske razmere, ko morajo revni ljudje ali na prostem čez noč prezebat ali pa prenočujejo v brlogih kar na kupu, je mizerija popolna. Mestna uprava za siromake, tudi za svoje nižje uslužbence nič ne stori. Tako so cestni pometaji — siromaki prve vrste — prosili Nathana, naj jim vsaj za to leto, ko so cene živil zlasti silno poskočile in ko bo delo bolj naporno, plače zviša, da ne bodo na pol umirajoč strašili po mestu. Nathan, veliki mojster Orienta, to učlovečenje prostozidarske enakosti, bratstva, svobode, jim je odgovoril: Prav, vam že plače zvišam, toda potem vas polovico odpustim; glejte pa ostali, da bo vse v redu! — Seveda sam sebi je zvišal za to leto doklade če se prav ne motim več nego za 50.000 lir; seveda mu bodo poleg tega vsi oficialni izdatki še posebej izplačani. Pri takem gospodarstvu, pri silno izobraženem koritarstvu, se ni čuditi, če se je mesto tako v dolgovih zalezlo, da bo morala država mestu kakih šest milijonov lir podariti, da ga iz največje stiske izvleče.

Poleg vsega so slavnosti direktna žalitev sv. Očeta, katoličani jih smatrajo kot zasramovanje svete Stolice, zlasti ker vlada niti malo ne skrbi, da bi se odstranile vsaj vnanje manifestacije tega Cerkev sovražnega duha. Tako so kakor nalašč v zadnji hiši (mestni šoli) na trgu Rusticucci ravno nasproti stanovanju sv. Očeta napravili velikanski transparent z napisom: »Roma intangibile«, to se pravi: Papež, Rim ne bo nikdar več tvoj! Da je bilo to iz same zlobe narejeno, z namenom sv. Očeta žaliti, je jasno, saj nisem v celem mestu nikjer več videl niti enakega ali podobnega napisa. — Najlepše med vsemi hišami v Rimu — kar sem jih videl — je bila okrašena hiša v bližini Panteona, kjer imajo italijanski prostozidarji svoj glavni sedež. Izobešene so bile razne zastave prostozidarskih redov z dotičnimi znaki; sredi med njimi je grozeče kot poglavitna plapolala črna z vvezanim velikim, na dve strani brušenim mečem. Čudno to ni, saj je vse, kar se te dni proslavlja, od prvih začetkov delo temnih moči. Vlada in vladarska hiša je popolnoma v njih rokah; kdor se neče udati, mora pasti. Prav te moči so dale bodalo v roko morilcu kralja Humberta, ki je bil veren in se je poizkusil s sv. Stolico spraviti in storjeno krivico po moči popraviti. Njegova žena, blaga kraljica Margarita, ki cerkvam veliko dobrega stori, katoliške zavode podpira, je — kakor se zatrjuje — osebno z Leonom XIII. v tej zadevi konfirirala.

In tisti, ki so Humbertu bodalce porinili v srce, hodijo vsako leto na njegov smrtni dan v Panteon k slovesni črni maši »molit« za pokoj duše regis Humberto, nefarje interempti, kakor pravi napis, ki ga oni sami postavljajo tiste dni nad vrata Panteona. In sedaj

ob slavnostih se prostozidarski svobodni blok klanja kraljevi hiši in slovesno hlini zvestobo na čelu jim jud Nathan, sin angleške judinje in revolucionarja Mazzinija, ki je spočel umor Humberto. Hinavska sodrga!

Italijani so tudi officialno te dni pravzaprav malo navdušeni, navdušenja je veliko le — na papirju. Hoteli so, da bi cel svet proslavljal njih delo, kronane glave naj bi prišle stiskati roke roparjem in judovskim kraljevim morilcem, pa ni bilo nič: nikogar ni! Upali so vsaj na nemškega cesarja, ker se je ravno v zadnjih časih nemška politika zaganjala v Vatikan zaradi boromejske enciklike, modernistovske prisege in še manjših stvari. Pa vseeno nič!

Samo srbski kralj, ki so se ob njegovem prihodu take opazke delale, da bi bil morda raje doma ostal, če bi bil vedel, kaj ljudstvo govori. Vsebin teh pomenkov bi naši ljudje drastično na sledeči način označili: »Gliha vkup štrih«.

Nemškega prestolonaslednika so kaj hladno sprejeli, takorekoč brez vsake slovesnosti; vzroki so jasni: cesarja so hoteli imeti in pa — ker se forma sprejemov obojestransko določuje — Nemčija je hotela vsak videz kakršnekoli žalitve sv. Očeta odstraniti. Hud poper!

Edino resnično navdušenje, ki se pa ni porodilo v teh dneh, je navdušenje v sovraštvu zoper Avstrijo. Niti ob tej priliki ga niso mogli zadrževati!

Pred avstrijsko palačo: »Palazzo Venezia« so v slavnostnem izprevodu začeli kričati dijaki in mladi ljudje. »Abbasso l' Austria!« Dolji z Avstrijo. Policija je z vso silo mirila, naj ne napravljajo škandalov. Enaki vzkliki so se slišali po slavnostnem zborovanju na univerzi, kjer so vročerkvni dijaki rjuli: »Abbasso l' Austria! Sicer pa ni čuda, če take stvari ob vsaki priliki bruhajo na dan: cela italijanska javnost, je ne najdete družine, ki bi ne živela v tej vroči želji: Avstrijo »izgnati iz Italije«, to se pravi: iz južne Tirolske (Trento), iz Trsta in sploh s Primorske, potem pa tudi iz Dalmacije, zakaj to je še vse Italija; tako se otroci že v ljudski šoli uče, če že z doma ne znajo.

Te dni sem se sešel z nekim, recimo dvanajstletnim fantkom iz odlične rimske rodbine, ki je sedel poleg mene s svojim vzgojiteljem (duhovnikom) v takozvani »sala Pia«. Med odmori sva se živahno razgovarjala in prišla sva tudi na »avstrijsko gospostvo v Italiji«.

»Vse Avstrijske moramo iz Italije izgnati!« je navdušeno vzklikal. »Sedaj jih ravno še ne moremo, pa bi moral cesar Franc Jožef sam laške provincije vrniti. Ej, ko bi se ne bili takrat Srbi skesali, pa bi bili že Avstrijci zunaj! No, pa naj jih stari cesar še ima, saj jih prestolonaslednik ne bo več imel; ta tudi Ogrov ne bo več imel. Potem bo lahko delo; saj tudi Srbi takrat ne bodo mirovali. Takrat bomo Avstrijce zopet zmagali, kakor smo jih še vedno. Avstrijci so bili že sicer vedno tepeni od naše vojske, zdaj jih bomo pa še lažje. Seveda se bodo Italijani, ki jih Avstrija davi, tudi vzdignili; to bodo Avstrijci bežali iz Italije!« Tako in enaki stavki so mu vrel iz navdušenega srca — vse odmev duha, ki vlada v družini. Semtertje sem mu malo ugovorjal, n. pr. zgodovino, ki govori, da so bili Lahi še vselej tepeni od Avstrijcev, pa ga je le še bolj razvnelo, tako da je najin diskurz postal centrum cele okolice, ki je zoper svojo navado utihnila in zgovornega fanta poslušala. — Tako in podobni slučajji, ki sem jih v najrazličnejših slojih in stanovih doživel, jasno kažejo, kako šola in hiša delujeta na to, da se sovraštvo do Avstrije gorko ohrani in vun in vun razširja. Lahki ne bodo zadovoljni, dokler ne bo prišlo do vojske. In morda smo ji bližje nego bi se moglo misliti sodeč po oficialnih trditvah in izjavah. Moj dečko je dejal na vprašanje, kedaj se bo vse to zgodilo: »Čim prej, tem bolje, upajmo da prav kmalu!« Zato je že prav, če imamo »dridnovke« in mogočne topove, jih utegnemo kmalu rabiti.

Razstava je slovesno otvorjena, toda dovršeni so menda doslej le angleški, nemški in ogrski oddelek, ki vsebujejo umetnine. Vendar marsikaterega znamenitega umetnika ne najdeš med njimi. Kar je italijanskih oddelkov, je izvečine vse šele napoi delano ali pa sploh šele v začetkih.

Kolero imamo zopet v Italiji, vsaj v Rimu je že gotovo. Začetkom tega

tedna sem zvedel iz popolnoma zanesljivega vira, da leže trije za kolero bolni na rimski polikliniki v paviljonu štev. 9. Seveda bo vlada vse storila, da zunanji svet nič o tem ne zve, zakaj potem je razstava uničena, milijoni zastoj zabiti. Sicer pa vlada vsaj v zdravniških krogih trdno mnenje, da je v Neaplju to leto kolera neizogibna in se je ne bo moč ubraniti. Ali je tudi tam doli že izbruhnila, ne vem, ker nimam zanesljivega stika.

Sicer pa se mi tudi prav nič čudno ne zdi, če Italijo Bog z raznimi šibami obiskuje; za vse krivice, Cerkev prizadete, mora račun priti. In obeta se hud račun. Naj navedem samo nekaj od tega, kar se tukaj in menda tudi drugod marsikje govori: Znaní Don Bosco, ustanovitelj salezijancev, je med raznimi prerokbami, katerih se je mnogo že izpolnilo, tudi to prerokoval, da bo v nekem letu, ko je v mesecu marcu (menda) dvakrat polna luna, Rim opustošen (razdejan) do tal (al suolo). Eno izmed takih let je prihodnje leto 1912; pozneje pa zopet kmalu eno (če se ne motim 1914 ali 1916). Pravi, da bo prej še sv. Oče bežal iz Rima; kam, ne vem, ali pove ali ne. Tukaj mnogi mislijo na Ameriko ali Avstrijo. Ostal da bo dve leti zunaj Rima. Po tisti strašni katastrofi nad večnim mestom pa da bo Cerkev dosegla popolni mir in svobodo. Kaj je na teh prerokbah resnice, nisem mogel dognati. Gotovo je, da je Don Bosco več stvari naprej napovedal, ki so se že izvršile, n. pr.: francosko-nemško vojsko, francosko republiko, rop Rima. Vprašal sem o tem salezijanca in mi je odgovoril, da salezijanci te stvari in tudi gori navedeno prerokbo hranijo v prepisih in da se vsaj v bistvu vjema s tem, kar je on sam čital v salezijanskih tradicionalnih zapiskih. — Tudi časniki ameriškanski in evropski so o teh rečeh zadnje čase pogosto, vsaj deloma poročali, namreč, da sv. Oče misli na to, da bi odšel iz Rima, da se je pet svetovnih velevalst zavzelo čuvati nad Vatikanom, da se ne zgodi ob papeževi odsotnosti sv. Stolice kakršna krivica.

Politiki, ki imajo vpogled v intimnejše dogodke, že nekaj časa sem napovedujejo po človeški sodbi v kratkih besedah takle razvoj stvari: leta 1911. (slavnostno leto) ne bo nič, leta 1912. se pa začne gonja na vse strani.

Bog daj, če bo res kaj, da se stvari tako zasučejo, da se bo krščanska, katoliška zavest utrdila in krščansko življenje v sredi ukoreninilo! — Zdi se, da se tudi v zaspani Italiji v tem oziru pripravlja neki preobrat. Med duhovščino — vsaj med delom duhovščine — so zavele pomladne sapice krščanske demokracije; se nekaj giblje tudi v Srednji Italiji. Bog daj, da iz prvih poizkusov vzraste tako potrebna katoliška organizacija! Prepozno še ni, ljudstvo je v korenu še verno, toda zadnji čas je pa že v resnici, če se ne začne kmalu in odločno, mora — po normalnem teku — vsaj v dvajsetih letih srednjeitalijsko ljudstvo biti popolnoma v rokah socializma in anarhije. Cesar nas Bog varuj!

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravi motenja v telesnih funkcijah, katera je povzročil način zimskega življenja in ta namen opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

To kislino zdravniki posebno priporočajo za popolno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za predzdravljenje za toplote Karlovi vari, (Vl.) Marjino in Frančiškove kopeli. 35 19

Izvirnik: Giesshuber Sauerbrunn, telez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi vari Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinam in vinom.

Zal go pri Mihael Kastner-u. Peter Lasniku in Andre Saribonu Ljubljana.

2711

G.F. Jurásek Ljubljana Poljanska cesta 13/1.

prvi in edini slovenski uglaševalec in trgovec glasovirjev. Prodaja glasovirjev, planine in harmonije izključno le iz slavnejših tovarn, ne prekosljivi po dobri kalivosti glasu. Solidna cena. Posojujem kar najceneje ter prodajam instrumente brez zadatja in po najmanjših delnih vplačili. Pismeno jamčim v let za vsak pri meni kupljen instrument. Uglaševanja in popravila te stroke izvršujem po nizkih cenah. Glasbeni Matici in drugim slovenskim zavodom uglašuje glasovirje edino le koncesionirano

tovarna Jurásek.

Zahtevajte

novi

cenik

1911

auto

Laurin & Klement

Mladá Bóleslava.

Prva zavarovalnica za vojaško službo

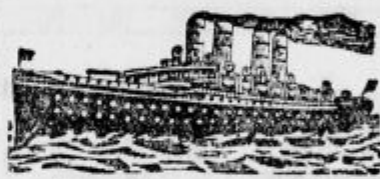
pod pokroviteljstvom Nj. c.in k.r. visokosti gospoda Nadvojvode Jožefa.

Pod visokim pokroviteljstvom gospoda nadvojvode J. žefa stoječa prva zavarovalnica za vojaško službo je dosegla v minolem poslovnem letu 1910. tako v poslovnem kakor tudi v finančnem oziru najboljše vspehe, odkar obstoji zavod. Nova produkcija obsega 11.070 polic z zavarovanim kapitalom K 14.729.554. Za zapadla zavarovanja se je izplačalo v minolem letu K 1.281.301,75. Čisti prihodek znaša 3361 polic z nad 5.441.207 K zavarovanega kapitala, vsled česar se je dvignilo celokupno stanje pri zavarovanju na življenje, dote in rente s koncem leta na 63.135 polic z 71.062.035 K zavarovanega kapitala na 17.220 letnih rentnih premij. Dohodek premij, ki je znašal leta 1900. K 1.644.387, je dosegel v l 1910 višino K 2.888.774. Bilančni konto leta 1910. izkazuje čistega dobička K 103.345,33, od katerega se je odkazalo 60 % t. j. 55.407 K 20 vin. dividendnemu zakladu članov v smislu pravil, vsled česar se je zvišala dividendna zaloga na K 154.000,—, 9235 K se je porabilo za zvišanje jamstvene zaloge in daljnih 9235 K za pomožitev invalidne zaloge, konečno pa 4 % celega čistega dobička za penzijski zaklad zavoda.

Znatno zvišani promet zavoda v l. 1910. je najboljši dokaz za priljubljenost zavarovanja, ki ga nudi občinstvu za zavod, dokazuje pa tudi, kako se ceni delovanje zavoda na vseh poljih delovanja v blagor zavarovancev in vsled medsebojnosti celokupnega narodnega gospodarstva.

Podrobna pojasnila daje ter sprejema zavarovalne ponudbe radevolje: 1213

Zastopstvo za Kranjsko, Ljubljana, Urhovčeva ulica 11.

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**

H 544 52 Bližnji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Saxonia 18. aprila, Pannonia 2. maja, Carpathia 16. maja 1911. iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 29.4., 20.5., 10.6., 8.7., 29.7. 1911. Mauretania, 22.4., 13.5., 3.6., 24.6., 22.7. 1911.

Pojasnila in vožnje karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180,— za odraslo osebo v številni davek in K 100,— za otroka pod deset let v številni davek.

30 hektolit. belega VINA 40 hektol. rudečega VINA

najboljše vrste, l. 1908. iz Seromel-skih gor, proda g. Ivan Zechner u Brezicah in sicer belega liter po 60, ru dečega liter po 56 vin. Vzorci se ne pošiljajo. Manje od 200 litrov se ne oddaja. Posedovalci izključeni.

959

Stavbišča

na prodaj poleg pokopališča svetega Križa.

Več se poizve pri kamnoseku Kunaverju istotam.

H. SUTTNER

Ljubljana Mesni trg

ur ar prva največja domača exportna tovarna ur zlatnine

in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška varstvena znamenja

„IKO“

Genij zasnovan in izdelan v Švici

Za velikonoc 1911!

Jew-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrne prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavni moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sedeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 14 40 in sicer:

- 6 kom. najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebr. vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrno zajemalico za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalico za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorin časke za podstodno;
- 2 kom. elegantnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinjša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 14 40.

Vseh 42 predmetov je poprej stalo K 80 — ter jih je mogoče sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 14 40. Američanska pat. srebro je znano, je sk. z. iz. bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da je ta iniserat temeljni na nikakršni slepariji, zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržke znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladno kot prekrasno

velikonocno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo

Dobiva se edino le v **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstrasse 10, S. L. Telefon 14597.

Poslaja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej povzame. — Čistili prašek za njo 20 vin. — Pristno je z zrakom natisnjeno varstveno znamko (izdrava kovina). — Izvleček iz pohval pisem: Bi sem s posiljavitvijo krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana, Oton Bartusch, c. kr. stolnik v 27. pešpolku. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaz Rožanc, dekan v Mariboru. — Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. Sent Peter pri Preboldu, Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. — S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovacevič, ravnatelj pomožni uradov dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avtomatične za gostilničarje priprave, priporoča

Ivan Baželj, Ljubljana
Marije Terezije cesta 11 (Kolzej).

Ravnokar so izšle najnovejše plošče 25 cm. premera po K 3 50, 1000 igel samo 2 K. — Ceniki na zahtevo franco.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivač streh in klepar, vpeljalec strelodvodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Slomškova ulica 3 in 10

Podružnica: Stari trg 9.

Priporoča se prečastiti duhovščini za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Hatschek

z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne prosto.

658

Lepa nova hiša na Gorenjskem

1165 ob državni cesti tik kolodvora se proda iz proste roke.

Hiša ima lasten vodovod, stoji na križišču cest ter je zelo pripravna za vsako obrt, posebno pa za trgovino, ki bi krasno uspevali, ker ni nikake konkurence. Hiša je zelo obširna, ker ima okrog 165 m² površine. — Za natančnejša pojasnila naj se obrnejo resni kupci pisмено ali ustmeno najkasneje do konca aprila na naslov: Janko Dolžan, Ljubljana, Križevniška ulica 4.

V modni trgovini Peter Šterk

dobite

3576

Krasne novosti za pomladno sezijo

po že znano najnižjih cenah.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice i. t. d., i. t. d.

Pozor! Berite kje se dobijo

najcenejša in najugodnejša

1204

birmanska darila

vsled velike zaloge po tovarniških cenah.

Nikel ura, trpežno kolesje z verižico K 5 50

" " " " " " " " 6 50

" " " " " " " " 7 50

srebr. cil. rem. ura, dobro idoča z veriž. " 9 50

" " " " " " " " 10 50

srebrna cil. rem. damska ura z veriž. " 9 50

" " " " " " " " 10 50

Poleg cenejšega blaga imam vedno v zalogi tudi najfinejše, svetovno znano švicarsko blago, na primer: Seela, Omega, Schaffhausner, posebno precizijska, natančno regulirana znamka Zenith zdrži natančni čas v vseh legah. Za vsako, pri meni kupljeno blago, večletno jamstvo.

Franc Keber, Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

385 (35)

Svoj izdelek ostro žgane strojne, zidne in zarezane strešne

OPEKE prve vrste priporoča J. Knez v Ljubljani.

Sprejme tudi zastopnike za razprodaio zarezanih strešnikov.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani

v hiši Zadružne zveze, Dunajska cesta 32 (nasproti Bavarskemu dvoru v bližini mitnice).

Hranilne
vloge obre-
stuje po

4 1/4 %

brez
odbitka.

Vložne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar. — Posojila na zemljišča daje po 4³/₄ 0 0 in 5 0 0. — Daje posojila na amortizacijo na vsak poljuben načrt, dalje na menice in vrednostne papirje.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne.

Za varnost vloženega denarja jamči 21 kmečkih občin z vsem premoženjem in davčno močjo. Vsaka špekulacija z vloženim denarjem je po pravilih odobrenih od c. kr. dež. vlade izključena, zato je denar v hranilnici popolnoma varno naložen in se ni bati nobene izgube.

Hranilne
vloge obre-
stuje po

4 1/4 %

brez
odbitka.

54

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Črkoslikarija

likarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-email za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Oljnatе barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

sobne slikarje.

1160

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

Pri Ludoviku Bajde.

Skromen in tih pa ponižen, tembolj pa vztrajen završuje te dni Bajde (sin) elaborat, ki je produkt dolgotrajnih študij in kombinacij — mehanični kvartet na lok. Vprašanje, ki že dolgo vznemirja in interesira strokovne kroge, je rešil Slovenec Bajde. Ponosni smemo biti na to dejstvo, ponosni na Bajdeta, ki je izrazil s svojo, sedaj po vseh državah patentirano iznajdbo neravno razburjenje v tujcih, ki so že ogromno materijalno žrtvovali v enake svrhe, ki imajo bogata in vsa mogoča sredstva za to — pa nobenega Bajdeta. Temu veselemu dogodku se pridružuje nič manj vesela vest, da se je našel med nami, specielno in naših vrstah mož, ki je priskočil Bajdetu na pomoč. In ta mož je naš ugledni velepodjetnik g. Lončarič. Slastno je, čuti take vesti pri nas, kjer so tako redke, temlastneje za nas, ponosnim na to, da smemo obo gospoda šteti med naše somišljenike.

Inštrument Bajdetov je v drugi. mnogo popolnjeni izdaji, gotov. V mrzli, neprijazni, vse premalo svetli sobi v Spodnji Šiški, le z pomanjkljivimi sredstvi je dovršil Bajde svoj izum, ki se mu mora vsakdo diviti in ki bo povzročil pravcato revolucijo na polju mehanično-svirajočih inštrumentov. »Ne bom miroval, kajti sproti pridem na nove ideje in tretja, četrta, peta izdaja bodejo tem popolnejše« pravi Bajde. Pri tem je dobre volje in poln samozvesti, oči se mu zabliškajo in včasih tudi zavriska. Kdo bi ne? Koliko bridkosti leži v preteklosti zanj in za njegovega očeta. Koliko duhomornih skrbi se je bilo treba otresti, koliko energije razviti proti vsakovrstno nasprotujočim okoliščinam. Kdor ljubi in spoštuje ideale, le ta si bo mogel predstavljati da je ta vse-skozi idealen mož dostikrat krvav pot potil. Sedaj je dognano. Dognano s popolnim, izvrstnim uspehom in prepričan sem, da v doglednem času nastopijo boljši, solnčni dnevi za Bajdeta.

In ko nam pokaže svoj izum, takrat menda ne bo Slovenca, ki bi si tega ne ogledal.

Sestavljen je aparat sledeče: Prve in druge gosli in viola leže v primerni razdalji drug vrh drugega, čelo pa vrh njih stoji pokonci. Lok teče po gladki žici preko strun. Zanimivo je, kako je potem majhnih mešičkov omogočen vsak dinamičen pojav v izvajanjem komadu. Forte, piano, markato itd. se dobro ločijo. Prste nadomeščajo posebne prečnice. Gibanje lokov se vrši s pomočjo vsesanega zraka (Saugluft), ki je po ceveh speljan iz spodnjih štirih večjih mehov do posameznega inštrumenta. Mehovje se spravi v tek z vretenom ali z motorjem. Kot prvi komad si je izbral Bajde Bachovo fugo, baš radi tega ker se v taki skladbi najboljšje pokaže samostojno nastopanje glasov, oziroma teme. To nalogo je aparat rešil izborna, a čulo se bo to v veliki dvorani tem boljše, ker se bodo glasovi lahko razvili. Cel aparat stoji na lesenem okvirju in ta je spravljen v lični omari, katera se odpira na vse strani, zapre pa z jednim samim ključem. Če se jeden inštrumentov razglasi ali zapraši, se ga jednostavno potegne iz ležišča in done osnaženega in uglasenega zopet nazaj. Detajli seveda so znani samo Bajdetu. Teža aparata je razmeroma majhna. Izdeloval je Bajde aparat osem mesecev, a bil bi rabil zanj največ pet mesecev, če bi bil imel vse potrebno doma na razpolago.

Čestitamo mladenču na njegovem izumu z željo, da bi to in sledeča njegova dela prišla v širni svet v slavo našega naroda in v čast in korist našemu Bajdetu.

A. S.

Tržiške novice.

t Najboljši slovenski dnevnik je »Slovenec«. Prodaja se v Trzinu v trgovini gospe Mally in odslej tudi v trgovini gosp. Petra Gregorec na Glavnem trgu.

t Splošna delavska bolnišnica in podpora blagajna ima na belo nedeljo v gostilni načelnika Luech svoj občni zbor. Iz računskega zaključka posnamemo, da ima blagajna 390 rednih in 24 podpornih članov. Premožanja ima 7805 K 99 vin. Dohodkov je bilo 6379 K 35 vin., stroškov 5891 K 72 vin. Pod novim odborom se je društvo mirno in lepo razvijalo.

t Za »Slovensko Stražo« je darovala tukajšnja posojilnica v kaplaniji 50 K, 150 K pa so nabrali somišljeniki S. L. S. za piruho obmejnemu Slovincem. S tem darom so postali katoliški Slovenci v Trzinu ustanovitelji »Slovenske Straže«.

t Kužna živinska bolezen je prenehala že davno. Šele od zadnjega pone-

deljka naprej se je dovolilo Lomljanom voziti tudi z volmi v trg. Lomljani imajo vsled dolge, skoro trimesečne zaprtije občutno škodo.

t Črevljarsko tovarno Kozina pri kolodvoru so že pričeli graditi. Tovarno zida večja ljubljanska družba.

t Argentinsko meso je došlo tudi v naš trg. Prodaja ga mesarica Verdir. Pravijo, da je pečeno mnogo boljše nego kuhano.

t V vodo je padel štiriletni sinček čevljarja Janeza Mikiča. K sreči so pravočasno opazili nesrečo in rešili že napol mrtvega otroka. Starši, previdnost!

t Dekliška Marijina družba priredi predstavo v nedeljo, 23. aprila (na belo nedeljo) ob 5. popoldne v spodnji dvorani društva sv. Jožefa. Na sporedu je petje, deklamacija »Samostanska lilija«, šaloigra v enem dejanju »Strahovi« ter igrokaz v treh dejanjih »Čarodějni mošnjiček« ali »Bogastvo ne osreči človeka«. Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K 20 vin., druge vrste 1 K, ostali sedeži po 60 vin., stojišča 40 vin. — K obilni udeležbi vabi predstojništvo.

Pohištvo

za 100 kompletnih sob vedno v zalogi.

Vpogled prost! Reelno jamstvo! Kulturni pogoji! Prečastiti duhovščini in razprodajalcem popust.

Zaloga pohištva Pasterjik, Dunaj

Glavna trgovina: Dunaj IX 4, Währingergürtel, Stadtbahnviadukt 142-156 blizu jubilejnega gledišča.

Podružnica: Dunaj XVIII, Währingerstrasse 109 (vogal Martinstrasse).

Tovarna: Dunaj XVIII, Edelhofergasse.

Dobavitelj dolnjeavstrijskih deželnih železnic, mnogih društev in s. mostanov.

Mnoga prip. ročila prečastite duhovščine.

Tvrdba obstoji od l. 1883.

3622 1

Najnovejši ceniki.

Ceniki proti poslatvi K 1- v znamkah.

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenenege cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

Cementna strešna opeka prečša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke t. r. da jem za njo vsako poljubno garancijo.

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Najboljši ursti belega platna sta

Planinsko platno in Gorenjsko platno

Glavna zaloga: „Pri Gorenjki“, Ljubljana, Pogačarjev trg šte. 3.

984 6-1

Lekarnarja A. THIERRY-JA BALZAM

(Postavno zavarovano)

Edino pristen je z varstveno znamko REDOVNICA.

Allein echter Balsam aus der Schatzkammer der A. Thierry in Pragrad.

Vsako ponarejanje in razprodajanje drugega balzama s prevar. znamkami se sodnijsko zasleduje in strogo kaznuje. — Nedosežen v učinku pri vseh boleznih dihalnih organov, kašlju, želodčnih težkočah, hripavosti, kataru, prsni boleznih, plućnih boleznih, posebno pri influenci, želodčnih težkočah, vnetju ušter in vranice, pomanjkanju teka, slabi prebavi, zaprtju, zoboboli in boleznih v ustih, trganju v udih, ranah, prischih itd. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika posebna steklenica K 5.—.

Lekarnarja A. Thierry-ja edino pristno

CENTIFOLIJSKO MAZILO

zanesljivo učinkujoče pri prischih, ranah, ranitvah, vnetju, izpuščajih, odstrani vse napake, ki so se napravile na telesu in n. pravi bolečine vzbujajoče operacije nepotrebne. Učinkujoče pri se tako s arih ranah itd. 2 lončka K 3.—00.

Dobi se skoro v vseh lekarnah. Na debelo v medic. droger. trgovinah

Glavna zaloga: Lekarna pri angelju ADOLFA THIERRY v Pregradi pri Rogški Slatini.

Velika mednarodna

RAZSTAVA SLIK

DVORANA HOTELA „UNION“

Krasna zbirka

200 izvirnih slik

modernih mojstrov.

Prof. Fr. pl. Defregger, prof. Gabr. pl. Max, prof. J. Hamza, prof. Hugon Kauffmann, prof. E. Barbarino, prof. E. Gaisser, G. Zatzka, A. Kaufmann, J. Scheuerer, K. Wagner, prof. J. Thoma, prof. Flockenhaus itd.

ki so vse razstavljene za prodajo.

Ceniki se dobe pri blagajni.

RAVNATELJSTVO.

Vstopnina za osebo 30 vinarjev, dijaki plačajo polovico.

1173

V službo za

1923

rešetarskega pomočnika

Želi vstopiti fant v starosti 18. let. - Nastop lahko takoj. Več se izve pri posestniku v Slatniku šte. 11 pri Ribnici.

Podkovni in tovarn. kovač
strojni ključavničar

se išče za takojšnji nastop v večjo tovarno za trajno delo. - Začetna plača K 100.—. Ponudbe na oskrbništvu parne žage Arnold Spitz, Rog, pošta Kočevje.

Ustanovljen 1856.

Ustanovljen 1856.

Vinotoč

Mestni trg šte. 13,

priporoča za praznike svoja

dobra namizna vina

Liter po 88, 96 vinarjev in K 1-28.

1188

Veleposestvo

z jako imenitno lego v lepem kraju v veliki vasi pri Celju, obstoječe iz lepih rodovitnih njiv travnikov, hmeljskih nasadov, sadnih vrtov, gozda za domačo potrebo, z lepo zidano hišo, gospodarskim poslopjem, separatni svinjski hlev, dva močna kozolca itd. - Tik omenjene hiše je separ. ratna lepa hiša z dobro idočo gostilno, vse ob državni cesti. - K temu spada tudi jako dober vinograd v slovečnem vinskem kraju. - Omenjena posestva se prodajo zaradi bolehnosti lastnikov z ali brez gostilne in vinograde; kje, pove uprava lista.

1147

Najcenejše

modne površne in spodnje jopice, spodnja krila, telovnike in vsakovrstne druge pletenine, samo iz pristne naj-finejše volne, vsakovrstne in najirpežnejše nogavice, samo lastni izdelki, na

drobno in debelo 35% pod navadno ceno, priporoča

164

Franc Kos,

mehanična pletilna industrija

v Ljubljani,

Sodna ulica

(blizu just. palače).

Učenca

poštenih staršev sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom. — Ivan Vidmar, Črničev nad Idrijo. 1161

Manjša

soba

1155 3

s posebnim uhom se odda takoj. — Več se poizve Salendrova ulica 4.

Vsak dan svež

sladoled, ledeno kavo

priporoča

1107

slastičarna P. Kirbisch, Ljubljana.

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22 (nasproti kavarni „Europa“)

koncesion. podjetje za električne naprave, napeljavo električne luči in prenos moči, telefonske in brzojavne naprave. Dobava in montiranje motorjev na bencin in petrolin ter Diesel-ovih motorjev. — V zalogi vedno v veliki izbiri: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni inštalacijski material, mazilna olja in masti, sesalke, svetilniki za elektriko in plin ter sploh vse tehnične potreščine.

Mehanična delavnica

sprejema vsakovrstna mehanična dela in popravila vsakovrstnih strojev. Dela se izvrše solidno, točno in po najnižjih cenah. Proračuni na zahtevo zastonj. — Zavod za tehnično in elektroteh. naprave.

748

Dve stavbeni parceli

za promet in vsako obrt, najvažnejši prostor v Prulah na vogalu pri novem šolskem splotju poleg v najkrajšem času zgrajenega mostu, ki bo vezal celo trnovsko stran od mestnega loga čez Ljubljano s Prulami ter celo dolensko stran, se prodasti pod najugodnejšimi pogoji. Več se poižve pri upravnistvu „Slovenca“.

1078

1874 ustanovljeno 1874 ustanovljeno

MAR. KLANDER, KRANJ

Pri prodaji do **100%** dobička

Prva poravniska izdelovalnica kandi in sladice

Ceniki francoz. zastonj

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset, zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah.

811 52

KINTA

CYCLES

K.C.L.

Priznana močna, lahka tekoča solidna in neprekosljliva so

„Kinta“-kolesa.

Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.

Spécialna trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Izposojevanje koles.

Jernej Bahovčevi dediči

naznanjajo cenj. občinstvu, da se bo **odslej dalje prodajalo** v našo stroko spadajoče blago, kakor

papir, knjige, pisalno in risalno orodje po znatno znižanih cenah.

Ljubljana Marijin trg

Šolske akvarelne barve	Vzorci za slikarje vedno najnovejši
Oljate firneževe barve za pleskarje, strobne in pohištvne mizarje, hišne posestnike ter za domačo porabo	
Düsseldorfske oljate barve za umetnike	Oljate študijske barve
Firneži, olja in retuši za umetniško slikanje	Kranjsko laneno olje in firnež
Emajlne glazure	Vse vrste čopičev
Lake za vrtno pohištvo	Olje za stroje
Stedilno voščilo za pode priznana najboljša	Suhe kemične, prstene in rudninske barve
Jančarjeva glazura za tla	Prašno olje za pode
prilporeča 1069 Adolf Hauptmann prva kranjska tovarna za oljate barve, firneže, lake in steklarski klej. Zahtevajte cenike!	

Najlepše blago

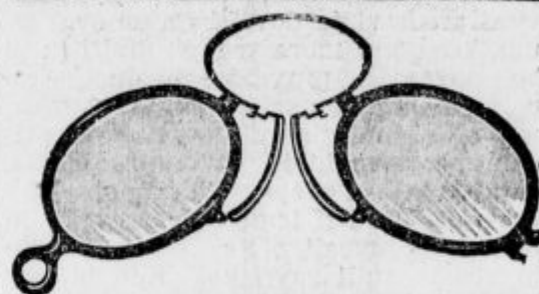
za damske obleke, za črne salonske obleke, po vršnike, plašče itd., zajamčeno dobre, trpežne in pristne kakovosti dobavlja **Frant. Marek**, tovarna za sukno, Liberec, Cechy. — Prodaja na drobno in debelo. Tovarniške cene. Priložnost za najcenejši nakup. Zahtevajte vzorce! 1109

KONJAK

891

star, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljša sredstvo za slabotne in rekonvalescente. — Dobi se edino pri tvrdki:

Br. Novaković, Ljubljana.

Izprašan optik **Fr. P. Zajec** Ljubljana, Stari trg 26

priporoča veliko zalogo očal, ščipalcev, toplomerjev, barometrov ter vse optične izdelke.

Očala in ščipalci po zdravniškem receptu.

Popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Ceniki brezplačno.

971

Oblastveno autorizirani in zaprišeženi

Geometer Lisec

Ljubljana, Sodna ulica št. 3

prevzema vse

zemljemerske zadeve

pri najhitrejši izdelavi in pri najnižji ceni. 953

Ustanovljena 1810. Ustanovljena 1810.

Najstarejša slovanska tovarna paramentov

Josip Neškudla Olomuc

1089

priporoča po čudovito nizkih cenah, jamčeno najboljšo kakovosti paramente, baldahine, bandera, zastave, bogoslužno opravo, v ognju pozlačene kelihe, monštrance, ciborije, svečnike, lestence, svetilke in križeva pota.

Starí paramenti se do dobrega popravijo.

Za ubožne cerkve znaten popust.

Cene konkurenčne, do 30 % nižje!

Pošiljatve na ogled brez obveze, ceniki zastonj! Zgorajšnji zavod priporoča več kn. šk. konzistorijev in kapitljev.

Telefon šte. 16.

157

Telefon šte. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na uVič; kamnolomi v Podpeču in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.